

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 10/2019

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Жооптуу катчы: Куанбек кызы Н.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:
Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын бантык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Максима» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2020-жылдын 10-июнунда басууга кол коюлган.

2020-жылдын 15-июнунда басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2020-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Ответственный секретарь: Куанбек кызы Н.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Махима».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 10 июня 2020 года.

Отпечатано 15 июня 2020 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2020 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-5-(ПС) «Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү эрежелерин бекитүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 16-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 10
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-6-(ПС) ««Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-апрелиндеги № 22/3 «Кыргыз Республикасында обочо туруп/ аралыктан тейлөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 18-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 33
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 18-декабрындагы № 2019-П-07/64-3-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 20-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 36
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 23-декабрындагы № 2019-П-07/65-1-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 24-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 43
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 23-декабрындагы № 2019-П-07/65-2-(ДКП) «2020-жылга милдеттүү кам түзүү графиги тууралуу» токтому (2019-жылдын 27-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 44

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-1-(НПА) «Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартибин бекитүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 9-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)46
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-2-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 15-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 54
8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-3-(НПА) ««Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2020-жылдын 15-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....72
9. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-4-(НПА) ««Коммерциялык банктардын ликвиддүүлүгүнүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2020-жылдын 9-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 106

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 декабря 2019 года № 2019-П-14/62-5-(ПС) «Об утверждении Правил проведения платежей с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 16 декабря 2019 года) 123
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 декабря 2019 года № 2019-П-14/62-6-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по предоставлению удаленного/дистанционного обслуживания в Кыргызской Республике» от 15 апреля 2015 года № 22/3»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 18 декабря 2019 года) 146
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 18 декабря 2019 года № 2019-П-07/64-3-(ДКП) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-2-(ДКП)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 20 декабря 2019 года) 149
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 декабря 2019 года № 2019-П-07/65-1-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 24 декабря 2019 года) 156
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 декабря 2019 года № 2019-П-07/65-2-(ДКП) «О графике обязательного резервирования на 2020 год» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 27 декабря 2019 года) 157

6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-1-(НПА) «Об утверждении Порядка определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 9 января 2020 года)..... 159
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-2-(НПА) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 15 января 2020 года)..... 167
8. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-3-(НПА) «Об утверждении Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 15 января 2020 года)..... 184
9. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-4-(НПА) «Об утверждении Положения «О расчете коэффициента покрытия ликвидности коммерческих банков»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 9 января 2020 года)..... 217

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 11-декабрындагы
№ 2019-П-14/62-5-(ПС)

Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү эрежелерин бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү эрежелери (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышы камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн бул токтомду Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы», «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмелерин, «Банктар аралык процессинг борбоору» ЖАКты жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

А. Тезекбаева

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 11-декабрындагы
№ 2019-П-14/62-5-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

Эки өлчөмдүү штрих-код белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү ЭРЕЖЕЛЕРИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Эки өлчөмдүү штрих-код белгилерин колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүүнүн ушул эрежелери (мындан ары – Эрежелер) Кыргыз Республикасынын аймагында эки өлчөмдүү штрих-код белгилерин жана төлөм шилтемелерин (мындан ары – QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү жана которууларды (мындан ары-төлөмдөр), ошондой эле алар боюнча эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартибин белгилейт.

2. Ушул Эрежелер төлөөчүлөргө бирдиктүү төлөм системасын сунуштоо үчүн төлөмдөрдүн өткөрүлүшүн жана ар башка төлөм системаларынын система аралык интеграцияланышы мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу үчүн, штрихкоддорду (QR-коддорду) стандартташтыруу максатында иштелип чыккан.

3. Эрежелер Кыргыз Республикасынын аймагында төлөмдөрдү өткөрүү үчүн QR-коддорду колдонушкан, Улуттук банктын лицензиясына ээ төлөм системаларынын бардык катышуучуларына таркатылат.

4. Эрежелер Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө», «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө», «Электрондук кол тамга жөнүндө» мыйзамдарына жана төлөм системалары боюнча башка ченемдик укуктук актыларга, Кыргыз Республикасынын Экономика министрлигине караштуу Стандартташтыруу жана метрология боюнча борбордун 2019-жылдын 15-апрелиндеги 18-СТ буйругу менен бекитилген финансылык төлөмдөрдү жүргүзүү үчүн Эки өлчөмдүү штрих-код белгилеринин КМС 1348:2019 улуттук

стандарты (мындан ары – улуттук стандарт), ошондой эле төлөм системалары үчүн EMV QR-кодунун (EMV QRCPS Merchant-Presented Mode), 2017-жылдын июль айындагы 1.0 версиясы, NEQ эл аралык стандартына (мындан ары – эл аралык стандарт) ылайык иштелип чыккан.

5. Ушул Эрежелерде колдонулган терминдер жана аныктамалар 4-пунктта көрсөтүлгөн ченемдик укуктук актыларда жана документтерде келтирилген терминдерге жана аныктамаларга ылайык келет.

Эрежелерде буга кошумча төмөнкү терминдер жана аныктамалар колдонулат:

QR-код – төлөм маалыматтарын берүү үчүн эки өлчөмдүү штрих-код белгиси.

Төлөм шилтемеси – төлөм маалыматтарын берүү үчүн белгилердин текст түрүндө топтому.

Төлөм маалыматтары – төлөм тууралуу толук маалыматтарды чагылдырган, белгилер топтому.

Өз ара иш алып баруу оператору – ошол процессинг, клиринг борборунун төлөм системасынын катышуучуларына үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу жана берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү (процессинг, клиринг) сунуштоого Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары - Улуттук банк) лицензиясына ээ, төлөм системасынын катышуучулары менен техникалык өз ара иш алып барууну жана QR-кодду колдонуу менен төлөмдөр боюнча акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн клиринг файлдарынын түзүлүшүн камсыз кылган төлөм системасынын оператору.

QR-коддорду түзүү системасы – төлөмдөрдү өткөрүү жана андан ары эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн маалыматтарды даярдоодо QR-коддорду түзүү үчүн автоматташтырылган маалымат системасы.

6. Төлөм системаларынын катышуучулары QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өз алдынча же ушул Эрежелердин талаптарына ылайык өз ара иш алып баруу оператору/операторлору аркылуу өткөрө алышат.

7. Өз ара иш алып баруу операторлору төлөөчү үчүн бирдиктүү төлөм мейкиндигин, ошондой эле QR-кодду колдонуу менен төлөмдүн

өткөрүлүшүн жана акча каражаттарынын төлөөчүдөн акыркы алуучуга келип түшүшүн камсыз кылуу үчүн өз ара интеграцияланууга жана иш алып барууга тийиш. Мында өз ара иш алып баруунун жаңы операторлору алар Улуттук банктын өз ара иш алып баруу операторлорунун реестрине кирген күндөн тартып үч ай ичинде башка өз ара иш алып баруу операторлору менен интеграцияны камсыз кылууга тийиш.

8. Төлөм системасынын катышуучусу төлөмдөрдү QR-кодду колдонуу менен өз алдынча, өз ара иш алып баруу операторуна туташуусуз өткөргөн учурда, QR-кодду колдонуу төлөм системаларынын катышуучусунун өзүнүн операциялык эрежелерине жана техникалык регламентине ылайык жүзөгө ашырылат, мында QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдүн өткөрүлүшүн камсыз кылууга жана акча каражаттарынын төлөөчүдөн акыркы алуучуга келип түшүүсүнө төлөм системаларынын катышуучусу жооптуу болот.

9. Төлөмдөр өз ара иш алып баруу операторунун/операторлорунун катышуусунда QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн учурда, QR-код төлөм системасынын катышуучусу туташкан өз ара иш алып баруу операторунун операциялык эрежелерине жана техникалык регламентине ылайык колдонулат.

10. Эгерде төлөм төлөөчүдөн алуучунун пайдасына бир өз ара иш алып баруу операторунун алкагында өтсө, анда QR-кодду колдонуу менен төлөмдүн өткөрүлүшүн камсыз кылууга жана акча каражаттарынын төлөөчүдөн акыркы алуучуга келип түшүүсүнө келишимге ылайык өз ара иш алып баруу оператору жана төлөм системасынын катышуучусу жооптуу болот.

11. Эгерде төлөм төлөөчүдөн алуучуга чейин бир нече өз ара иш алып баруу операторлору аркылуу өтсө, анда QR-кодду колдонуу менен төлөмдүн өткөрүлүшүн камсыз кылууга жана акча каражаттарынын төлөөчүдөн акыркы алуучуга келип түшүүсүнө келишимге ылайык төлөм системасынын катышуучусу жана төлөөчүнүн төлөм системасынын катышуучусу туташкан, өз ара иш алып баруу оператору жооптуу болот.

2–глава. Өз ара иш алып баруу оператору

12. Өз ара иш алып баруу оператору төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

– ошол процессинг, клиринг борборунун төлөм системасынын катышуучуларына үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу жана берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү (процессинг, клиринг) сунуштоого Улуттук банктын лицензиясына ээ болууга;

– ошол процессинг, клиринг борборунун төлөм системасынын катышуучуларына үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу жана берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо (процессинг, клиринг) ишин кеминде 2 жылдан бери жүзөгө ашыруусу;

– акыркы 12 ай ичинде ага карата Улуттук банк тарабынан эч кандай таасир этүү чаралары (айыптар, төлөмдөрдү кабыл алууга чектөөлөр жана/же лицензиянын аклагында төлөмдөрдүн жана операциялардын айрым түрлөрүн жүргүзүүгө чектөөлөр, лицензиянын аракетин убактылуу токтотуу, лицензияны кайтарып алуу түрүндө) көрүлбөгөн болууга;

– QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн төлөмдөр боюнча акыркы эсептешүүлөрдүн жүргүзүлүшүн жана клиринг файлдарды өз убагында түзүүсүн камсыз кылуу;

– өз ара иш алып баруу операторунун системасы «Элкарт» улуттук төлөм системасынын операторлор системасына, анын ичинде «Элкарт» төлөм картты аркылуу төлөмдөрдү кабыл алуу/өткөрүү үчүн анын мобилдик төлөм инструменттерине туташууга тийиш.

13. Төлөм системасынын оператору тиешелүү ыйгарым укуктуу башкаруу органы тарабынан өз ара иш алып баруу операторунун функцияларын жүзөгө ашыруу жөнүндө чечим кабыл алынган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул Эреженин 12-пунктунун талаптарына шайкеш келээри жөнүндө чек-баракчаны кошо тиркөө менен милдеттүү түрдө кат жүзүндө Улуттук банкка билдирет.

14. Улуттук банк төлөм системасынын операторунан кат жүзүндө билдирүү алгандан кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде өз ара иш алып баруу операторуна каттоо номерин ыйгарып, маалыматты

Кыргыз Республикасынын аймагындагы өз ара иш алып баруу операторлорунун реестрине киргизет.

15. Өз ара иш алып баруу операторунун ушул Эреженин 12-пунктунун талаптарына туура келбегендиги аныкталган учурда, аталган өз ара иш алып баруу оператору Кыргыз Республикасынын аймагындагы өз ара иш алып баруу операторлорунун реестринен чыгарылат жана ага карата Кыргыз Республикасынын аймагындагы төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салган Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык тиешелүү таасир этүү чаралары колдонулушу мүмкүн.

16. Өз ара иш алып баруу оператору QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн төлөмдөр боюнча эсептешүүлөрдү жүргүзүүнүн өздүк операциялык эрежелерин (мындан ары – операциялык эрежелер) жана Улуттук стандарттын, ошондой эле ушул Эрежелердин талаптарын эске алуу менен техникалык регламентти иштеп чыгат.

17. Ар башка төлөм системаларынын системалар аралык интеграциясы ишке ашырылган учурда, төлөм системаларынын катышуучулары өз ара иш алып баруу оператору менен QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү боюнча келишим түзүшөт.

18. Өз ара иш алып баруу оператору менен төлөм системасынын катышуучусунун ортосунда түзүлгөн келишимде төмөнкү милдеттүү шарттар камтылууга тийиш:

- QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө тараптардын укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликти;

- QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүүдө коопсуздукту сактоо боюнча негизги талаптар (ПИН-кодду колдонуу, лимиттер);

- тараптардын ишинин токтоп калышына (лицензияны кайтарып алуу, банкроттук ж.б) байланыштуу жагдайлар, система менен иштөөдө штаттан тышкаркы жагдайлар, ошондой эле форс-мажордук жагдайлар келип чыккан учурда тараптардын милдеттенмелерди аткаруу боюнча жоопкерчилиги;

- системага кирүү укугун жана милдеттерди бөлүштүрүү;

- доо иштерин жүргүзүүдө, системада иштөө учурунда тараптардын жоопкерчилиги;

- комиссиялык төлөмдөрдүн өлчөмү;
- коопсуздук жол-жобосу же келишимдин башка шарттары бузулган учурда тараптар ортосунда тобокелдиктерди жана жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү;
- Улуттук стандарттын жана ушул Эрежелердин талаптарын сактоо;
- төлөм системасынын катышуучусунун өз ара иш алып баруу операторунун эрежелерине кошулуусу;
- талаш маселелерди кароо тартиби;
- келишимди бузуу тартиби.

Келишимде башка кошумча шарттар каралышы мүмкүн.

19. Өз ара иш алып баруу оператору менен төлөм системасынын катышуучусу өткөрүлгөн төлөмдөр жөнүндө маалыматтын купюялуулугун жана сакталышын камсыз кылууга милдеттүү.

20. Өз ара иш алып баруу оператору Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык маалымат агымынын багытына жана сакталышына жооп берет.

21. Төлөм системаларынын катышуучулары ортосунда маалымат алмашуу иши өз ара иш алып баруу операторунун операциялык эрежелерине ылайык жүргүзүлөт.

3-глава. QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү процессинин негизги этабы

22. Төлөм системасынын катышуучусун өз ара иш алып баруу операторуна туташтыруу, оператордун операциялык эрежелерине жана техникалык регламентине ылайык жүзөгө ашырылат.

23. Өз ара иш алып баруу операторлорунун бири-бирине туташуусу, алардын өз ара иш алып баруусу жана интеграциялануусу алардын ортосунда түзүлгөн келишим шарттарына ылайык жүзөгө ашырылат.

24. Кандай гана туташтыруу болбосун, QR-коддун жана төлөм шилтемесинин колдонулушу Улуттук стандарттын жана ушул Эрежелерге карата тиркеменин талаптарына толугу менен ылайык келиши зарыл.

25. QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү үчүн төмөнкүдөй ырааттуу иш-аракеттер аткарылат:

1) QR-коддорду түзүү системасы аркылуу төлөмдү алуучу тарабында QR-кодду түзүүлөт;

2) төлөөчү техникалык жабдуулар (смартфон же башкалар) аркылуу түзүлгөн QR-кодду сканерден өткөрөт/төлөм шилтемеси боюнча өткөрөт;

3) төлөөчү төлөм системаларынын катышуучусу тарабынан автоматтык түрдө сунушталган, төлөм реквизиттерин карап чыгат;

4) төлөөчү зарылчылыкка жараша төлөм суммасын же реквизиттерин көрсөтөт;

5) төлөөчү төлөмдү аткарууга жиберүү менен аны тастыктайт;

6) төлөөчү жана төлөмдү алуучу төлөмдүн өткөрүлгөндүгүн тастыктаган онлайн билдирүү алышат;

7) өз ара иш алып баруу оператору, эгерде ага төлөм системаларынын катышуучусу туташтырылса, QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн төлөмдөр боюнча акыркы эсептешүүлөр үчүн клирингдик файлдардын күндөлүк негизде өз убагында түзүлүшүн камсыз кылат.

26. Төлөм системаларынын катышуучулары төлөөчүнүн жана төлөмдү акыркы алуучунун техникалык жабдууларына (смартфон же башка) төлөм өткөрүлгөндүгүн тастыктаган онлайн билдирүү жөнөтүлүшүн камсыз кылуулары тийиш. Эгерде төлөмдү акыркы алуучуда техникалык жабдуу жок болсо, төлөм системасынын катышуучусу төлөм өткөрүлгөндүгү тууралуу тастыктоону алуу үчүн интерфейс (тиркеме, сайт, чатбот же электрондук почта) сунуштоосу зарыл.

27. Өз ара иш алып баруу оператору төлөм жөнүндө маалыматтык онлайн-билдирүүнү QR-кодду түзүү системасына багытталышын камсыз кылууга тийиш. Ал эми QR-кодду түзүү системасы өз кезегинде, төлөм жөнүндө маалыматтык онлайн-билдирүүнүн төлөмдүн акыркы алуучусуна багытталышын камсыз кылууга тийиш.

28. QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн төлөмдөр боюнча акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү төлөм системасынын катышуучусу же өз ара иш алып баруу оператору тарабынан, эгерде ага төлөм системасынын

катышуучусу туташкан болсо, өз операциялык эрежелерине жана техникалык регламентине, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык камсыз кылынууга тийиш.

4-глава. Төлөм системаларынын катышуучусунун идентификаторлору

29. «32» тилкенин ичиндеги «00» идентификатору ар бир QR-коддо төлөмдү өткөрүү үчүн катышууга тийиш. Бул идентификаторлор төлөм системаларынын катышуучусун идентификациялоо жана андан ары QR-кодду түзүүнүн акыркы системасына чейин багыттоо үчүн колдонулат.

30. Техникалык өз ара иш алып баруу өз ара иш алып баруу операторлорунун ортосунда бекитилген, тиешелүү протоколго ылайык жүзөгө ашырылат.

31. Өз ара иш алып баруу оператору өз ара эсептешүүлөрдү жүзөгө ашыруу үчүн төмөнкү милдеттүү тилкелерди (төлөм процессинде – динамикалык сыяктуу эле, системага катышуучуну киргизген учурда статикалык да), ошондой эле кошумча тилкелерди төмөнкүлөрдү салыштырып текшерүү үчүн берилишин уюштуруусу зарыл:

- жөнөтүүчүнүн банктык идентификациялык кодун;
- жөнөтүүчүнүн эсептешүү эсебин;
- алуучунун банктык идентификациялык кодун;
- алуучунун эсептешүү эсебин;
- кошумча тилкелерди.

5-глава. Төлөмдөрдү QR-кодду колдонуу менен өткөрүү процессинин катышуучуларына карата талаптар

32. Төлөм системасынын катышуучусу QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү кабыл алуу жана төлөө үчүн QR-кодду сканерден өткөрүү жана төлөм шилтемеси боюнча өткөрүү, өткөрүлгөн төлөмдөр тууралуу билдирүүлөрдү алуу, ошондой эле QR-кодду түзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш.

33. Төлөм системасынын катышуучусу QR-коддон окулган төлөм маалыматынын иштелип чыгышын жана анын андан ары өз ара иш алып баруу операторуна же төлөмдү алуучуга багытталышын камсыз

кылуусу зарыл. Төлөмдөн баш тартылган учурда акча каражаттарын төлөөчүгө келишимдин же ачык оферта шарттарына ылайык кайтарып берүү мүмкүнчүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

34. Төлөм системаларынын катышуучулары өз маалыматтык системасынын үзгүлтүксүз иштешин жана QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүүнүн коопсуздугун камсыз кылуу үчүн ички эрежелерди же жол-жоболорду иштеп чыгуусу зарыл. QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү системаларында колдонулган программалык жана техникалык каражаттар Улуттук банктын маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу талаптарына ылайык келүүгө тийиш.

6-глава. Корутунду жоболор

35. Төлөм системаларынын катышуучулары келишим шарттарынын аткарылышын, операциялардын ишке ашырылышынын коопсуздугун жана QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдү өткөрүү эрежелеринин сакталышын контролдоого тийиш.

36. Төлөм системаларынын катышуучулары тиешелүү системанын эрежелеринде белгиленген параметрлер боюнча QR-кодду колдонуу менен өткөрүлгөн төлөмдөргө мониторинг жүргүзүп, ошондой эле ушундай төлөмдөр боюнча жаңыштык менен ишке ашырылган же укукка жатпаган операцияларды токтотуу жана/же жол бербөө үчүн иш-чараларды жүзөгө ашыруулары зарыл.

37. Төлөм системасынын катышуучулары ортосундагы өз ара эсептешүүлөрдө келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктер жана жоопкерчиликтер, регламентте жана операциялык эрежелерде сүйлөшүлүүгө жана келишимдердеги системанын катышуучулары ортосунда бөлүштүрүлүүгө тийиш.

38. Банктык төлөм карттардын жана/же электрондук акчанын, ошондой эле аралыктан банктык тейлөөнүн алкагында QR-кодду колдонуу менен төлөмдөрдүн өткөрүлүшү Улуттук стандарттын жана ушул Эрежелердин талаптарына дал келүүсү зарыл.

Тиркеме
Эки өлчөмдүү штрих-код
белгилерин (QR-код) колдонуу
менен төлөмдөрдү өткөрүү
эрежелерине карата тиркеме

Берилүүчү маалыматтардын **ТҮЗҮМҮ**

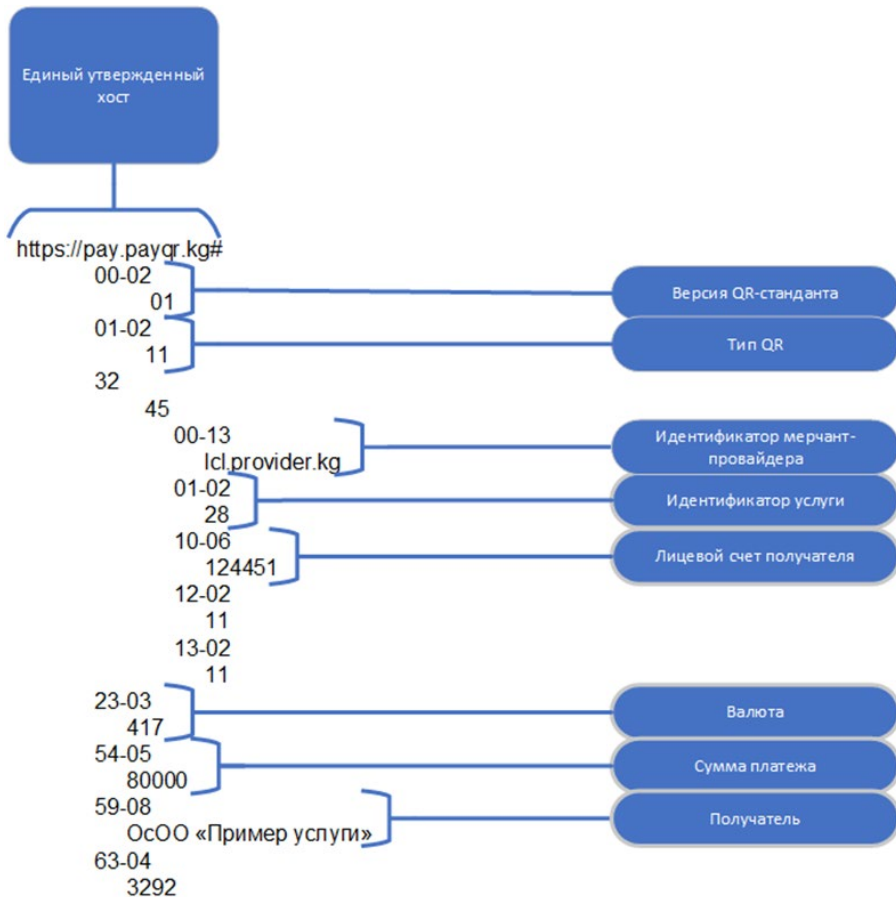
Стандарттын иерархиясы эл аралык сыяктуу эле, жергиликтүү төлөм системаларын да стандартташтырууга жана алардын операциялык шайкештигин камсыз кылууга өбөлгө түзөт.

Ушул спецификациянын алкагында төлөмдөрдү өткөрүү үчүн колдонулган QR-код төлөм шилтемесин камтыйт, ал URI (Uniform Resource Identifier (ресурстун унификацияланган идентификатору)) дегенди түшүндүрөт жана төмөнкүдөй түрлөрү бар:

схема:// провайдердин _төлөмдөрдүн _ хосту #фрагмент, мында:

- схеманын мурдагыдай эле аталышы <https> камтыйт;
- төлөмдөрдүн провайдеринин хостунун аталышы pay.payqr.kg¹ (төлөмдөрдүн провайдеринин хостунун аталышы ар кандай болушу мүмкүн) камтыйт, бирок бардык катышуучулар тарабынан бирдиктүү колдоо көрсөтүү үчүн бекитилген бир доменди колдонуу зарыл;
- фрагмент төлөмдүн толук маалыматын камтыйт.

¹ Эгерде төлөөчүдө шилтеменин фрагменттик бөлүгүн иштеп чыга алган, тиркеме жок болсо, (төлөмдүн толук маалыматы), ал төлөмдөрдүн провайдеринин хостуна кайра жөнөтүлүүгө тийиш (<https://pay.payqr.kg>), ага QR-код боюнча төлөө каналы сунушталууга же шилтеменин фрагменттик бөлүгүн иштеп чыга алган тиркемелер тизмеги сунушталууга тийиш.

Төлөм QR-кодунун өзгөчөлүгү

Киришүү

Төлөм QR-кодунун өзгөчөлүгү төлөм кызмат көрсөтүүлөр рынокто QR-код боюнча төлөмдөрдү өткөрүү чечимдеринин операциялык жактан жана өз ара шайкештигин камсыз кылуу максатында төлөм кызмат көрсөтүүлөр рыногунда өз ара алмашууну стандартташтырууга багытталган.

Мында негиз катары «EMV QR Code Specification for Payment Systems Merchant-Present Mode Requirements» QR-кодунун стандарты алынган.

Кыскартуулар жана белгилөөлөр

QR код	(англ. Quick Response Code — ыкчам чара көрүү коду) ал байланышкан объект тууралуу маалыматты камтыган, машина аркылуу окулуучу оптикалык белги
Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу жана/же сунуштоочу	сатып өткөрүлгөн товарлар, аткарылган иштер, кызмат көрсөтүүлөр үчүн кардардын акча каражаттарын алуучу юридикалык адам же жеке ишкер
Маалымат системасы же MS	кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун төлөмдөрдү кабыл алуу, иштеп чыгуу жана эсепке алуу үчүн автоматташтырылган системасы
Төлөм шлюзу	акыркы өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүүнү кошо алганда, кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун пайдасына төлөмдөрдү өткөрүү үчүн аппараттык-программалык комплекс (түзүлгөн келишимдердин алкагында)

Иштин принцибин чагылдыруу

Ушул өзгөчөлүктүн алкагында төлөмдөрдү өткөрүү үчүн колдонулган QR-код төлөм шилтемесин камтыйт, ал URI дегенди түшүндүрөт жана төмөнкүдөй түрлөрү бар:

схема://төлөмдөр провайдеринин _ хосту #фрагмент, мында:

– схеманын мурдагыдай эле аталышы https камтыйт (схеманын аталышы ар кандай болушу мүмкүн);

- төлөмдөр провайдеринин хостунун аталышы pay.payqg.kg² (төлөмдөр провайдеринин хостунун аталышы ар кандай болушу мүмкүн) камтыйт;
- фрагмент төлөмдүн толук маалыматын камтыйт.

URI фрагментинин

маалыматтарынын– төлөм боюнча толук маалыматтын түзүмү

Төлөм боюнча толук маалымат объекттердин ырааттуулугу түрүндө түзүлгөн. Объектте идентификатор (ID), узундук жана маалыматтар камтылган:

- ID “00”ден “99”га чейинки диапазондо эки сандан турган код менен белгиленген;
- узундугу да «01»ден «99»га чейинки диапазондо эки сандан турган код менен белгиленген;
- маалыматтар символдордун ырааттуулугу менен сунушталган, минималдуу ырааттуулук бир символго, максималдуусу – 99 символго барабар.

Төлөмдүн толук маалыматы тарам сыяктуу түзүмгө ээ. Башынан тартып маалыматтар жөнөкөй объекттерди (элементтерди) же шаблондорду камтышы, ал эми шаблондор өзүнө башка шаблондорду же жөнөкөй объекттерди камтышы мүмкүн.

Мисалы:

- баштапкы объект;
- жөнөкөй объект;
- шаблон;
- жөнөкөй объект;
- шаблон.

Объекттер

Төлөмдүн толук маалыматында милдеттүү түрдө камтылууга тийиш болгон объекттер «M» символу менен белгиленген, эгерде

² Эгерде төлөөчүдө шилтеменин фрагменттик бөлүгүн иштеп чыга алган, тиркеме жок болгон болсо, (төлөмдүн толук маалыматы), ал төлөмдөрдүн провайдеринин хостуна кайра жөнөтүлүүгө тийиш (<https://pay.payqg.kg>), ага QR-код боюнча төлөө каналы сунушталууга же шилтеменин фрагменттик бөлүгүн иштеп чыга алган тиркемелер тизмеги сунушталууга тийиш.

коддо объекттин бар болушу кээ бир шарттардан көз каранды болсо, мындай объекттер «С» символу менен, ал эми бардык милдеттүү эмес объекттер «О» символу менен белгиленген.

ID идентификатору

Идентификаторго «00»дөн «99»га чейинки диапазондо эки сан менен код коюлат.

Узундугу

«01»ден «99»га чейинки диапазондо эки сан менен берилип, маалыматтар тилкесинин узундугуна барабар болууга тийиш.

Маалыматтар

Маалыматтар төмөнкүдөй болушу мүмкүн:

- сан түрүндө (N);
- символдордун чектелген топтому менен алфавит-сан түрүндө (ans);
- сап түрүндө (S).

Сан түрүндө маалыматтар – символдордун чектелген топтому менен алфавит-сан түрүндө, ал эми алфавит-сан түрүндө символдор – көптөгөн сап түрүндө берилет.

Маалыматтарды уюштуруу

Төлөмдүн толук маалыматын түзүү үчүн маалыматтар «00» идентификатору менен баштапкы элементтен башталууга жана «63» идентификаторундагы элемент менен бүтүүгө тийиш.

Колдонулган символдор

Эгерде, фрагментте ASCII кодировкасынын чегинен чыккан символдор колдонулса, атап айтканда:

«:», «/», «?», «#», «[«, «]», «@», «!», «\$», «&», “” , “ “ , «(«, «)», «*», «+», “,», “;», «=», ALPHA, DIGIT, HEXDIG, «-», «.», «_», «~», мында:

- ALPHA — ASCII кодировкасынын жогорку жана төмөнкү регистрлеринин кайсы болбосун тамгасы (regExp [A-Za-z]);
- DIGIT — кайсы болбосун сан (regExp [0-9]);

– HEXDIG — он алтылык сан (regExp [0-9A-F]) «Пайыздык кодировкалоо» механизми колдонулат. Жогоруда келтирилген символдор пайыздык кодировкалоодо катышпайт. Пайыздык-код белгиленген символ «%» белгисинен жана андан кийинки эки он алты сандардан турган символдук триплеттен турат:

Мында, %20, мисалы, боштук дегенди түшүндүрөт.

Баштапкы элементтер

Баштапкы объекттердин тизмеги:

Аталышы	ID	Формат	Узундугу	Белгиси	Комментарий
Стандарттын версиясы	00	N	«02»	M	
Төлөм шилтемесинин тиби	01	N	«02»	M	
Кызмат көрсөтүүнү сунуштоочу, кызмат көрсөтүү ж.б.у.с. тууралуу маалымат	02 –51	ans	«99»га чейин	M	
Кызмат көрсөтүүнү сунуштоочунун MCC коду	52	N	«04»	M	
Валютанын коду	53	N	«03»	M	ыңгайына ж а р а ш а 417
Төлөм суммасы	54	N	«13»кө чейин	C	
Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун аталышы (латын тамгалары менен)	59	ans	«25»ке чейин	M	
Маалыматтардын контролдук суммасы	63	ans	«04»	M	

ID «00» – Стандарттын версиясы – объект милдеттүү болуп саналат

Бул тилке биринчи болууга жана «01» маанисин камтууга тийиш.

ID «01» – Төлөм шилтемесинин тиби – объект милдеттүү болуп саналат

Эгерде бар болсо, төмөнкү маанини камтууга тийиш:

11 – эгерде төлөмдүн толук маалыматтары бирден көп транзакцияны ишке ашыруу үчүн колдонулса, көбүнесе сумманы сатып алуучу өзү киргизе алган төлөө менен, мисалы таксиде, көчө соодасында жана сатып алуучуларды жогорку эмес тездикте тейлөө менен башка түйүндөрдө колдонуу үчүн статикалык коддор;

12 – эгерде ар бир транзакция үчүн интернет-дүкөндөрдө, коомдук тамактануу жайларында колдонулушу мүмкүн болгон төлөмдүн жаңы маалыматтары, төлөмдүн динамикалык маалыматтары зарыл болсо.

**IDs «02» до «51» – Төлөнүүчү кызмат көрсөтүү,
кызмат көрсөтүүнү сунуштоочу тууралуу маалымат
– объект милдеттүү болуп саналат**

Тилкенин түзүмү төлөнүүчү кызмат көрсөтүү тууралуу маалыматтын шаблонунун элементтерин камтыйт.

Көрсөтүү үчүн милдеттүү болуп саналган «32» идентификатору менен элемент Төлөм шлюзунда кызмат көрсөтүүнүн кодун, кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун системасындагы кызмат көрсөтүүнүн чегинде төлөөчүнүн идентификаторун камтыйт (телефон номери, буйрутманын номери, келишимдин номери ж.б.у.с.)

«35»тен «39»га чейин идентификатору менен элементтер төлөмдүн кошумча тилкелеринин топтомун камтыйт.

**ID «32» – Төлөнүүчү кызмат көрсөтүү тууралуу
маалымат менен объект, кызмат көрсөтүүлөрдүн бардык
сунуштоочулары үчүн – объект милдеттүү болуп саналат**

Аталышы	ID	Формат	Узундугу	Белгиси	Комментарий
Уникалдуу идентификатор	00	ans	до «32»	O	Объектте рау.рауqr.kg камтылган
Төлөм тармагынын өзгөчөлүгү	01	N	бдан 10го чейин	M	Төлөм шлюзундагы кызмат көрсөтүүнүн коду
Төлөөчүнүн кызмат көрсөтүүлөрдүн чегиндеги уникалдуу идентификатору	10	S	32ге чейин	O	Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун маалымат системасында кызмат көрсөтүүнүн чегинде төлөөчүнүн уникалдуу идентификатору
Транзакциянын идентификатору	11	S	32ге чейин		Сунуштоочунун маалымат системасында транзакциянын идентификатору
Төлөөгө сумманы редакциялоо мүмкүнчүлүгү	12	N	2	C	11 – төлөөчүгө 54-объектте өткөрүп берилген сумманы өзгөртүүгө уруксат берүү. 12 – төлөөчүгө 54-объектте өткөрүп берилген сумманы өзгөртүүгө уруксат бербөө. Төлөөчүгө сумманы редакциялоого уруксат берилген. Сумманы редакциялоонун артыкчылыктуу мүмкүнчүлүгү болуп, кызмат көрсөтүүнү сунуштоочу тарабынан көрсөтүлгөн опция саналат.

Аталышы	ID	Формат	Узундугу	Белгиси	Комментарий
Төлөөчүнүн төлөөгө карата идентификаторун редакциялоо мүмкүнчүлүгү (ID - 10)	13	N	2	C	11 – төлөөчүгө 10-объектте өткөрүп берилген маанини өзгөртүүгө уруксат берүү. 12 – төлөөчүгө 10-объектте өткөрүп берилген маанини өзгөртүүгө уруксат бербөө. Өз ыңгайына жараша төлөөчүгө редакциялоого уруксат берилген.

Эгерде «10» объекти бош жана «13» объекти 12 барабар болсо, анда төлөөчүнүн уникалдуу идентификаторун чагылдыруу тилкесин жашыруу зарыл.

ID «33» – Төлөнүүчү кызмат көрсөтүү тууралуу маалымат менен объект, кызмат көрсөтүүлөрдү бардык сунуштоочулар үчүн – объект милдеттүү (резервдик) болуп саналбайт

IDs «35»-«39» – кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун кошумча тилкелери менен объект. Объект милдеттүү болуп саналбайт

Ырааттуулукту камтыйт, «00» идентификаторунан башталат жана «99» идентификатору менен аяктайт. Эгерде кошумча тилкелердин керектүү саны биринчи объектке батпай жатса, катар боюнча кийинки («35», «36», ... «39») колдонуу зарыл.

Ар бир кошумча тилкенин мааниси уникалдуу бөлүштүрүүчү менен төмөнкү форматтагы сапты камтыйт «:»:

Аталышы	Комментарий
key	Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун маалымат системасындагы тилкенин идентификатору
label	Тилкенин аталышы
value	Тилкенин мааниси
title	Колдонуучуга чыгарылган тилкенин мааниси
visible_state	«11» – колдонуучуга чагылдырылат; «12» – колдонуучуга чагылдырылбайт

«visible_state» белгиси колдонуучуга аталган тилкени интерфейсче чагылдыруу керекпи дегенди көрсөтөт. Эрежедегидей эле, кошумча тилкенин маалыматтарын колдонулуп жаткан төлөм шлюзуна анын өз ара аракеттенүү протоколуна ылайык жөнөтүү зарыл.

Эгерде «visible_state» «11» белгисине ээ, «value» тилкеси толтурулса, анда интерфейсче маанини «title» тилкесинен чыгарып салуу зарыл.

ID «52» – MCC кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун коду – объект милдеттүү болуп саналат

Банктык карт менен операцияларды ишке ашырууда сатуучунун категориясын аныктаган 4 орундуу коду камтыйт. MCC боюнча финансылык операциянын категориясы аныкталат. Тилкеде «0»дөн «9»га чейинки сан камтылган. MCC коддор ISO 18245 аныкталган.

ID «53» – Валютанын коду – объект милдеттүү болуп саналат

Валютанын коду (ISO 4217) жана ал валютанын 3 орундуу коду камтууга тийиш. Ыңгайына жараша 417 – кыргыз сомун колдонуу зарыл.

ID “54” – Төлөм суммасы – объект милдеттүү эмес, шарттуу болуп саналат.

Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу тарабынан төлөмдүн толук маалыматын түзүүдө колдонулат.

Эгерде болгон болсо, анда нөлдөн айырмаланган маанини камтууга тийиш. Тилке “0”дөн “9”га чейинки сандарды камтыйт жана тыйындарда көрсөтүлөт.

Эгерде тилке жок болсо, анда сатып алуучу тиркемеде ал кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочуга төлөй турган сумманы көрсөтүүгө тийиш.

ID “59” – Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун аталышы – объект милдеттүү болуп саналат

Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу тарабынан төлөмдүн толук маалыматтарын топтоштурууда колдонулат. Тилкеде сатуучунун (кызмат көрсөтүүнү өндүрүүчүнүн) аталышы латын тамгалары менен камтылган.

ID «63» - Контролдук сумма – объект милдеттүү болуп саналат

Маалыматтардын контролдук суммасы төлөмдүн толук маалыматында көрсөтүлгөн маалыматтардын бүтүндүгүн текшерүү үчүн колдонулат.

Түзүү алгоритми:

1. 63-объектиге чейин төлөмдүн толук маалыматтарынын бардык мааниси (ID “00” – “90”, ID 63 кошпогондо) бир сапка өзгөртүп түзүлөт.
2. Маалыматтар сабы UTF-8 кодировкасы менен байт массивине которулат.
3. SHA256 алгоритмин колдонуу менен массив хеши эсептеп чыгарылат.
4. Байт массиви сапка өзгөртүп түзүлөт.
5. Бардык «-» символдору өчүрүлөт, эгерде алар болгон болсо.
6. Саптан акыркы 4 символ алынат.

Маалыматтык өз ара аракеттенүүнү жүзөгө ашыруу үчүн төлөм шилтемесинен маалыматтарды пайдалануу

Динамикалык төлөм шилтемесин түзүүдө, кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу төлөмдүн толук маалыматтарын туура иштеп чыгуу үчүн төлөм шлюзунда кызмат көрсөтүүнүн кодун колдонуусу зарыл.

Төлөм шилтемесин кошумча пайдалануу

QR-кодду түзүү үчүн колдонулган төлөм шилтемеси төлөөчүлөргө кошумча төмөнкү ыкмалар менен өткөрүп берилет:

1. Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун сайтында (мобилдик тиркемеде) түзүү (анын ичинде URI-кнопка түрүндө).

2. Тиркемеде Push-билдирүү.

3. SMS.

4. Мессенджерлер (анын ичинде URI-кнопка түрүндө).

5. E-mail.

6. Аталган технологияны колдоого алган түзүлүштөрдүн ортосунда маалыматтар менен алмашууну камсыз кылган NFC – технологиясы. Мисалы, кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун смартфонундагы тиркеме менен төлөөчүнүн смартфонунга өткөрүп берүү же кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун пассивдик NFC-белгисинде жазылган, төлөөчүнүн телефону аркылуу URI эсептөө.

7. Ж.б.у.с.

Эсептик агенттин төлөмдөрүн ишке ашыруу пункттары үчүн кошумча маалымат

1. Мобилдик төлөм тиркемелерде (бардык операциялык системаларда) тиркемени автоматтык түрдө ишке киргизүү үчүн <https://pay.rauqg.kg> домени менен байланышты жөнгө салуу зарыл.

2. Ушундай эле байланышты мобилдик төлөм тиркемеси менен тиркеме ээсинин жеке сайтынын ортосунда ишке ашыруу сунушталат (колдонуучуга тиркемеде баракчаны ачууну же тиркемени орнотууну сунуш кылуу үчүн).

3. URI боюнча өтүүгө боло турган мобилдик төлөм тиркемеси жана башка төлөмдөрдү ишке ашыруу пункттары (мисалы, интернет-банкнинг) QR-коддун (төлөм шилтемесинин) фрагменттик бөлүгүн иштеп чыгууга даяр болууга тийиш.

4. Төлөмдү ишке ашыруунун бардык стадияларында төлөмдөрдү ишке ашыруу пункттарында тандап алынган (анын ичинде төлөм шилтемесин автоматтык түрдө колдонуу менен) иш-аракеттердин бардыгы төлөөчүгө көрсөтүлүүгө тийиш:

- кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун аталышы;
- протокол кызматтарынын параметрлер жөнөтүлгөн өздүк эсеп;
- кошумча тилкелер;
- сумма.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 11-декабрындагы
№ 2019-П-14/62-6-(ПС)

«Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-апрелиндеги № 22/3 «Кыргыз Республикасында обочо туруп/аралыктан тейлөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-апрелиндеги № 22/3 «Кыргыз Республикасында обочо туруп/аралыктан тейлөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

– 2-пунктундагы «коммерциялык банктар,» сөздөрү «банк эмес финансы-кредит уюмдары,» деген сөздөр менен толукталсын;

– 4-пунктунун:

2-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«2) Кызмат көрсөтүүнү сунуштоочу – Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган айрым банктык операцияларды жана төлөм кызматтарын көрсөтүү укугуна Улуттук банктын лицензиясына/күбөлүгүнө ээ банктар, банк эмес финансы-кредит уюмдары (мындан ары – БФКУ), төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары.»;

3-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«3) Пайдалануучу – өз банктык эсебин, электрондук капчыгын же банк эмес финансы-кредит уюму алдында милдеттенмелерин аралыктан тескөө үчүн банктык жана төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн пайдаланган жеке адам же юридикалык жак же болбосо жеке ишкер.»;

– төмөнкү мазмундагы 8-пунктча менен толукталсын:

«8) Жеке кабинет – пайдалануучунун кызматтарды сунуштоочунун маалымат системасындагы өзгөчө бөлүгү, ал эсептин/кредиттик лимиттин абалы жана ошол эсеп боюнча акча каражатынын кыймылы жөнүндө маалымат алуу, ошондой эле кызматтарды сунуштоочуга билдирме берүү, тастыктоо жана тапшырма берүү мүмкүнчүлүгүн берет.»;

– төмөнкү мазмундагы 9-пунктча менен толукталсын:

«9) Пайдалануучунун БФКУ алдында милдеттенмелери - пайдалануучу БФКУдан кредит алууда, ошондой эле жеке кабинетти башкаруудан улам пайдалануучунун келип чыккан милдеттенмелери.»;

– 10-пунктунун:

экинчи абзацындагы «электрондук капчыкты» сөздөрү «, ошондой эле пайдалануучунун БФКУ алдында милдеттенмелерин» деген сөздөр менен толукталсын;

жетинчи абзацындагы «банктык эсептеги» сөздөрү «, пайдалануучунун БФКУ алдындагы милдеттенмелери боюнча» деген сөздөр менен толукталсын;

– 14-пунктунун:

биринчи абзацындагы «интернет-банкинг» сөздөрү «(пайдалануучунун жеке кабинети)» деген сөздөр менен толукталсын;

1-пунктчасындагы «интернет-банкинг» сөздөрү «(пайдалануучунун жеке кабинети)» деген сөздөр менен толукталсын;

– бүтүндөй текст боюнча «интернет-банкинг» сөздөрү «(пайдалануучунун жеке кабинети)» деген сөздөр менен толукталсын;

– 15-пунктунун 3-абзацындагы «банктык эсеп,» сөздөрү «пайдалануучунун БФКУ алдында милдеттенмелери,» деген сөздөр менен толукталсын;

– 27-пунктунун «банктык эсепти» сөздөрү «, пайдалануучунун БФКУ алдында милдеттенмелери» деген сөздөр менен толукталсын.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын, «KG төлөм системаларынын операторлору ассоциациясы», «Байланыш операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмелерин жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен банк эмес финансы-кредит уюмдарын тааныштырсын.

6. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

А. Тезекбаева

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 18-декабрындагы
№ 2019-П-07/64-3-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20, 27 жана 68-беренелерине жана Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-1-(ДКП) токтому менен бекитилген «Милдеттүү камдар жөнүндө» жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Экономика башкармалыгы бул токтом менен банктарды тааныштырсын.

4. Токтом 2020-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирет.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын
18-декабрындагы
№ 2019-П-07/64-3-(ДКП)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-2-(ДКП)
«Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын
ченемдери тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

1. Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

- токтомдун тиркемеси төмөнкү редакцияда берилсин:

«Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
20__-жылдын ____ - _____
№ _____
токтомуна карата тиркеме

**Милдеттүү камдарды эсептөө үчүн банктардын
милдеттенмелеринин тизмеги***

№	Милдеттенмелердин түрү	Көрсөткүч коду	Көрсөткүчтүн аталышы
1	Эсептешүү эсептери	2011	Башка финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү эсептери (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары)
		2012	Коммерциялык уюмдардын эсептешүү эсептери
		2013	Коммерциялык эмес уюмдардын эсептешүү эсептери
		2014	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери
		2016	Резидент эмес юридикалык жактардын эсептешүү эсептери
		2017	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун эсептешүү эсептери
		2018	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин эсептешүү эсептери
		2019	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери

2	Талап боюнча төлөнүүчү депозиттер	2022	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары)
		2023	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2024	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2025	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2027	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2028	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2029	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		2030	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери
		3	Мөөнөттүү депозиттер
2033	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү депозиттери		
2034	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү депозиттери		
2035	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттери		
2037	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү депозиттери		
2038	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун мөөнөттүү депозиттери		
2039	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин мөөнөттүү депозиттери		

		2040	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттери
4	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Социалдык фондусунун жана жергиликтүү бийлик органдарынын эсептери жана депозиттери	2041	Кыргыз Республикасынын Казыналыгынын эсептери
		2042	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун эсептери
		2043	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун депозиттери
		2044	Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин депозиттери
		2045	Жергиликтүү бийлик органдарынын депозиттери
		2046	Башка Өкмөттүк мекемелердин депозиттери
5	Талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери	2211	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2212	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2213	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2214	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2215	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2216	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2218	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери

6	Мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери	2221	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2222	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2223	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2224	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2225	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2226	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери
		2228	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери

*Эсептөө базасына кирүүчү милдеттенмелердин тизмегинде банктардын депозиттери эске алынбайт».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 23-декабрындагы
№ 2019-П-07/65-1-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 4,25 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2019-жылдын 24-декабрынан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында, токтом кабыл алынган күндөн тартып бир жумуш күнү ичинде жарыялышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 23-декабрындагы
№ 2019-П-07/65-2-(ДКП)

2020-жылга милдеттүү кам түзүү графиги тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 68-беренесине жана Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10-1-(ДКП) токтому менен бекитилген «Милдеттүү камдар жөнүндө» жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. 2020-жылга милдеттүү кам түзүү графиги (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом 2020-жылдын 6-январынан тартып күчүнө кирет.

4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 23-декабрындагы
№ 2019-П-07/65-2-(ДКП)
токтомуна карата тиркеме

**2020-жылга милдеттүү кам түзүү
ГРАФИГИ**

	Эсептешүү мезгил аралыгы		Базалык мезгил аралыгы		Мезгил аралыгынын узактыгы
	башталышы	аякташы	башталышы	аякташы	
1	09.12.2019	05.01.2020	06.01.2020	02.02.2020	28 күн
2	06.01.2020	02.02.2020	03.02.2020	01.03.2020	28 күн
3	03.02.2020	01.03.2020	02.03.2020	29.03.2020	28 күн
4	02.03.2020	29.03.2020	30.03.2020	26.04.2020	28 күн
5	30.03.2020	26.04.2020	27.04.2020	24.05.2020	28 күн
6	27.04.2020	24.05.2020	25.05.2020	21.06.2020	28 күн
7	25.05.2020	21.06.2020	22.06.2020	19.07.2020	28 күн
8	22.06.2020	19.07.2020	20.07.2020	16.08.2020	28 күн
9	20.07.2020	16.08.2020	17.08.2020	13.09.2020	28 күн
10	17.08.2020	13.09.2020	14.09.2020	11.10.2020	28 күн
11	14.09.2020	11.10.2020	12.10.2020	08.11.2020	28 күн
12	12.10.2020	08.11.2020	09.11.2020	06.12.2020	28 күн
13	09.11.2020	06.12.2020	07.12.2020	03.01.2021	28 күн

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-1-(НПА)

Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартибин бекитүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартиби (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, Улуттук банктын

тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-1-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо ТАРТИБИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Тартип, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган коммерциялык банктарды кошо алганда, коммерциялык банктардын жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик өнүктүрүү банкынын (мындан ары – банктар) операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капиталды эсептөө ыкмасын аныктайт.

2. Операциялык тобокелдик – банктын же анын туундуу компанияларынын операцияларында тышкы жагдайлардан, персоналдын катасынан, алдамчылыктан улам келип чыккан үзгүлтүктөрдүн, ошондой эле процесстердин, жол-жоболордун жана контролго алуу системасынын бузулушунун натыйжасында банк дуушар болгон тике же кыйыр чыгымдар тобокелдиги.

2-глава. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн каралган капиталды базалык индикативдик ыкма боюнча эсептөө

3. Банктар операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн базалык индикативдик ыкма боюнча эсептөөсү зарыл.

4. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмү банктын суммардык капиталынын шайкештик эсебине кошулат.

5. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун маалыматтарынын негизинде эсептелинет.

6. Базалык индикативдик ыкма операциялык тобокелдик деңгээлинин банк ишинин масштабдарына түздөн-түз көз карандылыгын болжолдойт жана банк үчүн тобокелдиктин бирдиктүү индикатору болуп саналган, банктын таза кирешесин колдонууну түшүндүрөт. Мында ички контролдоо жол – жоболору да, иштин ар кандай багыты боюнча тобокелдикке дуушарлануусу да эске алынбайт.

7. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмү акыркы үч жыл ичиндеги орточо жылдык таза кирешени альфа (α) деп белгиленген коэффициентке көбөйтүү жолу менен эсептелинет.

8. Таза киреше таза пайыздык кирешенин жана таза пайыздык эмес кирешенин суммасы катары аныкталат жана ссудалар боюнча жоготуулардын ордун жабууга каралган камды кармап калууга чейин эсептелинет. Ушул көрсөткүчтү эсептөөдө төмөнкүлөр алынып салынат:

- банктын баалуу кагаздары менен жүргүзүлгөн кайсыл болбосун операциялардан чыгымдар;
- бир жолку, кайталанбаган операциялардан киреше;
- камсыздандыруудан алынган киреше.

Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктар үчүн таза пайыздык киреше дегенден улам, жайгаштыруу (каржылоо) операциялары боюнча алынган кирешелерден тартуу операциялары боюнча дуушар болгон чыгашаларды алып салуу менен эсептелген кирешени түшүнүүгө болот.

9. Таза пайыздык эмес киреше бардык пайыздык эмес кирешелерден бардык пайыздык эмес чыгашаларды алып салуу жолу менен эсептелинет. Пайыздык эмес таза кирешени эсептөөдө операциялык жана/же административдик чыгашалар кошулбайт.

Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын пайыздык эмес кирешелери/чыгашалары дегенден улам, жайгаштыруу/тартуу операцияларынан айырмаланган операциялар боюнча алынган/дуушар болгон кирешелерди/чыгашаларды түшүнүүгө болот. Пайыздык эмес таза кирешени эсептөөдө операциялык жана/же

административдик чыгашалар, ошондой эле ижара/ижара мунтахия биттамлик келишимдери боюнча амортизациялык чыгашалар кошулбайт.

10. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал төмөнкү формула боюнча эсептелинет:

$$K_{OP} = [\sum(CD_{1...n} \times \alpha)]/n,$$

мында:

K_{OP} – базалык индикативдик ыкма алкагында операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капитал өлчөмү;

CD – өткөн үч жыл үчүн алынган ар жылдык алгылыктуу таза киреше;

n – өткөн үч жылдын ичинен таза киреше алгылыктуу болгон жылдардын саны;

$\alpha = 15\%$, Банктык көзөмөл боюнча Базель комитети тарабынан белгиленген камга коюу коэффициенти.

Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды эсептөө мисалдары ушул тартиптин 1-тиркемесинде келтирилген.

11. Ар жылдык таза киреше терс же нөл болгон кайсыл болбосун жыл үчүн көрсөткүчтөр орто маанини эсептөөдө алымдан алынып салынат, ал эми бөлүүчүдөн банк чыгым тарткан жылдардын саны алынат.

12. Банктар операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн жылдын жыйынтыгы боюнча жылына кеминде бир жолу кайра карап чыгууга жана операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн алдын ала эсептөөнү жана кайра каралган капитал өлчөмүн эске алуу менен суммардык капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициентин (K2.1) отчеттук жылдан кийинки айдын 15инен кечиктирбестен, банктын Директорлор кеңешине жана Улуттук банкка берип туруулары тийиш.

Жылдын жыйынтыгы боюнча кайра каралган, операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн эсептөө банктар тарабынан отчеттук жылдан кийинки жылдын апрель

айынан тартып Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында берилүүгө тийиш.

13. Директорлор кеңеши банктын операциялык тобокелдиктерин үзгүлтүксүз, талаптагыдай жана натыйжалуу тескөө максатында, банктын операциялык тобокелдиктерин тескөө боюнча саясатын ишке ашыруу процессине түздөн-түз контролдукту жүзөгө ашыруу үчүн жоопкерчиликтүү.

3-глава. Капиталдын шайкештик коэффициентин эсептөө

14. Банктардын капиталынын шайкештик коэффициентин эсептөө Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 токтому менен бекитилген Коммерциялык банктардын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоого жана Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 28-декабрындагы № 51/4 токтому менен бекитилген Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоого ылайык жүргүзүлөт.

Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды эске алуу менен коммерциялык банктардын капиталынын шайкештик коэффициентин эсептөө мисалы ушул тартиптин 2-тиркемесинде келтирилген.

**Банктардын операциялык
тобокелдиктеринин
ордун жабуу үчүн зарыл
болгон капитал деңгээлин
аныктоо тартибине карата
1-тиркеме**

**Базалык индикативдик ыкманы колдонуу менен операциялык
тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды
ЭСЕПТӨӨ**

1-мисал.

Банктын 2016, 2017 жана 2018-жылдар үчүн таза кирешеси тиешелүүлүгүнө жараша 3 664 миң сомду, 3 574 миң сомду жана 8 616 миң сомду түзгөн. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн эсептөө төмөнкүчө келтирилген:

$$K_{OP} = ((3\ 664 + 3\ 574 + 8\ 616) * 15\%) / 3 = 792,7 \text{ миң сом}$$

Ошентип, банк тарабынан банктын операциялык тобокелдигинин ордун жабуусу үчүн 792,7 миң сом суммасында капитал каралуусу зарыл.

2-мисал.

Банктын таза кирешеси 2016-жылы 8 297 миң сомду, 2017-жылы 3 451 миң сомду түзсө, ал эми 2018-жылы банк чыгымдары 0,2 миң сом чегинде катталган. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал өлчөмүн эсептөө төмөнкүчө келтирилген:

$$K_{OP} = ((8\ 297 + 3\ 451) * 15\%) / 2 = 881,1 \text{ миң сом}$$

Мисалдан көрүнүп тургандай, капиталды эсептөөгө Тартиптин 11-пунктуна ылайык 2018-жыл үчүн көрсөткүч кошулган эмес.

**Банктардын операциялык
тобокелдиктеринин
ордун жабуу үчүн зарыл
болгон капитал деңгээлин
аныктоо тартибине карата
2-тиркеме**

Коммерциялык банктын капиталынын шайкештик коэффициентин

ЭСЕПТӨӨ

Мисал:

Банктын таза суммардык капиталы 2500 миң сомду түзгөн. Тобокелдик деңгээли боюнча салмактанып алынган бардык активдердин суммасы 10 000 миң сом чегинде катталган. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капитал өлчөмү 792,7 миң сомду түзгөн (базалык индикативдик ыкма боюнча эсептелген). Шайкештик коэффициентин эсептөө төмөнкүчө келтирилет:

$$K2.1 = \frac{2\,500}{10\,000 + 8.33 * 792,7} * 100 = 15,1$$

Ошентип, операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды эске алуу менен эсептелген капиталдын шайкештик коэффициенти 15,1% түзгөн.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-2-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна (кошо тиркелет) өзгөртүүлөр киргизилсин:

– 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоону бекитүү жөнүндө»;

– 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»;

– 2005-жылдын 15-декабрындагы № 37/5 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

– 2019-жылдын 29-мартындагы № 2019-П-12/17-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу».

2. Токтом 2020-жылдын 1-апрелинен тартып күчүнө кирет.

3. Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капиталды эске алуу менен суммардык капиталдын шайкештиги коэффициенти (К2.1) бардык коммерциялык банктар тарабынан 2020-жылдын 1-октябрынан тартып сакталышы белгиленсин.

4. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-2-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр

1. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча» нускоого төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоонун:

– 2.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.2. Тобокелдик деңгээли боюнча баланстык активдердин жана баланстан тышкаркы милдеттенмелердин салмактанып алышына негизденген капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенттери:

а) суммардык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (K2.1) 12% кем болбоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$K2.1 = (ЧСК / (ЧРА + П * Кор)) * 100\%$, мында:

ЧСК – Биринчи деңгээлдеги капиталдын жана Экинчи деңгээлдеги капиталдын суммасы катары аныкталган, таза Суммардык капитал.

ЧРА – потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган атайын камды кемитүү менен тобокелдик деңгээли боюнча салмактанып алынган, баланстык активдердин жана баланстан тышкаркы милдеттенмелердин суммасы.

- П – белгиленген көрсөткүч (суммардык капиталдын шайкештик коэффициенти кайтарым сан – 8,33 (100%:12%).
- Кор – операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталдын өлчөмү. Базалык индикативдик ыкманы колдонуу менен операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды эсептөө Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-1-(НПА) токтому менен бекитилген, Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартибине ылайык жүзөгө ашырылат.

б) Биринчи деңгээлдеги капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (К2.2) 6% кем болбоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$K2.2 = (КПУ / ЧРА) * 100\%$, мында:

КПУ – Биринчи деңгээлдеги капитал, ушул Нускоонун 3.6-пунктуна ылайык аныкталат.

в) Биринчи деңгээлдеги Базалык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (К2.3) 4,5% кем болбоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$K2.3 = (БКПУ / ЧРА) * 100\%$, мында

БКПУ – Биринчи деңгээлдеги Базалык капитал.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) банктардын тобокелдиктерине жана системалуу маанилүүлүгүнө баа берүүлөрдүн негизинде капиталдын шайкештик коэффициентинин минималдуу өлчөмүн көбөйтүүгө укуктуу;

– 2.3- пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.3. Левераж (К2.4) 6% кем болбоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$K2.4 = (КПУ / (СА+ЗО)) * 100\%$, мында:

- СА – потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган атайын камдарды жана материалдык эмес активдерди минуска чыгаруу менен банктын суммардык активдери;
- ЗО – банк алдын ала эскертүүсүз, каалаган убакытта шексиз кайтарып алуу/жокко чыгаруу укугуна ээ болгон милдеттенмелерди эске албаганда, баланстан тышкаркы милдеттенмелер.

Биринчи деңгээлдеги капиталдын мааниси ушул Нускоонун 3.10-пунктунун жоболорун эске алуу менен эсептелет.»;

- 2.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.4. Банктын финансылык туруктуулугун жана ишинин туруктуулугун сактоо максатында, дивиденддерди төлөө үчүн «банк капиталынын кошумча запасын» («капитал буфери» индекси) колдоо жөнүндө талап белгиленет. «Капитал буфери» индекси таза Суммардык капиталдын потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга атайы камдарды минуска чыгаруу менен тобокелдик деңгээли боюнча салмактанган баланстык активдерден аныкталат. «Капитал буферинин» индексинин мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети тарабынан белгиленет.»;

- 3.9-пунктунун жыйырма алтынчы абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«6) инвестор/кредитор банкроттук жана жоюлган учурларды эске албаганда, келечекте пландаштырылган төлөмдөрдү (инструменттин пайыздык кирешесин же негизги суммасын) мөөнөтүнөн мурда ордун жабууга кандайдыр-бир укукка ээ эмес.»;

- 4.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.1. Ушул Нускоонун алкагында капиталдын жетиштүүлүгүнө (шайкештигине) баа берүү кредиттик тобокелдикке, башкача айтканда, активдин ар кандай түрлөрүнө тиешелүү жана кардардын активди толук же жарым-жартылай камсыз кылууга мүмкүн эместиги боюнча тобокелдикке, ошондой эле ушул Нускоонун 2.2-пунктунун «а» пунктчасына ылайык суммардык капиталдын шайкештик коэффициентин эсептөө жагында операциялык тобокелдикке карата жүргүзүлөт.»;

– 6.1- пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«6.1. Капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) стандарттарынын аткарылышы жана аларды эсептөө тууралуу маалымат, банктар тарабынан Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында ай сайын берилет.»

2. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

Жогоруда аталган токтом менен бекитилген, Мезгил-мезгили менен берилүүчү банктык отчет жөнүндө жобонун:

– 4.9-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.9. Жарыяланган финансылык отчеттун көз карандысыз аудитордук компаниянын корутундусу менен нускасы акционерлер жыйыны тарабынан бекитилгенден кийин эки жумуш күнү ичинде Улуттук банкка берилет.»;

– 1-тиркеменин:

22-пункту төмөнкү мазмундагы сап менен толукталсын:

«

И. Банктын тобокелдик-жагдайлары тууралуу маалымат	Ай сайын	Отчеттук мезгил аяктагандан кийинки 5 жумуш күнү ичинде
--	----------	---

»;

– 2-тиркеменин:

14, 14 Г жана 14 Д бөлүктөрү төмөнкү редакцияда берилсин:

«

14 БӨЛҮК
ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМДЕРДИН ЖАНА БАНК КАПИТАЛЫНЫН
КОШУМЧА ЗАПАСЫН КОЛДОО («КАПИТАЛ БУФЕРИ»
ИНДЕКСИ) ТАЛАБЫНЫН САКТАЛЫШЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

Экономикалык ченемдердин жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо («капитал буфери» индекси) талабынын аталышы	Белги-лени-ши	Ченемди эсептөөлөр		Ченемдин айкын мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген мааниден четтөө
		С3 ----- ЧСК	----- ЧСК			
Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	K1.1	С3 ----- ЧСК	-----		20% жогору эмес	
	K1.2	С3 ----- ЧСК	-----		15% жогору эмес	
	K1.3	С3 ----- ЧСК	-----		30% жогору эмес	
	K1.4	С3 ----- ЧСК	-----		15% жогору эмес	

Капиталдын (шайкештик) ченеми	жетешүүлүк	K2.1	ЧСК ----- ЧРА+П*Кор	-----	12% кем эмес	
		K2.2	КПУ ----- ЧРА	-----	6% кем эмес	
		K2.3	БКПУ ----- ЧРА	-----	4,5% кем эмес	
		K2.4	КПУ ----- СА+ЗО	-----	6% кем эмес	
Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)		K3.1	ЛА ----- ОБ	-----	45% кем эмес	
			ЧСК ----- ЧРА	-----	___% кем эмес (маанисин көрсөткүлө)	
Чет өлкө валютасында ликвиддүүлүк көрсөткүчү		ПЛ	ЛАВ ----- ОБВ	-----	-----	-----

Эскертүү: П – белгиленген көрсөткүч (суммардык капиталдын шайкештик коэффициенти кайтарым сан - 8,33 (100%:12%) Кор – операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталдын өлчөмү. Базалык индикативдик ыкманы колдонуу менен операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капиталды эсептөө, Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-1-(НПА) токтому менен бекитилген Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартибине ылайык жүзөгө ашырылат. КПУ – Биринчи деңгээлдеги капитал БКПУ – Биринчи деңгээлдеги базалык капитал									
	Отчеттук мезгил ичинде орточо маани	1-жума	2-жума	3-жума	4-жума	5-жума	6-жума		
ЛА – Ликвиддүү активдер									
ОБ – Банктын милдеттенмелери									
КЗ ченеми = ЛА/ОБ									
	Отчеттук мезгил ичинде орточо маани	1-жума	2-жума	3-жума	4-жума	5-жума	6-жума		
ЛАВ – Чет өлкө валютасындагы ликвиддүү активдер									
ОБВ – Банктын чет өлкө валютасындагы милдеттенмелери									
Көрсөткүч (ПЛ)=(ЛАВ/ОБВ)*100		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлуучу капиталды эсептөө

1 жыл ичиндеги таза киреше	...
2 жыл ичиндеги таза киреше	...
3 жыл ичиндеги таза киреше	...
α	15 %
Кор	

20__ жылдын «__» ____ карата абал боюнча Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет

14. Г. КЫСКА МӨӨНӨТТҮҮ ЛИКВИДДҮҮЛҮК ЧЕНЕМИНИН (К3.2) САКТАЛЫШЫ ЖАНА ЧЕТ ӨЛКӨ ВАЛЮТАСЫНДАГЫ КЫСКА МӨӨНӨТТҮҮ ЛИКВИДДҮҮЛҮК КӨРСӨТКҮЧҮ ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ

Күнү	К3.2			ПКЛ		
	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 10, 2019

дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Жума ичинде орточо	0,0	0,0	-			

Аткаруучу: _____

Кол тамгасы: _____

Аты-жөнү

**14. Д. ДАРОО ЛИКВИДДҮҮЛҮК ЧЕНЕМИНИН (К3.3) САКТАЛЫШЫ
ЖАНА ЧЕТ ӨЛКӨ ВАЛЮТАСЫНДАГЫ ДАРОО ЛИКВИДДҮҮЛҮК
КӨРСӨТКҮЧҮ ЖӨНҮНДӨ КҮНДӨЛҮК ОТЧЕТ**

КҮНҮ	К 3.3			ПМЛ		
	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси
01.01. 20__ж.			0			
02.01. 20__ж.			0			
03.01. 20__ж.			0			
04.01. 20__ж.			0			
05.01. 20__ж.			0			
06.01. 20__ж.			0			
07.01. 20__ж.			0			
08.01. 20__ж.			0			
09.01. 20__ж.			0			
10.01. 20__ж.			0			
11.01. 20__ж.			0			
12.01. 20__ж.			0			
13.01. 20__ж.			0			
14.01. 20__ж.			0			
15.01. 20__ж.			0			
16.01. 20__ж.			0			
17.01. 20__ж.			0			
18.01. 20__ж.			0			
19.01. 20__ж.			0			
20.01. 20__ж.			0			
21.01. 20__ж.			0			
22.01. 20__ж.			0			
23.01. 20__ж.			0			
24.01. 20__ж.			0			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 10, 2019

25.01. 20__ж.			0			
26.01. 20__ж.			0			
27.01. 20__ж.			0			
28.01. 20__ж.			0			
29.01. 20__ж.			0			
30.01. 20__ж.			0			
31.01. 20__ж.			0			

Аткаруучу: _____

Кол тамгасы: _____

Аты-жөнү

»;

«Жана башка маалыматтар» деген 18-бөлүк төмөнкү мазмундагы «И» 18-бөлүкчө менен толукталсын:

«18.И. Банктын тобокелдик-жагдайлары жөнүндө маалымат

№ п/п	Тобокелдик – жагдай кат-талган/ишке ашырылган/көпчүлүк чыккан күн		Тобокелдик-жагдай анык-талган күн		Тобокелдик-жагдай чет-төтөлгөн күн		Б/ф/филиал/Т/Б аталышы / №АТМ / тейлөө түйүн-дөрүнүн/содата-тейлөө ишканаларынын ата-лышы		Коптуу жагдайлар келип чыккан бизнес-процесс / ишти түрү		Тобокелдик-жагдайды чачылдыруу		Тобокелдиктин келип чыгуу себептери		Орун алган тобокел-дик-жагдайдын кесепет-теринин четтөлүү боюнча жүргүзүлгөн ниш-чаралар		Операциялык тобокел-дикти тексөө ыкмасы жөнүндө чечим кабыл алуу (камысиздантылуу, төмөндөтүү, баш тартуу) ниш-чаралар/Контролдук чаралар		Тобокелдиктер деңгээли (таасири/ жоготуулар)				Эскертуу	
	Банк ишине	аброкна	Тобокелдик	деңгээлинин	шкаласы	Суммасы	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24				
1.	Ички алдамчылык, б.а банк кызматкеринин кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдаланышы же укукка жатпаган аракеттер.																							
2.	Тышкы алдамчылык, б.а. банкка бейтарап адамдардын укукка жатпаган аракеттери.																							
3.	Ишке кабыл алуу тажрыйбасы, банк, эмгек жана башка мыйзам талаптарын, кызматкерлердин эмгек коопсуздугун жана саламаттыгын коргоо шарттарын бузууга жол берүүлөр.																							
4.	Банктын кардарлары жана үчүнчү жактар алдында келишим боюнча милдеттенмелерин бузуу, банк кардарлары тууралуу маалыматты кыянаттык менен пайдалануусу, операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сапатсыз ишке ашыруу, ишкер жүгүртүү адаттарын сактабашы, монополияга каршы мыйзам талаптарын бузууга жол бериши, кардарларды иликтөө талаптарын сактабашы.																							
5.	Банктын материалдык активдерине зыян келтирүү (мисалы, өрттүн, табигый кырсыктардан, терроризм актылары, вандализм ж.б улам).																							

6. Банктын маалымат жана башка системаларынын, жабдууларынын, жабдууларынын, коммуникацияларынын ишиндеги үзгүлтүктөр же иштен чыгышы.																										
7. Ички процесстердин жана маалымат агымдарынын талапка ылайык уюштурулбашы.																										
8. Башка тобокелдик-жагдайлар.																										

Аткаруучу: _____ Кол тамгасы: _____

Аты-жөнү

».

3. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 15-декабрындагы № 37/5 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

– 1.2-пунктунун экинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан коммерциялык банктар Улуттук банк Башкармасынын 2018-жылдын 18-июлундагы № 2018-П-12/30-3-(БС) токтому менен бекитилген, «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктарда тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жободо белгиленген операциялык тобокелдиктерди тескөө стандарттарын сактоо максатында, ушул Жобого таянуу менен иш алып барышат.»;

– 3.3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«3.3. Операциялык тобокелдиктин натыйжалуу аныкталышын камсыз кылуу үчүн банк операциялык тобокелдиктин келип чыгышына байланыштуу бардык жагдайлардын эсебин жүргүзүүгө тийиш. Банктын тобокелдик-жагдайлары тууралуу маалымат банк тарабынан Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында Улуттук банкка ай сайын берилет.»;

– Жобого карата 1-тиркеме күчүн жоготкон катары таанылсын.

4. Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 29-мартындагы № 2019-П-12/17-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- 3-главасы төмөнкү мазмундагы 5-1-параграф менен толукталсын:

«§ 5 -1. Чет өлкө валютасында ликвиддүүлүк көрсөткүчүн эсептөө тартиби

50-1. Тобокелдиктерди тескөө максатында банк чет өлкө валютасында ликвиддүүлүк көрсөткүчүн эсептейт.

Чет өлкө валютасында ликвиддүүлүк көрсөткүчү Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-3-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун 14-пунктуна ылайык (мындан ары - «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобо) позициясы олуттуу болуп саналган ар бир чет өлкө валютасы боюнча өзүнчө эсептелет.

Чет өлкө валютасында ликвиддүүлүк көрсөткүчү төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$ПЛ = (ЛАВ / ОБВ) * 100\%$, мында:

ЛАВ – чет өлкө валютасындагы ликвиддүү активдер;

ОБВ – банктын чет өлкө валютасындагы милдеттенмелери.

50-2. Банк чет өлкө валютасындагы кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк көрсөткүчүн «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун 21-пунктуна ылайык позициясы олуттуу болуп саналган ар бир чет өлкө валютасы боюнча өзүнчө эсептелет.

Чет өлкө валютасында кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк көрсөткүчү төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$ПКЛ = (ВЛАВ / КОБВ) * 100$, мында:

ВЛАВ – чет өлкө валютасындагы жогорку ликвиддүү активдер;

КОБВ – чет өлкө валютасындагы кыска мөөнөттүү милдеттенмелер.

Эскертүү: эгер ушул валютада туюндурулган милдеттенмелерге чогуу алгандагы милдеттенмелердин кеминде 5% туура келсе, валютанын позициясы банк үчүн «олуттуу» болуп саналат.

50-3. Банк чет өлкө валютасындагы дароо ликвиддүүлүк көрсөткүчүн «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун 25-пунктуна ылайык, позициясы олуттуу болуп саналган ар бир чет өлкө валютасы боюнча өзүнчө эсептейт.

Чет өлкө валютасындагы дароо ликвиддүүлүк көрсөткүчү төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$ПМЛ = (ВЛАВ / КОБВ) * 100$, мында:

ВЛАВ – чет өлкө валютасындагы жогорку ликвиддүү активдер;

КОБВ - чет өлкө валютасындагы кыска мөөнөттүү милдеттенмелер.

Эскертүү: эгер ушул валютада туюндурулган милдеттенмелерге чогуу алгандагы милдеттенмелердин кеминде 5% туура келсе, валютанын позициясы банк үчүн «олуттуу» болуп саналат.

Чет өлкө валютасындагы дароо ликвиддүүлүк көрсөткүчүн эсептөөгө тийиш болгон банктардын тизмеси, Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети тарабынан белгиленет. Мында Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-9-(НПА) токтому менен бекитилген «Коммерциялык банктардын жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуу маанилүүлүгүн аныктоо критерийлери жөнүндө» жобонун нормалары эске алынат.

50-4. Ликвиддүүлүк көрсөткүчүн эсептөө тууралуу маалымат банктар тарабынан Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында ай сайын берилип турат.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-3-(НПА)

«Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:

1) Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтому;

2) Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 23-октябрындагы № 26/3 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин III пункту;

3) Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин III пункту;

4) Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 28-мартындагы № 16/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым

ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин I пункту;

5) Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 22-августундагы № 38/14 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктар жана финансы-кредит мекемелер милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому;

6) Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 16-январындагы № 3/2 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктар жана финансы-кредит мекемелери милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтому;

7) Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 10-июнундагы № 26/2 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пункту;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

8) Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 14-сентябрындагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 2-пункту;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

9) Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 25-апрелиндеги № 18/8 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пункту;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

10) Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 25-апрелиндеги № 18/9 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым

ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 3-пункту;

11) Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 16-ноябрындагы № 43/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 2-пункту;

12) Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 27-ноябрындагы № 53/9 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

13) Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 24-декабрындагы № 58/14 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым токтомдоруна толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

14) Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 23-декабрындагы № 78/23 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

15) Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 10-февралындагы № 7/3 «Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун жетинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 6-пункту;

16) Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 14-декабрындагы № 48/11 «Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

17) Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-5-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун үчүнчү абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 2-пункту;

18) Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 16-августундагы № 2017-П-12/34-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун бешинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 4-пункту;

19) Улуттук банк Башкармасынын 2018-жылдын 28-февралындагы № 2018-П-12/7-8-(НПА) «Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому;

20) Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 14-мартындагы № 2019-П-12/11-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун үчүнчү абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 2-пункту;

21) Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 15-апрелиндеги № 2019-П-12/20-2-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту;

22) Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 24-апрелиндеги № 2019-П-12/22-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына кредиттөө жана таасир этүү чаралары маселелери боюнча өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун тогузунчу абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 8-пункту;

23) Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 28-июнундагы № 2019-П-12/34-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун үчүнчү абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 2-пункту;

24) Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-октябрындагы № 2019-П-12/54-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунда:

- токтомдун 1-пунктунун экинчи абзацы;
- жогоруда аталган токтомго карата тиркеменин 1-пункту.

3. Токтом 2020-жылдын 1-апрелинен тартып күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**«Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө»
ЖОБО**

1-глава. Жалпы жоболор

1. Жобо бардык коммерциялык банктарга, анын ичинде алар банктык операцияларды жүзөгө ашырууда колдонгон атайын терминдерди эске алуу менен ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган коммерциялык банктарга, «ислам терезесине» ээ банктарга, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына (мындан ары – банктар) таркатылат.

2. Банктар тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон экономикалык ченемдерди жана талаптарды белгилөө бул жобонун максаты болуп саналат.

3. Ушул жободо көрсөтүлгөн экономикалык ченемдерди жана талаптарды аткаруу жана тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында банктарга Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан белгиленген максималдуу чектен төмөн жана минималдуу чектен жогору экономикалык ченемдер жана талаптар боюнча ички чектерди белгилөө сунушталат.

4. Улуттук банктын алдыга койгон максаттарына жана милдеттеринин аткарылышына жетишүү үчүн Улуттук банк Башкармасы өзүнчө токтом менен ушул жободо белгиленген экономикалык ченемдердин жана талаптардын маанисин өзгөртүшү мүмкүн.

2-глава. Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1)

5. Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү төмөнкү мааниден ашпоого тийиш:

- банктардан тышкары, карыз алуучулар же байланыштуу карыз алуучулар тобу үчүн (K1.1) – 20%;
- банктар үчүн (K1.3) – 30%.

6. Банк менен байланыштуу бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү төмөнкү мааниден ашпоого тийиш:

- банктардан тышкары, карыз алуучулар же байланыштуу карыз алуучулар тобу үчүн (K1.2) – 15%;
- банктар үчүн (K1.4) – 15%.

7. Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн эсептөө тартиби Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 15-сентябрындагы № 24/4 токтому менен бекитилген «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоого (мындан ары – «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоо) ылайык аныкталат.

8. Банк менен байланыштуу болгон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн эсептөө тартиби «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоонун 6-главасына жана Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 31-майындагы № 21/5 токтому менен бекитилген «Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар» жөнүндө нускоого ылайык аныкталат.

3-глава. Капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) стандарттары (K2)

9. Улуттук банк Башкармасы тарабынан белгиленген капиталдын минималдуу өлчөмү:

1) банктардын уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү;

2) өздүк (регулятивдик) капиталдын (Биринчи деңгээлдеги капиталдын) минималдуу өлчөмү.

10. Тобокелдик деңгээли боюнча салмактанган активдерге жана баланстан тышкаркы милдеттенмелерге негизденген капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенттери:

- суммардык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (К2.1) – 12% кем эмес;

- Биринчи деңгээлдеги капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (К2.2) – 6% кем эмес;

- Биринчи деңгээлдеги Базалык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (К2.3) – 4,5% кем эмес.

11. Лавераж (К2.4) – 6% кем эмес болууга тийиш.

12. Капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) стандарттары жана аларды эсептөө тартиби Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүк (шайкештик) стандарттарын аныктоо боюнча нускоого ылайык аныкталат.

4-глава. Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (К3)

13. Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (К3.1) 45% төмөн болбогон деңгээлде колдоого алынып турууга тийиш.

14. Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$К3.1 = (ЛА / ОБ) * 100\%, \text{ мында:}$$

1) ЛА - ликвиддүү активдер, аларга төмөнкүлөр кирет:

- банктын кассасындагы жана банкоматтарындагы улуттук жана чет өлкө валюталарындагы нак акча каражаттар;

- Улуттук банктагы корреспонденттик эсептериндеги жана башка эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;

- банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;

- ордун жабуу мөөнөтү 7 (жети) күндүк банктар аралык депозиттер;

- мамлекеттик казына векселдери жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен Улуттук банк тарабынан чыгарылган башка жогору ликвиддүү баалуу кагаздар (мындан ары жогору ликвиддүү баалуу кагаздар). Бул баалуу кагаздар ликвидүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) эсептөөдө премияны (дисконтту) жана ишке ашырылбаган пайданы (чыгымды) минуска чыгаруу менен эске алынат;

- Улуттук банкы тарабынан эмитирленген алтын өлчөнгөн куймалар;

- эгерде келишим шарттарында депозитти 7 (жети) күн ичинде алуу каралса, аффилирленген банктарды эске албаганда, Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «BB» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингте ээ банктардагы депозиттер;

- репо-келишимдер боюнча сатылып алынган, жогору ликвиддүү баалуу кагаздар;

- Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «A» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингте же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody's Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингте ээ мамлекеттер тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздар.

2) ОБ – банктын милдеттенмелери, аларга ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) эсептөөдө төмөнкүлөр кирет:

- келишимде белгиленген, азайтылбаган калдыкты эске албаганда (келишим бузулганга чейин колдонууга болбой турган), юридикалык жактардын жана жеке адамдардын улуттук жана чет өлкө валютасындагы талап боюнча төлөнүүчү депозиттери, ошондой эле эсептешүүдөгү акча каражаттары;

- эгерде келишим шарттарында келишимде белгиленген, азайтылбаган калдыкты эске албаганда, келишимди жокко чыгаруу жана айыптык пайыздык чендерди төлөө зарылчылыгысыз эле,

мөөнөтү бүткөнгө чейин же башка милдеттенмелер келип чыкканга чейин кардар тарабынан акча каражаттарын бөлүп толуктоо же бөлүп алуу мүмкүнчүлүгү каралган болсо, мөөнөттүү аманат (депозит) суммасы;

– банк тарабынан чыгарылган векселдерди жана башка баалуу кагаздарды кошо алганда, кайсы болбосун башка милдеттенмелер, кайтарым репо-келишими боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча милдеттенмелер, ошондой эле алар боюнча эсептешүү отчеттук күндөн кийинки 30 (отуз) күн ичинде келип жеткен, баланстан тышкаркы милдеттенмелер.

Мында, банктын СВОП жана форвард бүтүмдөрү боюнча милдеттенмелери банктын контрагентке карата талаптарын минуска чыгаруу менен милдеттенмелердин таза наркынын негизинде эске алынат.

– банктын талап боюнча төлөнүүчү металл эсептери жана жакынкы 30 (отуз) күн ичинде аткаруу мөөнөтү менен милдеттенмелери.

15. Ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) эсептөөдө классификацияланган банктар аралык жайгаштыруулар ликвиддүү активдер курамына камтылбайт.

Эскертүү: Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 токтому менен бекитилген «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервке тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобо.

16. Банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо болуп саналган кайсы болбосун ликвиддүү активдер, ошондой эле репо-келишими боюнча сатылган жогору ликвиддүү баалуу кагаздар ликвиддүү активдердин курамынан чыгарылат.

17. Эгерде банк кредитти кайтарып берүү мөөнөтү келип жеткенге чейин күрөө алынбай тургандыгына кепилдик берген зарыл жол-жоболорго жана контролдук системасына ээ болсо, банк тарабынан кабыл алынган жана кардарларга сунуштаган активдер боюнча камсыздоо болуп саналган депозиттер банктын милдеттенмелеринин курамына кирбейт.

Эгерде банк кредиттин орду күрөө эсебинен толугу менен жабылышы мүмкүн экендигин гарантиялаган зарыл жол-жоболорго жана контролдоо системасына ээ болсо, банктар тарабынан алынган жана банк-контрагентте акча каражаттар жана/же депозит сыяктуу күрөө түрүндө камсыздоого ээ болушкан банктар аралык кредиттер банктын милдеттенмесинин курамына киргизилбейт.

18. Ликвиддүүлүк тобокелдигин азайтуу максатында, банк жетекчилиги активдерди жана милдеттенмелерди күн сайын тескөөгө алып турууга тийиш. Банк ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчтү) отчеттук мезгил ичинде (бир айда) орточо жумалык маалыматтардын негизинде сактоого тийиш. Отчеттук мезгил ичинде банк орточо жумалык ликвиддүү активдердин жана банктын кыска мөөнөттүү милдеттенмелеринин маанисин отчеттук күнгө карата эсептейт (орточо жумалык маанини эсептөөдө жумуш күндөрү гана эсепке алынат). Орточо көрсөткүчтөр орточо арифметикалык маалыматтарды эсептөө ыкмасы боюнча эсептелет.

19. Банк Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 29-мартындагы № 2019-П-12/17-3-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ликвиддүүлүк тоокелдигин тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун талаптарына ылайык ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө саясатын иштеп чыгууга тийиш.

20. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) (К3.2) 35% төмөн болбогон деңгээлде колдоого алуу зарыл.

21. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (К3.2) төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$К3.2 = (ВЛА / КОБ) * 100, \text{ мында:}$$

1) ВЛА – жогору ликвиддүү активдер, аларга төмөнкүлөр кирет:

а) банктын кассаларындагы жана банкоматтарындагы улуттук жана чет өлкө валютасындагы нак акча каражаттар;

б) Улуттук банктагы корреспонденттик жана башка эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;

в) аффилирленген банктарды эске албаганда, Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу рейтингдик

агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «ВВ» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктардагы корреспонденттик эсептердеги, ошондой эле баалуу металл түрүндөгү каражаттар;

г) эгерде келишим шарттарында депозитти 7 (жети) күн ичинде алуу каралса, аффилирленген банктарды эске албаганда, Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «ВВ» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктардагы депозиттер;

д) Улуттук банктын ноталары;

е) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан чыгарылган, төлөө мөөнөтү 12 ай ичинде келип жеткен мамлекеттик баалуу кагаздар;

ж) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздардын (ушул пункттун 1-пунктчасынын «е» абзацында көрсөтүлгөн мамлекеттик баалуу кагаздарды эске албаганда) Кыргыз Республикасынын Социалдык фонду алдында милдеттенмелеринин жалпы суммасынын 50% ашпаган өлчөмдөгү үлүшү;

з) репо-келишимдери боюнча сатылып алынган жогору ликвиддүү баалуу кагаздар;

и) аффилирленген банктарды, ушул пункттун 1-пунктчасынын «в» абзацында көрсөтүлгөн банктарды, ошондой эле тике банктык көзөмөлдүк киргизилген же жоюу жол-жобосу жүзөгө ашырылып жаткан банктарды кошпогондо, башка банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттардын 20%;

к) чет өлкө банкынын филиалы үчүн - ушул чет өлкө банкынын башка филиалдарындагы жана ошол мамлекеттин валютасында ачылган корреспонденттик эсептердеги каражаттар;

л) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody's Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан

ыйгарылган бирдей рейтингге ээ мамлекеттер тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздар.

2) КОБ - кыска мөөнөттүү милдеттенмелер:

а) келишимде белгиленген, азайтылбаган калдыкты (келишим жокко чыгарылганга чейин алууга мүмкүн болбогон) эске албаганда, юридикалык жактардын жана жеке адамдардын улуттук жана чет өлкө валютасындагы талап боюнча төлөнүүчү депозиттери, ошондой эле эсептешүүдөгү акча каражаттары;

б) келишимде белгиленген, азайтылбаган калдыкты эске албаганда, келишим шарттарында келишимди жокко чыгаруусуз жана айыптык пайыздык чендерди төлөөсүз, мөөнөтү бүткөнгө чейин же башка милдеттенмелер келип чыкканга чейин кардардын акча каражаттарын бөлүп толуктоо же бөлүп алуу мүмкүнчүлүгү каралган болсо, мөөнөттүү аманат (депозит) суммасы;

в) алар боюнча эсептешүүлөр 7 (жети) күн ичинде келип жетүүчү башка милдеттенмелер, анын ичинде баланстан тышкаркы милдеттенмелер.

Мында, банктын СВОП жана форвард бүтүмдөрү боюнча милдеттенмелери банктын контрагентке карата талаптарын минуска чыгаруу менен милдеттенмелердин таза наркынын негизинде эске алынат.

г) ушул пунктчанын «а» - «в» абзацтарында камтылбаган, Кыргыз Республикасынын Социалдык фонду алдында милдеттенмелеринин жалпы суммасынын 50%;

д) жеке адамдардын жана юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгиси көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча жана аткаруу мөөнөтү жакынкы 7 (жети) күн ичинде келип жеткен милдеттенмелери.

22. Банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо болуп саналган, кандай болбосун ликвиддүү активдер, ошондой эле репо-келишими боюнча сатылган жогору ликвиддүү баалуу кагаздар ликвиддүү активдердин курамынан чыгарылат.

23. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк тобокелдигин басаңдатуу максатында, банк жетекчилиги активдерди жана милдеттенмелерди күн сайын тескөөгө алып турууга тийиш. Банк, иш күндөрүн, эс алуу күндөрүн жана майрам күндөрүн кошо алганда, отчеттук жума (7

(жети) календардык күн) ичинде орточо жумалык маалыматтардын негизинде кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүн) сакталышын камсыз кылууга тийиш. Орточо жумалык маалыматтарды эсептөөдө, операциялык күндүн акырына карата абал боюнча күндөлүк маалыматтар эсепке алынат. Орточо көрсөткүчтөр орточо арифметикалык маалыматтарды эсептөө ыкмасында эсептелинет.

24. Дароо ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) (К3.3) алардын депозиттик базасы (юридикалык жактардын, жеке адамдардын жана Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун эсептери) бүтүндөй банк тутумунун депозиттик базасынын 8% жана андан көбүрөөгүн түзгөн банктар колдоого алып турууга тийиш.

25. Дароо ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (К3.3) төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$K3.3 = (ВЛА / КОБ) * 100\%, \text{ мында:}$$

1) ВЛА – жогору ликвиддүү активдер:

– банктын кассасындагы жана банкоматтарындагы улуттук жана чет өлкө валютасындагы нак акча каражаттары;

– Улуттук банктагы корреспонденттик жана башка эсептердеги каражаттар;

– аффилирленген банктарды эске албаганда, Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «BB» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктарда ачылган корреспонденттик эсептердеги каражаттар;

– аффилирленген банктарды, ушул пункттун 1-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн банктарды, ошондой эле тике банктык көзөмөлдүк чарасы же болбосо жоюу жол-жобосу киргизилген банктарды эске албаганда, башка банктардын корреспонденттик эсептериндеги каражаттардын 20 %;

– чет өлкө банкынын филиалы үчүн – ошол чет өлкө банкынын Экономикалык кызматташуу жана өнүктүрүү уюмуна мүчө мамлекеттердин аймагында жайгашкан башка филиалдарында жана

көрсөтүлгөн мамлекеттердин валютасында ачылган корреспонденттик эсептердеги каражаттар;

– банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо болуп саналган, ошондой эле репо-келишими боюнча сатылган ноталарды эске албаганда, Улуттук банктын ноталары;

– банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо болуп саналган, ошондой эле репо-келишими боюнча сатылган мамлекеттик баалуу кагаздарды эске албаганда, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан чыгарылган, төлөө мөөнөтү 7 (жети) күндөн кийин келип жеткен мамлекеттик баалуу кагаздар;

– аффилирленген банктарды эске албаганда, Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «BB» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингте ээ банктарда алар кийинки (бир) операциялык күн ичинде төлөнө турган «овернайт» депозиттери.

2) КОБ – кыска мөөнөттүү милдеттенмелер:

– юридикалык жактардын жана жеке адамдардын улуттук жана чет өлкө валютасындагы талап боюнча төлөнүүчү депозиттери, эсептешүүлөрдөгү акча каражаттары;

– алар боюнча эсептешүүлөр отчеттук операциялык күн ичинде келип жеткен башка милдеттенмелер, анын ичинде баланстан тышкаркы милдеттенмелер.

26. Дароо ликвиддүүлүк тобокелдигин басаңдатуу максатында, банк жетекчилиги активдерди жана милдеттенмелерди күн сайын тескөөгө алып турууга тийиш. Банк дароо ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) отчеттук операциялык күндүн акырына карата так сактоого тийиш.

27. Банктын тобокелдикти тескөө саясаты Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 29-мартындагы № 2019-П-12/17-3 (НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун талаптарына ылайык кыска мөөнөттүү жана дароо ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө жөнүндө жоболорду камтууга тийиш.

28. Дароо ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) (К3.3) сактоого тийиш болгон банктардын тизмеси, ошондой эле конкреттүү банк үчүн ченемдин (К3.3) мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети тарабынан белгиленет. Мында Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-9-(НПА) токтому менен бекитилген «Коммерциялык банктардын жана банк эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуу маанилүүлүгүн аныктоо критерийлери жөнүндө» жобонун нормалары эске алынат.

29. (К3.1), (К3.2) жана (К3.3) ченемдери Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына таркатылбайт.

5-глава. Ачык валюта позицияларынын лимити (К4)

30. Ачык валюта позицияларынын лимити (К4) төмөнкү маанилерден жогору болбоого тийиш:

- ар бир валюта боюнча узун/кыска ачык валюта баланстык/баланстан тышкаркы позицияларынын лимиттери үчүн (К 4.1) – банктын таза суммардык капиталынан 15% жогору эмес;
- ачык узун валюта позицияларынын суммардык өлчөмү үчүн (К 4.2) - банктын таза суммардык капиталынын 20% жогору эмес;
- ачык кыска валюта позицияларынын суммардык өлчөмү үчүн (К 4.3) – банктын таза суммардык капиталынын 20% жогору эмес.

Баалуу металлдар менен операцияларды ишке ашырган банктар үчүн баалуу металл түрүндөгү ачык позиция лимити (К4) төмөнкү маанилерден ашпоого тийиш:

- баалуу металлдын ар бир түрү боюнча узун/кыска ачык валюта баланстык/баланстан тышкаркы позицияларынын лимити үчүн (К4.4) – банктын таза суммардык капиталынын 15% жогору эмес;
- баалуу металлдарда узун ачык позициялардын суммардык өлчөмү үчүн (К4.5) банктын таза суммардык капиталынын 20% жогору эмес;
- баалуу металлдарда кыска ачык позициялардын суммардык өлчөмү үчүн (К4.6) - банктын таза суммардык капиталынын 20% жогору эмес.

31. Ачык валюта позиция лимиттери Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 29-декабрындагы № 36/13 токтому менен бекитилген

«Кыргыз Республикасынын аймагындагы коммерциялык банктардын ачык валюта позицияларынын жана баалуу металлдар боюнча ачык позицияларынын лимиттерин сактоонун тартиби жөнүндө» нускоого ылайык эсептелинет.

6-глава. Жеке адамдар алдында милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми (К 5)

32. Жеке адамдардын мөөнөттүү депозиттери жана жеке адамдар алдында башка милдеттенмелер боюнча (К 5.1) тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми төмөнкү формула боюнча эсептелинет:

$$К 5.1 = ЧСК / СДФЛ * 100 \%, \text{ мында:}$$

ЧСК – банктын таза суммардык капиталы;

СДФЛ – векселдерди, сактык (депозит) сертификаттарын, облигацияларды, чектерди ж.б. кошо алганда, жеке адамдардын мөөнөттүү депозиттеринин жана алар алдында башка милдеттенмелердин суммасы.

33. Жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми (К 5.2) төмөнкү формула боюнча эсептелинет:

$$К 5.2 = ЧСК / ДВФЛ * 100 \%, \text{ мында:}$$

ЧСК – банктын таза суммардык капиталы;

ДВФЛ – жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттеринин суммасы.

34. Бул ченемдер, ошондой эле алардын мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетинин чечими боюнча белгилүү бир банк үчүн өзүнчө белгиленет.

Аталган ченемдер Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына таркатылбайт.

35. Банк жеке адамдардын мөөнөттүү депозиттери боюнча тобокелдиктин жана жеке адамдар алдында башка милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин (К 5.1) күн сайын, ал эми жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн

ченемин (К 5.2) – отчеттук мезгил (бир ай) ичинде орточо жумалык маалыматтардын негизинде сактоого тийиш. Отчеттук мезгил ичинде банк жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттеринин орточо жумалык маанисин эсептөөгө тийиш, аларды эсептөөдө иш күндөрү гана эсепке кирет. Орточо көрсөткүчтөр орточо арифметикалык маалыматтарды эсептөө ыкмасы боюнча эсептелет.

36. Күн сайын саат 9.00 чейин банктар Улуттук банкка жеке адамдардын мөөнөттүү депозиттери боюнча тобокелдиктин жана жеке адамдар алдындагы башка милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеминин сакталышы жөнүндө отчетту (К 5.1) 1-тиркемеге ылайык акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча берүүгө тийиш.

Отчет банк жетекчисинин кол тамгасы менен тастыкталып, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө кагаз жүзүндө берилет.

7-глава. Бланктык кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү

37. Бланктык кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү банктын таза суммардык капиталынын өлчөмүнүн 50 пайызынан ашпоого тийиш.

Эскертүү: Бланктык кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнө ошондой эле Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 24-апрелиндеги № 2019-П-12/22-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына кредиттөө жана таасир этүү чаралары маселелери боюнча өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтому күчүнө кирген күнгө чейин берилген, күрөө менен камсыздалбаган жана Улуттук банк Башкармасынын аталган токтомунун талаптарына жооп бербеген бардык кредиттер да кирүүгө тийиш.

38. Банк, Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктарда жана башка финансы-кредит уюмдарында кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун кошо жоопкерчиликтүү топту кредиттөөгө тиешелүү шарттары жана критерийлери сакталган учурда, кошо

жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнүн кепилдиги астында берилген кредиттерди бланктык кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн эсептөө ченеминен алып салууга укуктуу.

39. Эгерде кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнө берилген кредиттердин көлөмү банктын кредит портфелинде 50 жана андан көбүрөөк пайызын түзсө, жеке адамдардан жана юридикалык жактардан тартылган депозиттердин максималдуу көлөмү, банктын кредит портфелинин өлчөмүнүн 50 пайызынан ашпоого тийиш.

Мында, кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнө берилген кредиттердин көлөмүнөн кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнө берилген, төмөнкү критерийлердин бардыгына жооп берген кредиттер алынып салынат:

- 150 000 сомдон ашпаган суммага (бир кошо жоопкерчиликтүү топко);
- 24 айдан ашпаган мөөнөткө;
- аннуитеттик төлөө графиги менен;
- жылдык пайыздык чен 23% ашпаган.

8-глава. Банк менен байланыштуу болгон жана аффилирленген жактар менен жүргүзүлгөн операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү

40. Аффилирленген жана/же байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин аффилирленген жана байланыштуу жактардын банк алдында чогуу алгандагы карызы катары туюндурулган максималдуу өлчөмү, банктын таза суммардык капиталынын 60% ашпоого тийиш.

9-глава. Ар бир банк эмес уюмга кандай болбосун инвестициянын максималдуу өлчөмү

41. Кайсы болбосун финансылык салымдарды жана кредиттерди кошо алганда, ар бир банк эмес уюмга кайсы болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын өлчөмүнүн 15% төмөн болууга тийиш.

42. Мындай инвестициялардын жалпы өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын 60% ашпоого тийиш.

43. Эгерде банк узак мөөнөттүү инвестициялоо максатында кайсыл болбосун банк эмес уюмдун капиталына анын таза суммардык капиталынын 10 пайызынан ашпаган инвестиция салууну болжолдосо, банк инвестициялоо башталганга чейинки 40 (кырк) календардык күн мурда төмөнкү документтерди/маалыматты кошо тиркөө менен бул тууралуу Улуттук банкка кат жүзүндө маалымдоого милдеттүү:

1) инвестициялоо максаттары жана шарттары тууралуу маалымат;
2) кийинки эки жыл ичиндеги инвестициянын кирешелүүлүгүнүн эсеби;

3) уюм тууралуу жалпы маалымат (аталышы, жайгашкан жери, уюштуруу-укуктук формасы, ишинин түрү, рынокто кайсы убакыттан бери иштейт, менчик ээлери жана жетекчилер тууралуу маалымат);

4) банк эмес уюм менен банктын аффилирленген же байланыштуу жактары ортосунда жалпы кызыкчылыктардын болушу жөнүндө маалымат;

5) банк тарабынан бул уюмга кайсы бир мезгилде берилген кредиттери жана каржылоонун башка түрлөрү жана алардын ордун жабуу жөнүндө маалымат;

6) уюмдун акыркы эки жыл үчүн финансылык отчету (мүмкүн болсо тышкы аудитор тарабынан тастыкталган).

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, Улуттук банк өз функцияларын жүзөгө ашыруу үчүн кайсыл болбосун кошумча маалыматты сурап-билүүгө укуктуу.

44. Улуттук банк, эгерде төмөнкү жагдайлар орун алса, болжолдонуп жаткан инвестициялоо башталганга чейинки 10 (он) күн мурда инвестициялоону убактылуу токтотуу, ошондой эле банк каражаттарды инвестициялагандан кийин кайсы болбосун учурда инвестициялоо ишин токтотуу же аны чектөө тууралуу талабын жөнөтүүгө укуктуу:

- акыркы инспектордук текшерүүнүн жыйынтыктары же болбосо тышкы көзөмөлдүн чегинде алынган маалыматтар боюнча банктын финансылык туруктуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө же болбосо банк аманатчыларынын жана башка кредиторлорунун кызыкчылыктарына коркунуч бар экендиги аныкталса;

- инвестициялоо банктык мыйзамдарды, Улуттук банктын жазма буйруктарын же банктын Улуттук банк менен кат жүзүндөгү келишимдерин бузууга жол берүү менен банктын алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага тартылышына байланыштуу жүзөгө ашырылса;

- банк кайсы бир себептер боюнча бул инвестициялоого мониторинг жүргүзө албаса;

- Улуттук банкка банк эмес уюмдун жана/же анын кызмат адамдарынын ишкердик аброюнун алгылыксыз экендигин далилдеген фактылар, ошондой эле банк эмес уюмдун жана/же анын кызмат адамдарынын буга чейинки иши кайсы бир юридикалык жактын банкроттукка дуушарланышын же олуттуу финансылык чыгым тартышын шарттаган фактылар белгилүү болсо;

- банк документтерди/маалыматтарды толук эмес көлөмдө берсе же болбосо такталбаган маалыматтарды берсе.

45. Банк туунду же караштуу компанияны түзүүдө же сатып алууда Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын жана банктын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатып алуу тартиби аныкталган Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптары аткарылууга тийиш.

10-глава. Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмү

46. Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмү банктын төлөнгөн уставдык капиталынын өлчөмүнүн 100% ашпоого тийиш.

47. Ушул жобонун максаттарында кыймылсыз мүлк дегенден улам, банкка тиешелүү болгон же финансылык ижара келишими боюнча банктын карамагында турган жана негизги каражат катары пайдаланылып жаткан/пайдаланылуучу кыймылсыз мүлктү (курулуп жаткандарды/белгиленген кыймылсыз мүлктү кошо алганда) түшүнүүгө болот.

48. Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмүн эсептөөгө бардык кыймылсыз мүлктөр, ижарага алынган менчикти ыңгайлаштырууга капиталдык салымдар

(операциялык жана/же финансылык ижара келишими боюнча), ошондой эле банктын жайларына ээлик кылышкан ишканалардын акцияларга же облигацияларга кайсы болбосун салымдары же ушул сыяктуу карыздык милдеттенмелери жана ушундай ишканаларга берилген жана/же алардын акциялары менен камсыздалган бардык кредиттер камтылууга тийиш. Көрсөтүлгөн бардык активдер (финансылык ижара келишими боюнча кыймылсыз мүлктү эске албаганда) алардын баланстык наркы боюнча эсептөөгө камтылат.

Финансылык ижара келишими боюнча банктын карамагында турган кыймылсыз мүлк финансылык ижара боюнча милдеттенмелердин күндөлүк өлчөмүн алып салуу менен баштапкы нарк боюнча кыймылсыз мүлккө инвестициялардын максималдуу өлчөмүн эсептөөгө кошулууга тийиш.

49. Банк кызматкерлердин иштөөсү жана эс алуусу үчүн каралган кыймылсыз мүлккө ээ болушу мүмкүн, мында бул мүлктүн баланстык наркы кыймылсыз мүлккө (негизги каражатка) инвестициялардын максималдуу өлчөмүн эсептөөгө камтылуусу зарыл.

50. Кыймылсыз мүлккө кайра баа берүүнүн натыйжасында кыймылсыз мүлккө (негизги каражатка) инвестициялардын максималдуу өлчөмү бузууга жол берилген шартта, банк Улуттук банкка кыймылсыз мүлккө (негизги каражатка) инвестициялардын өлчөмүн кайра баалоо жүргүзүлгөн учурдан кийинки 12 ай ичинде Улуттук банктын талаптарына ылайык келтире тургандыгы тууралуу милдеттенме-кат жөнөтөт.

51. Берилген кредиттери боюнча карыздардын ордун жабууга банк тарабынан кабыл алынган мүлк, мыйзам талаптары сакталып жана төмөнкү шарттар аткарылган учурда негизги каражат катары кабыл алынышы мүмкүн:

- мүлктү негизги каражат катары кабыл алуу кыймылсыз мүлккө инвестициялардын максималдуу өлчөмүнүн бузулушуна алып келбесе;

- бул мүлк банк ишинин максаттары үчүн пайдаланылса;
- аны пайдалануу мөөнөтү 18 айдан ашпоого тийиш.

Берилген кредиттер боюнча карыздын ордун жабууга кабыл алынган мүлк анын наркы таза суммардык капиталдын 10% жогору

болгон шартта Директорлор кеңешинин чечиминин негизинде гана негизги каражат катары кабыл алынышы мүмкүн.

11-глава. Башка мамлекеттердин баалуу кагаздарына жана мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарга инвестициянын өлчөмү

52. Standard & Poor's, Fitch Ratings же Moody's Investors Service рейтингдик агенттиктеринин бири тарабынан ыйгарылган «А» же «А2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ мамлекеттердин өкмөттөрүнүн жана борбордук банктарынын баалуу кагаздарына банктын инвестицияларынын жалпы өлчөмү банктын таза суммардык капиталынын 100 % өлчөмүнөн ашпоого тийиш.

53. Банктын мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарга инвестицияларынын жалпы өлчөмү анын таза суммардык капиталынын өлчөмүнүн 50% ашпоого тийиш.

12-глава. Концентрациялануу тобокелдигин тескөө боюнча талаптар

54. Банк концентрациялануу тобокелдигин идентификациялоого жана аны тескөөгө тийиш. Концентрациялануу тобокелдиги – бул потенциалдуу жоготууларды тартуу мүмкүнчүлүгү, алар банктын финансылык абалын кыйла начарлатып, күндөлүк операциялардын жүргүзүлүшүнө тоскоолдуктарды жаратышы мүмкүн, бул белгилүү бир жактар менен гана иш алып баруудан, инструменттердин, активдердин жана пассивдердин белгилүү бир түрүнө гана артыкчылык берүүдөн, ошондой эле белгилүү бир экономика тармактарында, региондордо жана өлкөлөрдө иш алып баруудан улам келип чыгышы мүмкүн. Концентрациялануу тобокелдиги – бул банк тобокелдигинин обочолонбогон түрү эмес, жалпыланган түрү болуп саналат жана ал операциялардын айрым түрлөрүн жүзөгө ашыруунун же каржылоонун айрым булактары менен иш алып баруунун натыйжасында өзүндө кредиттик, тармактык, өлкөлүк (регионалдык) банктык тобокелдиктердин элементтерин камтышы мүмкүн.

55. Банк, концентрациялануу тобокелдигин кошо алганда, тобокелдиктерди тескөө саясатын иштеп чыгууга тийиш. Концентрациялануу тобокелдигин тескөө саясатында (мындан ары - саясат) төмөнкү маселелер эске алынышы зарыл:

- жеке кардар (жеке адам же юридикалык жак) менен иш алып барууда, банк өз ара байланыштуу адамдар тобун бир кардар катары кароосу зарыл жана өз ара байланыштуу адамдар тобуна сунушталган банктын активдеринин ар кандай түрлөрүнүн бардык суммасы бириктирилип, бир актив катары каралууга тийиш;

- акча каражаттарын тартууда банк өз ара байланыштуу адамдар тобун бир кардар катары кароого тийиш (бир гана кардардан каражаттардын тартылышы банк ишине терс таасирин тийгизиши мүмкүн). Банк бул саясатта каржылоо булактарына тиешелүү ишти чагылдырууга, өз ички документтеринде депозиттердин жана милдеттенмелердин (мындан ары депозиттер) башка түрлөрүн кабыл алуу шарттарын белгилөөгө, ири депозиттердин өлчөмүн жана ар түрдүү депозиттер суммаланып, бирдиктүү депозит катары каралууга тийиш болгон критерийлерди аныктоого тийиш;

- акча каражаттарын экономиканын ар түрдүү тармактарына салууда банк ал тармактардын өз ара байланышын эске алышы зарыл. Банк өз ишин белгилүү бир экономиканын тармактарында, ошондой эле областтарда жана өлкөлөрдө жүргүзүү учурунда тобокелдиктин ар кандай түрлөрүнө дуушар болот. Экономиканын бул тармактарында, областтарда жана өлкөлөрдө абалдын начарлашы, банктын жайгаштырылган жана тартылган акча каражаттарынын кайтарылбай калышынан жана агылып чыгышынан улам, банкты жоготуу тобокелдигине дуушар кылышы мүмкүн. Мындай чыгымдардын өлчөмү көз каранды болгон негизги критерийлердин бири – концентрациялануу тобокелдиги деңгээли саналат;

- күрөөнүн ар кандай түрлөрүнүн өлчөмү банк тарабынан бааланууга тийиш. Концентрациялануу тобокелдиги банкта кредиттер боюнча күрөөлүк камсыздоонун бир түрү топтолгон учурда пайда болот. Мында, кардардын күрөө наркы менен бизнесинин абалы ортосунда эч кандай байланыш болбошу мүмкүн;

- банк жоготууларга алып келиши мүмкүн болгон тобокелдиктин ар кандай түрлөрүн өзүндө камтыган мүнөздүү өзгөчөлүктөрдү табуу үчүн ар бир финансылык инструменттерге талдап-иликтөө жүргүзүүгө тийиш;

- тобокелдиктин ар кандай түрлөрүнүн өз ара байланышы жана алардын концентрациялануу тобокелдигине таасири банк тарабынан бааланууга тийиш. Тобокелдиктин ар кандай түрлөрүнүн

өз ара аракеттенүүсүндө концентрациялануу тобокелдиги өсүшү ыктымал (мисалы, кардар-импорттоочунун улуттук валютасынын девальвациясы анын кайтарылбай калуу тобокелдигин жана өлкөлүк тобокелдикти, бүтүндөй концентрациялануу тобокелдигин да жогорулатышы мүмкүн);

– концентрациялануу тобокелдигин тескөөдө, банк өз ишинин диверсификациялоо натыйжалуулугуна баа берүүгө тийиш.

56. Банктын Директорлор кеңешинде жана Башкармасында банк ишинин бардык түрү боюнча концентрациялануу тобокелдиги тууралуу маалымат болууга тийиш. Концентрациялануу тобокелдигин өлчөө системасы, банк ишинин ар кандай түрлөрүнөн келип чыккан концентрациялануу тобокелдигине учуроосун бириктирип туруусу зарыл. Банк кабыл алынган концентрациялануу тобокелдигин аныктоо үчүн кеминде төмөнкү позицияларды өлчөөгө тийиш:

а) банктын каражаттарынын төмөнкүлөргө салынган өлчөмүн:

– активдердин белгилүү бир түрлөрүнө;
– банк менен байланыштуу жана банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга;

– экономиканын белгилүү бир тармагына;
– республиканын областына (регионго);
– өлкөгө.

б) милдеттенмелердин белгилүү бир түрлөрүнүн өлчөмүн;

в) күрөөнүн ар кандай түрлөрүнүн өлчөмүн.

57. Банк концентрациялануу тобокелдигин чектөө системасын белгилөөгө тийиш, мындай система банк үчүн жол берилген концентрациялануу тобокелдигинин чектүү көлөмүн сан түрүндө аныктоого жана ал мезгил-мезгили менен каралып турууга тийиш. Банк тарабынан эң аз дегенде төмөнкү концентрациялануу тобокелдиктерди чектөө белгиленүүсү зарыл:

– айрым бир финансылык инструменттерде концентрацияланууга байланыштуу чектөөлөр;

– бардык активдердин суммасынын салыштырма салмагында активдердин белгилүү бир түрлөрү;

- бардык пассивдердин суммасынын салыштырма салмагында пассивдердин белгилүү бир түрлөрү;
- таза суммардык капиталдын салыштырма салмагында банк менен байланыштуу бир карыз алуучунун кредиттери жана карызынын башка түрлөрү. Банк тарабынан белгиленген чектөө маанилери ушул Жободо белгиленген ченемдердин маанилерин бузбоого тийиш;
- таза суммардык капиталдын салыштырма салмагында банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучунун кредиттери жана карызынын башка түрлөрү. Банк тарабынан белгиленген чектөө маанилери ушул Жободо белгиленген ченемдердин маанилерин бузбоого тийиш;
- бардык активдердин салыштырма салмагында бир областка салынган инвестициялар, кредиттер жана аларга теңдештирилген активдер;
- бардык активдердин салыштырма салмагында бир өлкөгө салынган инвестициялар, кредиттер жана аларга теңдештирилген активдер;
- бардык активдердин салыштырма салмагында бир тармакка салынган инвестициялар, кредиттер жана аларга теңдештирилген активдер;
- банк тарабынан берилген бардык кредиттердин салыштырма салмагында, банк тарабынан өз кардарларына берилген он эң ири кредиттер жана аларга теңдештирилген активдер;
- банк тарабынан берилген бардык кредиттердин салыштырма салмагында, банк тарабынан аффилирленген жана банк менен байланыштуу жактарга берилген он эң ири кредиттер жана аларга теңдештирилген активдер;
- бардык тартылган депозиттердин салыштырма салмагында жеке адамдардын депозиттери;
- банктын бардык милдеттенмелеринин суммасынын салыштырма салмагында, банк тарабынан экономиканын бир тармагынан тартылган милдеттенмелердин белгилүү бир түрлөрү;
- банктын бардык милдеттенмелеринин суммасынын салыштырма салмагында, банкты каржылоонун он эң ири булактары;

– бардык күрөөлүк камсыздоолордун суммасынын салыштырма салмагында кредиттер боюнча күрөөлүк камсыздоонун белгилүү бир түрлөрү.

Экономика тармагы, продукциянын бир өңчөй топтомун алууга алып келген (товар же кызмат көрсөтүү) чарба жүргүзүүчү субъекттердин экономикалык ишинин түрүнө жараша аныкталат. Банк экономиканын тармактары боюнча концентрациялануу тобокелдигине чектөөлөрдү белгилөөгө тийиш.

58. Банк, эң аз дегенде ай сайын концентрациялануу тобокелдиги деңгээлинин бардык формаларына өзгөчө көңүл бурууга, учурдагы абалга талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүүгө жана тобокелдикти тескөө боюнча ишти пландаштырууга (аналитикалык отчеттор, таблицалар, графиктер жана диаграммалар) милдеттүү жана булар банк жетекчилигинин кароосуна сунушталууга тийиш. Банк жетекчилиги концентрациялануу тобокелдигин тескөө саясатын мезгил-мезгили менен карап чыгуусу зарыл.

59. Концентрациялануу тобокелдигин тескөө боюнча маалымат, финансылык отчетту, анын ичинде банк тарабынан кабыл алынган концентрациялануу тобокелдиги өлчөмүнүн сандык көрсөткүчтөрүн жарыялоодо жетишээрлик ачык көрсөтүлүүсү зарыл.

13-глава. Экономикалык ченемдердин аткарылышы жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо («капитал буфери» индекси) тууралуу отчетту берүү, жарыялоо тартиби жана мөөнөттөрү

60. Банк бардык экономикалык ченемдерди күндөлүк негизде (ликвиддүүлүк ченемин, кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченемин жана жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эске албаганда) сактоого тийиш. Ликвиддүүлүктүн жана жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемдери отчеттук мезгил ичинде (бир ай) сакталат. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеми отчеттук мезгил ичинде (бир жума) сакталууга тийиш.

Экономикалык ченемдердин жана талаптардын банктар тарабынан сакталышы, күндөлүк/жумалык негизде эсептелүүгө тийиш

болгон банк капиталынын кошумча запасынын колдоого алынышы («капитал буфери» индекси) кайсы болбосун күнгө карата абал боюнча бухгалтердик баланстын негизинде текшерилиши мүмкүн.

61. Экономикалык ченемдердин аткарылышы тууралуу отчет ушул Жобого карата 1-тиркемедеги форма боюнча Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында Улуттук банкка берилет.

62. Экономикалык ченемдердин аткарылышы тууралуу отчет ушул Жобого карата 2-тиркемедеги форма боюнча кеминде банктын расмий сайтында жана зарылчылыкка жараша республикалык маанидеги жалпыга маалымдоо каражаттарында мамлекеттик жана/же расмий тилдерде жарыяланууга тийиш.

Бул талап Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-октябрындагы № 2019-П-12/54-4-(НПА) токтому менен бекитилген «Коммерциялык банктын ишине тиешелүү маалыматтарды чечмелөөгө карата талаптар жөнүндө» жобого ылайык экономикалык ченемдердин аткарылышы жөнүндө маалыматтарды чечмелөөгө милдеттүү болгон Кыргыз Республикасынын банктарына таркатылбайт.

63. Отчет ар бир чейрек аяктаган учурдан тартып 30 (отуз) күн ичинде жарыяланууга тийиш.

64. Банк чейрек сайын жарыялануучу отчеттун пайдалануучуларга кеңири таркатылышын жана жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу максатында, жалпыга маалымдоо каражаттарын тандайт.

65. Басылмалардын көчүрмөсүн кошо тиркөө менен жарыялангандыгы жөнүндө маалыматтар ал жарыялангандан кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде Улуттук банкка берилүүгө тийиш.

14-глава. Корутунду жоболор

66. Банк тарабынан экономикалык ченемдер жана талаптар сакталбаса, маалыматтар сунушталбаса же болбосо туура эмес жана/же толук эмес маалыматтар сунушталса, ошондой эле экономикалык ченемдердин аткарылышы тууралуу отчетту жарыялоо мөөнөттөрү сакталбаса, Улуттук банк Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык банкка карата таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

1-тиркеме

Экономикалык ченемдердин жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо («капитал буфери» индекси) талабынын аталышы	Белгилөө	Банктын ченемин жана капиталынын кошумча запасын («капитал буфери» индекси) эсептөөлөр	Банктын ченеминин жана капиталынын кошумча запасынын («капитал буфери» индекси) айкын мааниси	Банктын ченеминин жана капиталынын кошумча запасынын («капитал буфери» индекси) белгиленген мааниси	Банктын белгиленген ченеминен жана капиталынын кошумча запасынан («капитал буфери» индекси) четтөө
Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	K1.1	СЗ ЧСК		20% жогору эмес	
	K1.2	СЗ ЧСК		15% жогору эмес	
	K1.3	СЗ ЧСК		30% жогору эмес	
	K1.4	СЗ ЧСК		15% жогору эмес	
Капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) ченеми	K2.1	ЧСК ЧРА+П*Кор		12% кем эмес	
	K2.2	КПУ ЧРА		6% кем эмес	
	K2.3	БКПУ ЧРА		4,5% кем эмес	
	K2.4	КПУ СА+ЗО		6% кем эмес	
Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)	K3.1	ЛА ОБ		45% кем эмес	
Банк капиталынын кошумча запасы («капитал буфери индекси»)		ЧСК ЧРА		__% кем эмес (мааниси көрсөтүлсүн)	

Эскертүү:

П – белгиленген көрсөткүч (суммардык капиталдын шайкештик коэффициентине карама-каршы сан – 8,33 (100%:12%)

Кор – операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капитал өлчөмү. Базалык индикативдүү ыкманы колдонуу менен операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн камга коюлган капитал Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-декабрындагы № 2019-П-12/68-1-(НПА) токтому менен бекитилген Банктардын операциялык тобокелдиктеринин ордун жабуу үчүн зарыл болгон капитал деңгээлин аныктоо тартибине ылайык эсептелет.

КПУ – Биринчи деңгээлдеги капитал

БКПУ - Биринчи деңгээлдеги базалык капитал

	Отчеттук мезгил ичинде орточо маани	1-жума	2-жума	3-жума	4-жума	5-жума	6-жума
ЛА - Ликвиддүү активдер							
ОБ – Банктын милдеттенмелери							
К3.1 ченем = (ЛА / ОБ)*100%							

А. Жеке адамдар алдында мөөнөттүү депозиттер жана башка милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн сакталышы тууралуу күндөлүк отчет (К5.1)

Күнү	К5.1		
	ЧСК	СДФЛ	Айкын мааниси
2007-ж. 1-апрели			
2007-ж. 2-апрели			
2007-ж. 3-апрели			
2007-ж. 4-апрели			

...			
...			
...			
2007-ж. 30-апрели			

Б. Жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеминин сакталышы тууралуу отчет (К5.2)

Отчеттук мезгил ичинде орточо маани	1-жума	2-жума	3-жума	4-жума	5-жума
ЧСК – банктын таза суммардык капиталы					
ДВФЛ – жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозити					
К5.2 = ТСК / ДВФЛ * 100%					

В. Улуттук банктын талаптарынын аткарылышы тууралуу отчет

Белгилөө	Айкын мааниси	Белгиленген маани	Айкын мааниси (шарттуу бирдик менен)
Бланктык кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү		ЧСКнын 50% жогору эмес	
Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операциялары боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү		ЧСКнын 60% жогору эмес	
Ар бир банк эмес уюмга кандай болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү		Банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын 60% жогору эмес	
Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмү		Банктын төлөнгөн уставдык капиталынын 100% өлчөмүнөн жогору эмес	

Башка мамлекеттердин Өкмөттөрүнүн жана Борбордук банктарынын баалуу кагаздарына инвестициялардын жалпы өлчөмү		ЧСКнын 100% жогору эмес	
Банктын мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарына инвестицияларынын жалпы өлчөмү		ЧСКнын 50% жогору эмес	

Г. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө отчет (К3.2)

Күнү	К3.2		
	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси
күнү, айы, жылы			
күнү, айы, жылы			
күнү, айы, жылы			
...			
Жума ичинде орточо алганда			

кызмат орду

кол тамгасы

аты-жөнү

Д. Дароо ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет (К3.3)

Күнү	К3.3		
	ВЛА	КОБ	Айкын мааниси
20__ ж. 1-октябры			
20__ ж. 2-октябры			
20__ ж. 3-октябры			
...			
20__ ж. 30-октябры			

кызмат орду

кол тамгасы

аты-жөнү

2-тиркеме

_____ банкы тарабынан
 20__ жылдын _____ карата абал боюнча
 20__ жылдын ___ чейреги үчүн
 экономикалык ченемдердин
 сакталышы тууралуу

МААЛЫМАТТАР

Экономикалык ченемдердин жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо («капитал буфери» индекси) талабынын аталышы	Ченемдин белгиленген мааниси	Ченемдин айкын мааниси
Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.1)	20% жогору эмес	
Банк менен байланыштуу болгон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.2)	15% жогору эмес	
Банк менен байланыштуу болбогон банкка банктар аралык жайгаштыруулар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү K1.3)	30% жогору эмес	
Банк менен байланыштуу болгон банкка банктар аралык жайгаштыруулар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.4)	15% жогору эмес	
Суммардык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (K2.1)	12% кем эмес	
Биринчи деңгээлдеги капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (K2.2)	6% кем эмес	
Биринчи деңгээлдеги Базалык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештик) коэффициенти (K2.3)	4,5% кем эмес	
Левераж (K2.4)	6% кем эмес	
Банктын ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (K3.1)	45% кем эмес	
Чет өлкө валютасындагы ликвиддүүлүк көрсөткүчү (ПЛ)	-	

«Узун» ачык валюта позициясынын суммардык өлчөмүн бузууга жол берилген күндөрдүн саны (К4.2)	20% жогору эмес	
«Кыска» ачык валюта позициянын суммардык өлчөмү бузууга жол берилген күндөрдүн саны (К4.3)	20% жогору эмес	
Банк капиталынын кошумча запасы («капитал буфери» индекси)	___% кем эмес (маанисин көрсөткүлө)	
Баалуу металлдар түрүндөгү «узун» ачык позициянын суммардык өлчөмү боюнча бузууга жол берилген күндөрдүн саны (К4.5)	20% жогору эмес	
Баалуу металлдар түрүндөгү «кыска» ачык позициянын суммардык өлчөмү боюнча бузууга жол берилген күндөрдүн саны (К4.6)	20% жогору эмес	

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-4-(НПА)

«Коммерциялык банктардын ликвиддүүлүгүнүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Коммерциялык банктардын ликвиддүүлүгүнүн ордун жабуу коэффициенти эсептөө жөнүндө» жобо (тиркелген) бекитилсин.

2. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-9-(НПА) токтому менен бекитилген «Коммерциялык банктардын жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуу маанилүүлүгүн аныктоо критерийлери жөнүндө» жобого ылайык сандык көрсөткүчтөрдүн негизинде аныкталган системалуу мааниге ээ коммерциялык банктар:

– 2020-жылдын 1-апрелинен тартып ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти эсептөө жөнүндө маалыматтарды Улуттук банкка ай сайын сунуштасын;

– 2020-жылдын 1-октябрынан тартып ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти сактоону камсыздашсын.

3. Токтом 2020-жылдын 1-апрелинен тартып күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 27-декабрындагы
№ 2019-П-12/68-4-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**«Коммерциялык банктардын ликвиддүүлүгүнүн ордун жабуу
коэффициентин эсептөө жөнүндө»
жобо**

**1-глава.
Жалпы жоболор**

Бул Жободо ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө тартиби аныкталган. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти банктардын 30 календардык күнгө созулган стресске дуушарлануу мезгилинде өзүнүн ликвиддүүлүккө муктаждыгын канааттандыруу үчүн оңой жана дароо акча каражаттарына айланышы мүмкүн болгон жогорку ликвиддүү активдеринин жетиштүү запасын камсыздоо жолу менен банктардын туруктуулугун колдоого багытталган.

Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти финансылык стресстен улам келип чыгуучу таасирлерге банктын туруштук берүүсүн арттырат жана олуттуу стресс сценарийлери орун алган шартта банктардын ликвиддүүлүк тобокелдиги тармагын кыска мөөнөттүү туруктуулукка ээ болушун колдоого багытталган.

Жобо Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-9-(НПА) токтому менен бекитилген «Коммерциялык банктардын жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуу маанилүүлүгүн аныктоо критерийлери жөнүндө» жобого ылайык сандык көрсөткүчтөрдүн негизинде аныкталган системалуу мааниге ээ коммерциялык банктарга (мындан ары – банктар) таркатылат.

2-Глава. Ликвиддүүлүк деңгээлин өлчөө жана ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө тартиби

§ 1. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти

1. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти эсептөө күнүнө карата абал боюнча жогорку ликвиддүү активдердин аталган коэффициентти эсептөө күнүнөн кийинки 30 күн ичиндеги банктын операциялары боюнча акча каражаттарынын күтүлгөн жалпы таза агылып чыгуусуна карата катышы катары эсептелет.

2. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти төмөнкү формула менен эсептелет:

Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти - $\frac{\text{Жогорку ликвиддүү активдердин көлөмү}}{\text{Кийинки 30 күн ичинде акча каражаттарынын күтүлгөн таза агылып чыгуусу}}$

3. Банктардын ликвиддүүлүк деңгээли улуттук валютанын эквивалентиндеги бардык валюталар боюнча ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин жана ар бир олуттуу чет өлкө валютасы боюнча ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө аркылуу өлчөнөт.

4. Эгерде ошол валютада туюндурулган милдеттенмелерге банктын чогуу алгандагы милдеттенмелеринин кеминде 5 пайызы туура келсе, анда бул валюта банк үчүн «олуттуу» болуп саналат.

5. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти 100 пайыздан кем болбоого тийиш.

6. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти жана олуттуу чет өлкө валютасында ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти күн сайын эсептелет (ар бир иш/операциялык күн үчүн).

7. Банктар ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин жана олуттуу чет өлкө валютасында ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөөнү отчеттук айга мезгил-мезгил менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун курамында ай сайын Улуттук банка берип турушат.

8. Улуттук банк белгилүү бир банк үчүн аталган коэффициенттин өзүнчө маанисин белгилөөгө укуктуу. Улуттук банк банктардын тобуна же өзүнчө банкка улуттук валютада чогуу алгандагы ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин жана олуттуу чет өлкө валютасында ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин белгилөөгө, ошондой эле акча каражаттарынын агылып чыгуу жана

агылып кирүү коэффициенттерин жана Жободо көрсөтүлгөн жогорку ликвиддүү активдердин салмагын өзгөртүүгө укуктуу.

§ 2. Жогорку ликвиддүү активдер

9. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө максатында жогорку ликвиддүү активдер катары төмөнкү шарттарга ылайык келген активдер таанылат:

1) банктын карамагында турган жана активдер менен операцияларды жүргүзүү (тартылган каражаттар боюнча камсыздоо үчүн репо операциялары боюнча сатуу, өткөрүп берүү) аркылуу акча каражатын дароо алуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылган;

2) банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо болуп саналбаган жана кайтарым негизде ишке ашырылган репо операциялары боюнча өткөрүлүп берилген баалуу кагаздарды камтыбаган;

3) банктын менчигинде турган, анын ичинде, эгерде, банктын аларды кайтарып берүү милдеттенмелерин аткаруу мөөнөтү келип жеткенге чейин сатуу, репо операциялары боюнча тартылган каражаттарды камсыздоого өткөрүп берүү укуктары чектелбеген болсо, кайтарым негизинде ишке ашырылган (кайтарым репо операциялары) операциялар боюнча алынган же жайгаштырылган каражаттар жана туунду финансылык инструменттер менен келишилген бүтүмдөр боюнча милдеттенмелерди аткарууну камсыздоо катары алынган баалуу кагаздар.

Жайгаштырылган каражаттар, кайтарым репо келишимдери же туунду финансылык инструменттер менен бүтүмдөр боюнча милдеттенмелердин аткарылышын камсыздоо катары банк тарабынан алынган баалуу кагаздарды жогорку ликвиддүү активдердин түзүмүнө киргизүүгө болот, бирок мында ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептеген күндөн тартып жакынкы 30 календардык күн ичинде баштапкы сатуучу же ээлик кылуучу аларды мөөнөтүнөн мурда кайтарып берүүнү талап кылбашы зарыл.

4) нарктык баасы жөнөкөй жана анык болгон активдер;

5) актив активдүү рынокко ээ болууга тийиш, анда ал сатып алуучулар менен сатуучулардын курсунун ортосундагы төмөн спред, сатып алуунун-сатуунун ири көлөмү, рыноктун катышуучуларынын

ар түрдүү саны менен мүнөздөлөт, бул рыноктук концентрацияны төмөндөтөт.

10. Жогорку ликвиддүү активдер биринчи деңгээлдеги ликвиддүү активдерден, ошондой эле экинчи деңгээлдеги ликвиддүү активдердин курамын түзгөн 2А жана 2Б деңгээлиндеги ликвиддүү активдерден турат.

11. Биринчи жана экинчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдер Жобонун 9-пунктунда белгиленген шарттарга ылайык келүүгө тийиш.

12. Биринчи деңгээлдеги активдер:

Биринчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдер катары төмөнкү активдер таанылат:

1) банктагы улуттук жана чет өлкө валютасындагы нак акча каражаттары, ошондой эле Улуттук банк тарабынын чыгарылган аффинаждалган өлчөнгөн куймалар;

2) Улуттук банктын корреспонденттик жана башка эсептеринде сакталган каражаттар (эсептөө күнүнө карата милдеттүү камдардын минималдуу белгиленген чектүү деңгээлинен тышкары);

3) Standard and Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А-» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге же Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу кредиттик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ коммерциялык банктарда ачылган корреспонденттик эсептердеги каражаттар;

4) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана Улуттук банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана Улуттук банк тарабынан гарантияланган баалуу кагаздар;

5) чет өлкөлөрдүн өкмөттөрүнүн жана борбордук банктарынын, эл аралык финансы уюмдарынын баалуу кагаздары, анын ичинде алар тарабынан гарантияланган жана төмөнкү шарттардын ар бирине ылайык келүүчү баалуу кагаздар:

а) эмитенттер Standard and Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «АА-» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Fitch Ratings, Moody's Investors

Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS) сыяктуу кредиттик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ;

б) банктардын чет өлкөлөрдүн өкмөттөрүнүн жана борбордук банктарынын, эл аралык финансы уюмдарынын же алар менен аффилирленген уюмдардын алдында милдеттенмелери жок.

13. Биринчи деңгээлдеги активдер ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөөгө толугу менен киргизилет.

14. 2А деңгээлиндеги активдер:

2А деңгээлиндеги активдер 15 пайыз өлчөмүндөгү дисконттун коэффициентин колдонуу менен адилет (рыноктук) наркы боюнча эсептелет.

2А деңгээлиндеги жогорку ликвиддүү активдер болуп, төмөнкү активдер таанылат:

1) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А-» деңгээлинен төмөн эмес узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) жана Moody's Investors Service агенттиктеринин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ болгон, чет өлкөлөрдүн өкмөттөрү жана борбордук банктары тарабынан, эл аралык финансы уюмдары тарабынан чыгарылган же алар тарабынан гарантияланган баалуу кагаздар, мында банкка карата аффилирленген уюмдар болуп саналбаган эмитенттер;

2) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «АА-» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) жана Moody's Investors Service рейтингдик агенттиктеринин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ болгон, банк менен аффилирленген уюмдар болуп саналбаган эмитенттердин баалуу кагаздары.

15. 2Б деңгээлиндеги активдер:

2Б деңгээлиндеги активдер 50 пайыз өлчөмүндөгү дисконттун коэффициентин колдонуу менен, адилет (рыноктук) наркы боюнча эсептелет.

2Б деңгээлиндеги жогорку ликвиддүү активдер болуп, төмөнкү активдер таанылат:

1) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «BBB-» деңгээлинен төмөн эмес узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) жана Moody's Investors Service агенттиктеринин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ болгон чет өлкөлөрдүн өкмөттөрү жана борбордук банктары, эл аралык финансы уюмдары тарабынан чыгарылган же алар тарабынан гарантияланган баалуу кагаздар;

2) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «A+» рейтингинен « A-» чейинки узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR)», Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) жана Moody's Investors Service рейтингдик агенттиктеринин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ болгон, банк менен аффилирленген уюмдар болуп саналбаган эмитенттердин баалуу кагаздары;

3) банктардын өзү же анын кайсы бир туунду компаниясы тарабынан чыгарылган кадимки акцияларды кошпогондо, компаниянын эл аралык фондулук биржаларда эркин жүгүртүлүүчү кадимки акциялары.

16. Экинчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдердин үлүшү жогорку ликвиддүү активдердин жалпы суммасынын 40 пайызынан ашпоого тийиш. Эгерде экинчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдердин үлүшү чогуу алгандагы жогорку ликвиддүү активдердин 40 пайызынан ашып кетсе, анда экинчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдер, дисконттун тиешелүү коэффициенти колдонулгандан кийин, жогорку ликвиддүү активдердин 40 пайызынан ашпаган өлчөмдө жогорку ликвиддүү активдердин курамына кошулат.

17. 2Б деңгээлиндеги жогорку ликвиддүү активдердин үлүшү, дисконттун тиешелүү коэффициенти колдонулгандан кийин, жогорку ликвиддүү активдердин жалпы суммасынын 15 пайызынан ашпоого тийиш.

18. Эгерде, ушул Жобонун 9-пунктунун шарттарына ылайык, ошондой эле арестке коюунун же эл аралык рейтингдик агенттиктер тарабынан ыйгарылган рейтингдин төмөндөшүнүн натыйжасында,

алгылыктуу жогорку ликвиддүү активдер алгылыксыз болуп калса, банк мындай активдерди кошумча 30 календардык күн ичинде жогорку ликвиддүү активдердин курамында эсепке алышы (кармап турушу) мүмкүн. Бул банкка жогорку ликвиддүү активдердин көлөмүн зарылчылыгына жараша корректировкалоо же активди алмаштыруу үчүн кошумча убакыт берет.

19. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөөгө камтылган банктын жогорку ликвиддүү активдери банктын милдеттенмелери боюнча камсыздоо боло албайт, алар Улуттук банкта күрөөдө турбоого жана аларга Улуттук банктын, мамлекеттик органдардын, келишим милдеттенмелери же банктын активди жоюу, сатуу, өткөрүп берүү же активге болгон укугун башкага өткөрүп берүү жөндөмдүүлүгүн чектеген башка шарттар менен чектөөлөр коюлбаган болууга тийиш.

§ 3. Акча каражаттарынын күтүлгөн таза агылып чыгуусу жана аны эсептөө

20. Акча каражаттарынын күтүлгөн таза агылып чыгуусу күтүлгөн жалпы агылып кирүүнү эсептен алып салуу менен акча каражаттарынын жалпы күтүлгөн агылып чыгуусу катары аныкталат.

Күтүлгөн агылып чыгууну компенсациялай алган күтүлгөн агылып кирүүнүн жалпы суммасы акча каражаттарынын жалпы агылып чыгуусунун 75 пайызынан жогору болбоого тийиш, ал ушул Жобого ылайык эсептелет.

21. Акча каражаттарынын таза агылып чыгуусу төмөнкү формула менен эсептелет:

$$\text{ЧОДС} = \text{ОДС} - \text{Min} (\text{ПДС}; \text{ОДС} \times 0,75);$$

ЧОДС – кийинки 30 календардык күн ичинде акча каражаттарынын күтүлгөн таза агылып чыгуусу;

ОДС – акча каражаттарынын күтүлгөн агылып чыгуусу;

ПДС – акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсү (акча каражаттарынын жалпы агылып чыгуусунун 75 пайыздан жогору эмес).

22. Ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөөдө банктын ликвиддүү активдерди эки жолу эсепке алууга укугу жок.

Эгерде, ликвиддүү активдин кандайдыр бир суммасы жогорку ликвиддүү активдердин (алымы болуп саналган) запасынын курамына киргизилсе, анда ошол ликвиддүү актив менен байланыштуу болгон акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсү акча каражаттарынын күтүлгөн жалпы агылып кирүүсүнүн бир бөлүгү катары эсепке алынбоого тийиш (бөлүүчүнүн бир бөлүгү болуп саналган).

23. Акча каражаттарынын агылып чыгуусу ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөө күнүнөн кийинки календардык ай (отуз календардык күн) ичинде банк тарабынан аткарылышы күтүлүүчү милдеттенмелердин жана баланстан тышкаркы милдеттенмелердин ар башка категорияларынын жана түрлөрүнүн калдыктарына карата агылып чыгуу коэффициентин колдонуу аркылуу акча каражаттарынын күтүлгөн жалпы агылып чыгуусу катары эсептелет.

Акча каражаттарынын күтүлгөн агылып чыгуусуна жеке адамдар, жеке ишкерлер, юридикалык жактар алдындагы милдеттенмелер, кайтарымдуулугу банк активдери менен камсыздалган же мындай камсыздоосуз, туунду финансылык инструменттер боюнча тартылган каражаттар, шарттуу милдеттенмелер жана башка келишим милдеттенмелери, ошондой эле акча каражаттарынын күтүлгөн кошумча агылып чыгуулары камтылат.

24. Жеке адамдар жана жеке ишкерлер алдындагы милдеттенмелер

Жеке адамдар жана жеке ишкерлер алдындагы милдеттенмелер өзүнө банктык эсептер, банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер, анын ичинде металл эсептери боюнча милдеттенмелерди камтыйт.

Банк тарабынан берилген кредиттер (гарантиялар) боюнча күрөөлүк камсыздоо катары коюлган аманаттар (депозиттер) кредитти (гарантияны) төлөө мөөнөтүнө ылайык эсептөөгө киргизилет.

25. Күтүлгөн акча каражаттарынын агылып чыгуусун эсептөө максатында, жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин аманаттары (депозиттери) туруктуу жана азыраак туруктуу болуп классификацияланат.

Банк туруктуу аманаттарга (депозиттерге) 5 пайыз өлчөмүндө агылып чыгуу коэффициентин ыйгарат.

«Туруктуу депозиттер» дегенден улам, Кыргыз Республикасынын «Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө» мыйзамында белгиленген өлчөмдө гарантияланган жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин депозиттерин түшүнүүгө болот.

26. Кыргыз Республикасынын «Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө» мыйзамында гарантияланган өлчөмдөн ашкан жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин аманаттарынын (депозиттеринин) бөлүгү «азыраак туруктуу» катары каралууга тийиш жана мындай депозиттерге карата 10 пайыз өлчөмүндөгү агылып чыгуу коэффициенти колдонулат.

27. Юридикалык жактар алдындагы милдеттенмелер

Юридикалык жактар алдындагы милдеттенмелер юридикалык жактардын эсептешүү эсептерин жана тартылган аманаттарын (депозиттерин) камтыйт.

Юридикалык жактардын аманаттары (депозиттери) операциялык жана операциялык эмес аманаттардан (депозиттерден) турат.

28. Операциялык аманаттар (депозиттер) — бул, юридикалык жактар тарабынан жайгаштырылган жана аларды клиринг боюнча операциялар менен байланышкан операциялык ишке киргизүү, акча каражаттарын сактоо же тескөө үчүн зарыл болгон депозиттер.

Операциялык депозиттер жана эсептешүү эсептери 25 пайыз өлчөмүндөгү коэффициент менен күтүлгөн агылып чыгууну эсептөөгө киргизилет.

29. Операциялык аманаттар (депозиттер) төмөнкү шарттарга жооп берүүгө тийиш:

1) депозиттер боюнча пайыздык чен юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык ченинен ашпайт. Мындан тышкары, депозиттердин жайгаштырылышы пайыздык киреше алуу максатын көздөбөйт;

2) банкта жайгаштырылган аманаттар (депозиттер) өзүнчө эсептерде жайгаштырылат.

30. Мында депозиттерди операциялык депозиттер категориясына кошуу үчүн, банк төмөнкү критерийлердин бирин аткарууга тийиш:

1) клирингдик кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо, ошондой эле банктык аманат (депозит) келишиминин негизинде кардардын нак акча каражатын сактоо жана тескөө кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштоо;

2) келишимде кардар келишимди жабуудан же токтотуудан кеминде 30 (календардык) күн мурда бул тууралуу банкка кат жүзүндө билдирүүгө тийиш болгон норма камтылуусу зарыл.

31. Операциялык эмес аманаттар (депозиттер) – бул акча каражаттарын сактоо жана топтоо үчүн жайгаштырылган жана үчүнчү жактар менен эсептешүүлөр үчүн каралбаган, юридикалык жактардын (финансы-кредит уюмдарын кошпогондо) аманаттары (депозиттери). Банк агылып чыгуунун төмөнкүдөй коэффициенттерин белгилейт:

Аманатчылар	Агылып чыгуу коэффициенти, %
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, жергиликтүү бийлик органдарынын (жергиликтүү өз алдынча башкаруу), мамлекеттик бийлик органдарынын, чет өлкөлөрдүн мамлекеттик секторунун түзүмдөрүнүн, эл аралык финансы уюмдарынын аманаттары (депозиттери)	40
Юридикалык жактардын аманаттары (депозиттери) (финансы-кредит уюмдарын кошпогондо)	40
Жогорку категорияларга кошулбаган башка уюмдардын аманаттары (депозиттери)	100

32. Аффилирленген жактардын жана банк менен байланыштуу жактардын аманаттары (депозиттери) жана башка тартылган каражаттары 100 пайыз өлчөмүндө агылып чыгуу коэффициенти менен ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициентин эсептөөдө камтылат.

33. Банк каражаттардын күтүлгөн агылып чыгуу суммасына банк-корреспонденттердин корреспонденттик эсептериндеги 100 пайыз өлчөмүндө агылып чыгуу коэффициенти менен каражаттарды камтыйт.

34. Банк банктардын, финансы-кредит уюмдарынын, баалуу кагаздар менен операцияларды жүзөгө ашырган уюмдардын, камсыздандыруу компанияларынын, пенсиялык фонддордун, атайын багыттагы (брокердик кызмат көрсөтүүлөрдү, активдерди тескөө жана

ортомчу катары башка финансы кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштаган) уюмдардын жана жогорку категорияларга кирбеген башка уюмдардын аманаттарынын (депозиттеринин) бардык категориялары жана алардан камсыздоосуз тартылган башка каражаттар үчүн 100 пайыз өлчөмүндө агылып чыгуу коэффициентин белгилөөгө милдеттүү.

35. Банктын активдери менен камсыздалган жана камсыздалбаган тартылган каражаттар.

Кайтарымдуулугу банк активдери менен камсыздала турган тартылган акча каражаттарына банктын жогорку ликвиддүү активдери жана башка активдери менен камсыздалган банктын милдеттенмелери кирет.

36. Банк агылып чыгуу суммасын негизги күрөөлүк камсыздоонун наркынын негизинде эмес, операциянын негизинде тартылган каражаттардын суммасы боюнча эсептейт.

37. Банк төмөнкү коэффициенттерди кайтарымдуулугу 30 (отуз) календардык күн ичинде орду жабылуучу мөөнөтү менен банк активдери менен камсыздалган, тартылган каражаттар боюнча төлөнүүгө тийиш болгон бардык операцияларга колдонот:

Банктын ордун жабуу мөөнөтү келип жеткен активдери менен камсыздоо астында тартылган каражаттар боюнча төлөнүүгө тийиш болгон операциялардын категориялары	Агылып чыгуу коэффициенти, %
Биринчи деңгээлдеги жогорку ликвиддүү активдер менен камсыздалган милдеттенмелер	0
Улуттук банк алдындагы милдеттенмелер	0
2А деңгээлиндеги жогорку ликвиддүү активдер менен камсыздалган милдеттенмелер	15
2Б деңгээлиндеги жогорку ликвиддүү активдер менен камсыздалган милдеттенмелер	50
Жогоруда келтирилген тиешелүү категорияларда көрсөтүлбөгөн, ордун жабуу мөөнөтү келип жеткен бардык камсыздалган каржылоо боюнча бардык башка операциялар	100

38. Юридикалык жактардан жана эл аралык финансы уюмдарынан тартылган, камсыздалбаган кредиттер жана насыялар ушул Жобонун

31, 32-пунктуларына ылайык коэффициенттерди колдонуу менен акча каражаттарынын күтүлгөн агылып чыгуусуна кошулат.

Мында, эгерде келишимдин шарттарында банка билдирүү жөнөтүлгөндөн кийин 30 (отуз) календардык күндүн ичинде эрте эмес келишимди токтотууга боло тургандыгы каралса, көрсөтүлгөн кредиттер жана насыялар 30 (отуз) календардык күн ичинде ордун жабуу мөөнөтүнө ылайык акча каражаттарынын күтүлгөн агылып чыгуусуна кошулат.

39. Туунду финансылык инструменттер.

Туунду финансылык инструменттер менен бүтүмдөр боюнча акча каражаттарынын күтүлгөн агылып чыгуусуна милдеттенмелердин 100 пайыз агылып чыгуу коэффициенти менен талаптардан арткан суммасы кошулат. Ал эми талаптар туунду инструменттер менен бүтүмдөр боюнча милдеттенмелерден арткан учурда арткан сумма 100 пайыз агылып кирүү коэффициенти менен акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсүнө камтылат.

40. Кредиттик линиялар боюнча шарттуу милдеттенмелер

Кредиттик линиялар боюнча шарттуу милдеттенмелер дегенден улам, кайсы болбосун келечекте каражат берүү жөнүндө келишимдин кайтарып алынгыс (б.а. «милдеттендирилген») же шарттуу түрдө кайтарып алынуучу, кардар тарабынан 30 (отуз) календардык күн ичинде талап кылынышы мүмкүн болгон каражаттарды түшүнүүгө болот.

41. Банк төмөнкү коэффициенттерди милдеттүү кредиттик линияларга карата колдонот:

Контрагент	Агылып чыгуу коэффициенти, %
Жеке адамдардын, жеке ишкерлердин кредиттик линиялары	5
Юридикалык жактардын кредиттик линиялары (финансы-кредит уюмдарын кошпогондо)	10
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана бийлик органдарынын, эл аралык финансы уюмдарынын кредиттик линиялары	10
Коммерциялык банктардын кредиттик линиялары	40

Финансы-кредит уюмдарынын кредиттик линиялары	40
Башкалар	100

42. Башка шарттуу милдеттенмелер

Банк акча каражаттарынын башка шарттуу милдеттенмелер боюнча күтүлгөн агылып чыгуусун төмөнкү коэффициенттерге ылайык эсептейт:

Категориясы	Агылып чыгуу коэффициенти, %
Шартсыз кайтарып алынуучу (милдеттендирилбеген) кредиттик линиялар	0
Сооданы каржылоого тиешелүү каржылоо боюнча шарттуу милдеттенмелер	3 – сооданы каржылоо боюнча милдеттенмелер
Сооданы каржылоо боюнча милдеттенмелерге кирбеген гарантиялар жана аккредитивдер	10 – гарантиялар жана аккредитивдер суммасы

43. Башка келишимдик милдеттенмелер

Банк келишимдик милдеттенмелер жана агылып чыгуу коэффициенти белгиленбеген жана кийинки 30 (отуз) календардык күн ичинде акча каражаттарынын агылып чыгуусу күтүлгөн кайсы болбосун башка милдеттенмелер боюнча 100 пайыз агылып чыгуу коэффициентин белгилейт.

44. Банк операциялык чыгашаларга байланыштуу агылып чыгууну акча каражаттарынын агылып чыгуу суммасына кошпойт.

§ 4. Акча каражаттарынын таза агылып кирүүсү жана аны эсептөө

45. Кредиттер

Банк акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсүн эсептөөгө төлөө мөөнөтү өтүп кеткен кредиттерди кошпогондо, ликвиддүүлүктүн ордун жабуу коэффициенти эсептелген күндөн тартып жакынкы 30 (отуз) календардык күн ичинде келишимдерде каралган (анын ичинде

пайыздарды төлөөлөр) агымдар боюнча гана сунушталган кредиттер боюнча каражаттарды кошот.

46. Контрагенттердин кредиттери боюнча агылып кирүү коэффициенттери төмөнкүдөй аныкталат:

Контрагент	Агылып кирүү коэффициенттери, %
Жеке адамдардын, жеке ишкерлердин кредиттери	50
Юридикалык жактардын кредиттери (финансы-кредит уюмдарын кошпогондо)	50
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана бийлик органдарынын, эл аралык финансы уюмдарынын кредиттери	50
Коммерциялык банктардын жана финансы-кредит уюмдарынын кредиттери	100

47. Банк калыбына келтирилүүчү кредиттик линиялар боюнча колдонуудагы кредиттик транштын мөөнөтүн узартууга болорун жана контрагент тарабынан кредиттер боюнча акча каражаттарынын агылып кирүүсү күтүлбөй тургандыгын эске алууга тийиш. Колдонулбаган кредиттик линиялардын калган бөлүгү ушул Жобонун 41-пунктуна ылайык эсептелет.

48. Камсыздалган кредиттер, анын ичинде кайтарым репо жана баалуу кагаздар.

Банк жогорку ликвиддүү активдер менен камсыздалган кредиттер жана 30 календардык күн ичинде орду жабылууга тийиш болгон баалуу кагаздар менен кайтарым негизинде ишке ашырылган бүтүмдөр боюнча акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсүн төмөнкү агылып кирүү коэффициенттерин колдонуу менен эсептөөгө тийиш:

Активдердин төмөнкү категориялары менен камсыздалган, ордун жабуу мөөнөтү келип жеткен камсыздалган кредиттөө операциялары	Агылып кирүү коэффициенттери, %
Биринчи деңгээлдеги активдер	0
2А деңгээлиндеги активдер	15
2Б деңгээлиндеги активдер	50

49. Акча каражаттарынын күтүлгөн башка агылып кирүүлөрү

1) банк жогорку ликвиддүү активдердин көлөмүндө камтылбаган, 30 (отуз) календардык күн (мисалы, купонду төлөө) ичинде ордун жабуу мөөнөтү менен баалуу кагаздардан каражаттардын агылып кирүүсү боюнча 100 пайыз агылып кирүү коэффициенти белгилейт;

2) банктын башка финансы-кредит уюмдарында операциялык максаттар үчүн (клиринг, акча каражаттарын сактоо жана тескөө, ошондой эле чет өлкө валютасында эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн) сакталган депозиттерине карата 0 пайыз агылып кирүү коэффициенти колдонулат;

3) банктын башка финансы-кредит уюмдарында операциялык эмес максаттар үчүн сакталган, тактап айтканда, кийинки 30 календардык күн ичинде орду жабылууга тийиш болгон банктар аралык депозиттер сыяктуу депозиттери боюнча 100 пайыз агылып кирүү коэффициенти белгилейт.

50. Акча каражаттарынын шартуу агылып кирүүсү (банктын акцияларга же акциялар сыяктуу инструменттерге инвестициялардан күтүлгөн дивиденддерди төлөө) банк тарабынан акча каражаттарынын күтүлгөн агылып кирүүсү катары эсепке алынбайт.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-14/62-5-(ПС)

Об утверждении Правил проведения платежей с использованием двумерных символов штрихкода (QR-код)

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Правила проведения платежей с использованием двумерных символов штрихкода (QR-код) (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи», ЗАО «Межбанковский процессинговый центр» и коммерческих банков.

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения

соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Исполняющий обязанности председателя

А. Тезекбаева

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-14/62-5-(ПС)

ПРАВИЛА проведения платежей с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код)

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Правила проведения платежей с использованием двухмерных символов штрихкода (далее – Правила) устанавливают порядок проведения платежей и переводов (далее – платежей) с использованием двухмерных символов штрихкода и платежных ссылок (далее – QR-код) и расчетов по ним на территории Кыргызской Республики.

2. Настоящие Правила разработаны в целях стандартизации штрихкодов (QR-код) для обеспечения проведения платежей и возможности межсистемной интеграции различных платежных систем для предоставления плательщикам единого платежного пространства.

3. Настоящие Правила распространяются на всех участников платежных систем, имеющих лицензию Национального банка, использующих QR-коды для проведения платежей на территории Кыргызской Республики.

4. Настоящие Правила разработаны в соответствии с законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О платежной системе Кыргызской Республики», «Об электронной подписи» и другими нормативными правовыми актами по платежным системам, Национальным стандартом двухмерных символов штрихкода для осуществления финансовых платежей КМС 1348:2019, утвержденным приказом Центра по стандартизации и метрологии при Министерстве экономики Кыргызской Республики от 15.04.2019 года 18-СТ (далее – Национальный стандарт), а также Международным стандартом EMV® QR-кода для платежных систем (EMV QRCPSP Merchant-Presented

Mode), версия 1.0, июль 2017 г., NEQ (далее – Международный стандарт).

5. Термины и определения, используемые в настоящих Правилах, соответствуют терминам и определениям, приведенным в нормативных правовых актах и документах, указанных в пункте 4 настоящих Правил.

Дополнительно в настоящих Правилах используются следующие термины и определения:

QR-код – двумерный символ штрихкода для передачи платежных данных.

Платежная ссылка – текстовый набор символов для передачи платежных данных.

Платежные данные – набор символов, описывающий детали платежа.

Оператор взаимодействия – оператор платежной системы, обеспечивающий техническое взаимодействие с участниками платежных систем и формирование клиринговых файлов для окончательных расчетов по платежам с использованием QR-кода, имеющий лицензию Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) на оказание услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра.

Система генерации QR-кодов – автоматизированная информационная система для генерации QR-кодов при проведении платежей и подготовки данных для последующего проведения расчетов.

6. Участники платежных систем могут проводить платежи с использованием QR-кода самостоятельно или через оператора/ операторов взаимодействия в соответствии с требованиями настоящих Правил.

7. Операторы взаимодействия должны интегрироваться и взаимодействовать между собой для обеспечения единого платежного пространства для плательщика, а также проведения платежа с использованием QR-кода и поступления денежных средств от плательщика до конечного получателя. При этом новые

операторы взаимодействия должны обеспечить интеграцию с другими операторами взаимодействия в течение трех месяцев со дня внесения их в реестр операторов взаимодействия в Национальном банке.

8. В случае проведения платежей с использованием QR-кода участником платежной системы самостоятельно, без его подключения к оператору взаимодействия, использование QR-кода осуществляется в соответствии с операционными правилами и техническим регламентом самого участника платежных систем, при этом участник платежных систем несет ответственность за обеспечение проведения платежа с использованием QR-кода и поступление денежных средств от плательщика до конечного получателя.

9. В случае проведения платежей с использованием QR-кода с участием оператора/операторов взаимодействия использование QR-кода осуществляется в соответствии с операционными правилами и техническим регламентом того оператора взаимодействия, к которому подключен участник платежных систем.

10. В случае если платеж от плательщика в пользу получателя проходит в рамках одного оператора взаимодействия, то ответственность за обеспечение проведения платежа с использованием QR-кода и поступление денежных средств от плательщика до конечного получателя несет оператор взаимодействия и участник платежной системы в соответствии с договором.

11. В случае если платеж от плательщика до получателя проходит через нескольких операторов взаимодействия, то ответственность за обеспечение проведения платежа с использованием QR-кода и поступление денежных средств от плательщика до конечного получателя платежа несет участник платежной системы в соответствии с договором и тот оператор взаимодействия, к которому подключен участник платежных систем плательщика.

Глава 2. Оператор взаимодействия

12. Оператор взаимодействия должен отвечать следующим требованиям:

- иметь лицензию Национального банка на оказание услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра;

- осуществлять деятельность по оказанию услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра, не менее 2 (двух) лет;

- в течение последних 12 (двенадцати) месяцев к нему не применялись меры воздействия со стороны Национального банка (в виде штрафов, ограничения на прием платежей и/или ограничения на проведение отдельных видов платежей и операций в рамках лицензии, временное приостановление лицензии);

- гарантировать своевременное формирование на ежедневной основе клиринговых файлов для окончательных расчетов по платежам с использованием QR-кода;

- система оператора взаимодействия должна быть подключена к системам оператора национальной платежной системы «Элкарт», в том числе к его мобильным платежным инструментам, для осуществления приёма/проведения платежей посредством платежных карт «Элкарт».

13. Оператор платежной системы в течение 3 (трёх) рабочих дней со дня принятия решения соответствующим уполномоченным органом управления об осуществлении функций оператора взаимодействия в обязательном порядке уведомляет в письменной форме Национальный банк, с приложением чек-листа о соответствии требованиям пункта 12 настоящих Правил.

14. В течение 3 (трёх) рабочих дней после получения письменного уведомления от оператора платежной системы, Национальный банк присваивает оператору взаимодействия регистрационный номер и включает информацию в реестр операторов взаимодействия на территории Кыргызской Республики.

15. В случае выявления несоответствия оператора взаимодействия требованиям пункта 12 настоящих Правил, данный оператор взаимодействия будет исключен из реестра операторов взаимодействия на территории Кыргызской Республики,

и к нему могут быть применены соответствующие меры воздействия в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, регулирующими деятельность операторов платежной системы на территории Кыргызской Республики.

16. Оператор взаимодействия разрабатывает собственные операционные правила по проведению расчетов по платежам с использованием QR-кода (далее – операционные правила) и технический регламент с учетом требований Национального стандарта и настоящих Правил.

17. В случае осуществления межсистемной интеграции различных платежных систем участники платежных систем заключают договор с оператором взаимодействия по проведению платежей с использованием QR-кода.

18. Договор между оператором взаимодействия и участником платежной системы должен содержать следующие обязательные условия:

- права, обязанности и ответственность сторон при проведении платежей и расчетов с использованием QR-кода;
- основные требования по соблюдению безопасности при проведении платежей с использованием QR-кода (использование ПИН-кода, лимиты);
- ответственность сторон по выполнению обязательств при возникновении ситуаций, связанных с прекращением деятельности сторон (отзыв лицензии, банкротство и др.), нештатных ситуаций по работе с системой, а также форс-мажорных ситуаций;
- распределения обязанностей и прав доступа к системе;
- ответственность сторон при работе с системой, при проведении претензионной работы;
- размеры комиссий;
- распределения рисков и ответственности между сторонами в случае нарушения процедур безопасности или других условий договора;
- соблюдения требований Национального стандарта и настоящих Правил;

- присоединения участника платежной системы к правилам оператора взаимодействия;
- порядок рассмотрения споров;
- порядок расторжения договора.

В договоре могут быть предусмотрены иные дополнительные условия.

19. Оператор взаимодействия и участник платежной системы обязаны обеспечивать конфиденциальность и хранение данных о проведенных платежах.

20. Оператор взаимодействия отвечает за маршрутизацию информационного потока и его хранение в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

21. Информационный обмен между участниками платежных систем происходит в соответствии с операционными правилами оператора взаимодействия.

Глава 3. Основные этапы процесса проведения платежей с использованием QR-кода

22. Подключение участника платежных систем к оператору взаимодействия осуществляется в соответствии с операционными правилами и техническим регламентом оператора взаимодействия.

23. Подключение друг к другу операторов взаимодействия, их взаимодействие и интеграция осуществляются в соответствии с условиями заключаемого между ними договора.

24. Использование QR-кода и ссылок при любых подключениях должно полностью соответствовать требованиям Национального стандарта и Приложения к настоящим Правилам.

25. Для проведения платежа с использованием QR-кода выполняется следующая последовательность действий:

1) осуществляется генерирование QR-кода на стороне получателя платежа посредством системы генерации QR-кодов;

2) плательщик осуществляет сканирование сгенерированного QR-кода/переход по платежной ссылке, через техническое устройство (смартфон или др.);

3) плательщик просматривает реквизиты платежа, автоматически предоставленные участником платежных систем;

4) плательщик при необходимости указывает сумму платежа либо реквизиты;

5) плательщик подтверждает платеж, направив его на исполнение;

6) плательщик и получатель платежа получают онлайн-уведомление с подтверждением проведения платежа;

7) оператор взаимодействия обеспечивает своевременное формирование на ежедневной основе клиринговых файлов для окончательных расчетов по платежам с использованием QR-кода в случае подключения к нему участника платежных систем.

26. Участники платежных систем должны обеспечить онлайн-уведомление с подтверждением проведения платежа на технические устройства (смартфон или др.) плательщика и конечного получателя платежа. В случае отсутствия на стороне конечного получателя платежа технического устройства участник платежных систем должен предоставить интерфейс для получения подтверждения о совершенном платеже (приложение, сайт, чатбот или электронная почта).

27. Оператор взаимодействия должен обеспечить направление информационного онлайн-уведомления о платеже в систему генерации QR-кодов. В свою очередь, система генерации QR-кодов должна обеспечить направление информационного онлайн-уведомления о платеже конечному получателю платежа.

28. Проведение окончательных расчетов по проведенным платежам с использованием QR-кода должно обеспечиваться участником платежных систем или оператором взаимодействия, в случае подключения к нему участника платежных систем, в соответствии со своими операционными правилами и техническим регламентом, а также нормативными правовыми актами Национального банка.

Глава 4. Идентификаторы участника платежных систем

29. Идентификатор «00» внутри «32» поля должен присутствовать в каждом QR-коде для осуществления платежей. Данные идентификаторы используются для идентификации и последующей

маршрутизации участника платежных систем до конечной системы генерации QR-кодов.

30. Техническое взаимодействие осуществляется согласно протоколу взаимодействия, утвержденному между операторами взаимодействиями.

31. Для осуществления взаиморасчетов оператор взаимодействия должен организовать передачу следующих обязательных полей (как динамически – в процессе платежа, так и статично, – при заведении участника в системе), а также передачу дополнительных полей для осуществления сверки:

- БИК отправителя;
- расчетного счета отправителя;
- БИК получателя;
- расчетного счета получателя;
- дополнительных полей.

Глава 5. Требования к участникам процесса проведения платежей с использованием QR-кода

32. Участнику платежной системы для проведения приема и оплаты платежей с использованием QR-кода необходимо обеспечить возможность сканирования QR-кода и прохождения по платежной ссылке, получения уведомлений о проведенном платеже, а также генерацию QR-кода.

33. Участнику платежной системы необходимо обеспечить обработку и маршрутизацию считанной из QR-кода платежной информации оператору взаимодействия или получателю платежа. В случае отмены платежа должна обеспечиваться возможность возврата денежных средств плательщику согласно условиям договора или публичной оферты.

34. Участники платежных систем должны разработать внутренние правила или процедуры для обеспечения бесперебойного функционирования своей информационной системы и безопасности для проведения платежей с использованием QR-кода. Программные и технические средства, применяемые в системах для проведения платежей с использованием QR-кода, должны соответствовать

требованиям Национального банка по обеспечению информационной безопасности.

Глава 6. Заключительные положения

35. Участники платежных систем должны осуществлять контроль за соблюдением условий договоров, безопасности проведения операций и правил для проведения платежей с использованием QR-кода.

36. Участники платежных систем должны осуществлять мониторинг проводимых ими платежей с использованием QR-кода по параметрам, установленным правилами соответствующей системы, а также проводить мероприятия для прекращения и/или предотвращения ошибочных или неправомерных операций по таким платежам.

37. Риски и ответственность, которые могут возникнуть при взаиморасчетах между участниками платежных систем, должны быть оговорены в регламенте и операционных правилах и распределены между участниками системы в договорах.

38. Проведение платежей с использованием QR-кода в рамках банковских платежных карт и/или электронных денег, а также дистанционного обслуживания должно соответствовать требованиям Национального стандарта и настоящих Правил.

Приложение
к Правилам проведения
платежей с использованием
двухмерных символов
штрихкода (QR-код)

СТРУКТУРА передаваемых данных

Иерархия стандарта позволяет стандартизировать и обеспечить операционную совместимость как международных, так и локальных платежных систем.

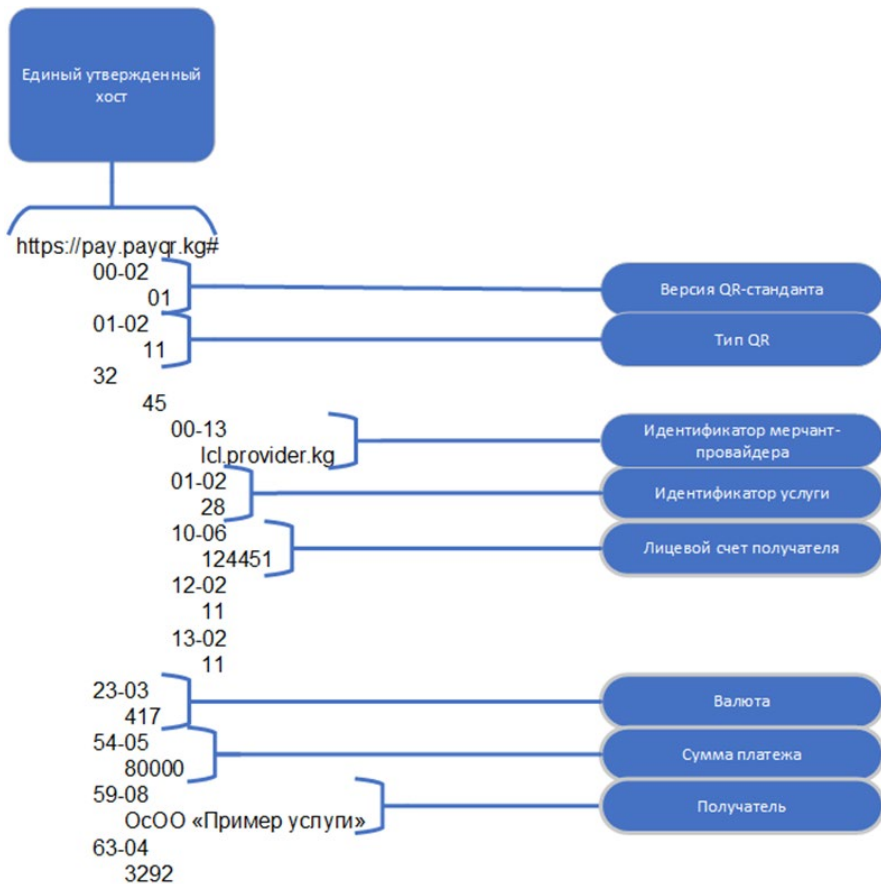
QR-код, использующийся для совершения платежей в рамках данной спецификации, содержит платежную ссылку, которая представляет собой URI (Uniform Resource Identifier (унифицированный идентификатор ресурса)) и имеет вид:

схема://хост_провайдера_платежей#фрагмент, где:

- имя схемы по умолчанию содержит https;
- имя хоста провайдера платежей по умолчанию содержит `paу.рауqr.kg`¹ (имя хоста провайдера платежей может быть любым), но для создания единой поддержки всеми участниками необходимо использовать один утвержденный домен;
- фрагмент содержит детали платежа.

¹ Если у плательщика нет приложения, которое умеет обрабатывать фрагментную часть ссылки (детали платежа), то он будет перенаправлен на хост провайдера платежей (по умолчанию на `https:// paу.рауqr.kg`), где ему будет предоставлен канал оплаты по QR-коду или предложен список приложений, которые могут осуществлять обработку фрагментной части ссылки.

Схема данных платежной ссылки/QR-кода

СПЕЦИФИКАЦИЯ платежного QR-кода

Введение

Спецификация платежного QR-кода предназначена стандартизировать взаимообмен на рынке платежных услуг с целью обеспечения операционной и взаимной совместимости имеющихся на рынке решений совершения платежей по QR-коду.

За основу взят стандарт QR-кода «EMV QR Code Specification for Payment Systems Merchant-Present Mode Requirements».

Сокращения и обозначения

QR-код	(англ. Quick Response Code — код быстрого реагирования) считываемая машиной оптическая метка, содержащая информацию об объекте, к которому она привязана
Поставщик услуг и/или Поставщик	юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, получающий денежные средства клиента за реализуемые товары, выполняемые работы, услуги
Информационная система или ИС	автоматизированная система поставщика услуги для приема, обработки и учета платежей
Платежный шлюз	аппаратно-программный комплекс для проведения платежей в пользу поставщиков услуг (в рамках заключенных Договоров), включая проведение финальных взаиморасчетов

Описание принципа работы

QR-код, использующийся для совершения платежей в рамках данной спецификации, содержит платежную ссылку, которая представляет собой URI, и имеет вид:

схема://хост_провайдера платежей#фрагмент, где:

– имя схемы по умолчанию содержит https (имя схемы может быть любым);

- имя хоста провайдера платежей по умолчанию содержит `pay.qr.kg2` (имя хоста провайдера платежей может быть любым);
- фрагмент содержит детали платежа.

Структура данных фрагмента URI - деталей платежа

Данные деталей платежа организованы в виде последовательности объектов. Объект содержит идентификатор (ID), длину и собственно данные:

- ID закодирован двумя цифрами в диапазоне от «00» до «99»;
- длина так же закодирована двумя цифрами в диапазоне от «01» до «99»;
- данные представлены последовательностью символов, минимальная последовательность равна одному символу, максимальная – 99 символов.

Данные деталей платежа имеют древовидную структуру. Начиная от корня, данные могут содержать примитивные объекты (элементы) или шаблоны. Шаблоны могут включать в себя другие шаблоны или примитивные объекты.

Пример:

- корневой объект;
- примитивный объект;
- шаблон;
- примитивный объект;
- шаблон;

Объекты

Объекты, которые должны обязательно присутствовать в деталях платежа, обозначены символом «М», если присутствие объекта в коде зависит от неких условий, то такие объекты помечены символом «С», все необязательные объекты помечены символом «О».

² Если у плательщика нет приложения, которое умеет обрабатывать фрагментную часть ссылки (детали платежа), то он будет перенаправлен на хост провайдера платежей (по умолчанию на <https://pay.qr.qr.kg>), где ему будет предоставлен канал оплаты по QR-коду или предложен список приложений, которые могут осуществлять обработку фрагментной части ссылки.

Идентификатор - ID

Идентификатор кодируется двумя цифрами в диапазоне от «00» до «99».

Длина

Представлена двумя цифрами в диапазоне от «01» до «99» и должна равняться длине поля данных.

Данные

Данные могут быть:

- цифровыми (N);
- алфавитно-цифровыми с ограниченным набором символов (ans);
- строковыми (S).

Цифровые данные – это подмножество алфавитно-цифровых с ограниченным набором символов, а алфавитно-цифровые – это подмножество строковых.

Организация данных

Данные для формирования деталей платежа должны начинаться корневым элементом (корневые объекты) с идентификатором «00» и заканчиваться элементом с идентификатором «63».

Используемые символы

В случае если во фрагменте используются символы, выходящие за пределы кодировки ASCII, а именно:

“.”, “/”, “?”, “#”, “[”, “]”, “@”, “!”, “\$”, “&”, “””, “ “”, “(”, “)”, “*”, “+”, “,””, “;”, “=”, ALPHA, DIGIT, HEXDIG, “-”, “.”, “_”, “~”, где:

- ALPHA — любая буква верхнего и нижнего регистров кодировки ASCII (в regExp [A-Za-z]);
- DIGIT — любая цифра (в regExp [0-9]);
- HEXDIG — шестнадцатиричная цифра (в regExp [0-9A-F])

используется механизм т.н. «процентного кодирования». Перечисленные выше символы не участвуют в процентном

кодировании. Процентно-кодированный символ представляет из себя символьный триплет, состоящий из знака «%» и следующих за ним двух шестнадцатиричных чисел:

Таким образом, %20, например, означает пробел.

Корневые элементы

Перечень корневых объектов:

Наименование	ID	Формат	Длина	Признак	Комментарий
Версия стандарта	00	N	«02»	M	
Тип платежной ссылки	01	N	«02»	M	
Информация о поставщике услуг, услуге и т.д.	02 –51	ans	до «99»	M	
MCC код производителя услуг	52	N	«04»	M	
Код валюты	53	N	«03»	M	по умолчанию 417
Сумма платежа	54	N	до «13»	C	
Наименование поставщика услуг (латиницей)	59	ans	до «25»	M	
Контрольная сумма данных	63	ans	«04»	M	

ID «00» - Версия стандарта – объект обязательный

Данное поле должно быть первым и содержать значение «01».

ID «01» - Тип платежной ссылки – объект обязательный

Если присутствует, то должен содержать значения:

11 – если детали платежа используются для совершения более чем одной транзакции, статические коды, обычно с оплатой, где сумму может вводить сам покупатель, например, для использования в такси, уличной торговле и других точках с невысокой скоростью обслуживания покупателей;

12 – если для каждой транзакции необходимы новые детали платежа, динамические детали платежа, которые могут использоваться в интернет-магазинах, объектами общественного питания.

IDs «02» до «51» - Информация об оплачиваемой услуге, поставщике услуг – объект обязательный

Структура поля содержит элементы шаблона информации об оплачиваемой услуге.

Элемент с идентификатором «32», обязательный для указания, содержит код услуги в Платежном шлюзе, идентификатор плательщика в пределах услуги в системе поставщика услуг (номер телефона, номер заказа, номер договора и т.д.).

Элементы с идентификаторами от «35» до «39» содержат набор доп. полей платежа.

ID «32» - Объект с информацией об оплачиваемой услуге, для всех поставщиков услуг – объект обязательный

Наименование	ID	Формат	Длина	Признак	Комментарий
Уникальный идентификатор	00	ans	до «32»	O	Объект по умолчанию содержит рау. рауqr.kg
Спецификация платежной сети	01	N	От 6 до 10	M	Код услуги в платежном шлюзе
Уникальный идентификатор плательщика в пределах услуги	10	S	До 32	O	Уникальный идентификатор плательщика в пределах услуги в ИС поставщика услуг
Идентификатор транзакции	11	S	До 32		Идентификатор транзакции в ИС поставщика

<p>Возможность редактирования суммы к оплате</p>	<p>12</p>	<p>N</p>	<p>2</p>	<p>C</p>	<p>11 – разрешить плательщику изменять сумму, переданную в объекте 54. 12 – не разрешать плательщику изменять сумму, переданную в объекте 54. По умолчанию плательщику редактирование суммы разрешено. Приоритетной возможностью редактирования суммы является опция, указанная поставщиком услуг.</p>
<p>Возможность редактирования идентификатора плательщика (ID - 10) к оплате</p>	<p>13</p>	<p>N</p>	<p>2</p>	<p>C</p>	<p>11 – разрешить плательщику изменять значение, переданное в объекте 10. 12 – не разрешать плательщику изменять значение, переданное в объекте 10. По умолчанию плательщику редактирование разрешено.</p>

Если объект «10» пустой и объект «13» равен 12, то необходимо скрыть поле ввода уникального идентификатора плательщика.

ID «33» - Объект с информацией об оплачиваемой услуге, для всех поставщиков услуг – объект необязательный (резервный)

IDs «35»-»39» – объект с дополнительными полями поставщика услуг. Объект необязательный

Содержит последовательность, начинается с идентификатора «00» и заканчивается идентификатором «99». Если нужное количество дополнительных полей не вмещается в первый объект, необходимо использовать следующий, по порядку («35», «36», ... «39»).

Значение каждого дополнительного поля содержит строку в следующем формате, с уникальным разделителем «:»:

Наименование	Комментарий
key	Идентификатор поля в ИС поставщика услуги
label	Название поля
value	Значение поля
title	Значение поля, выводимое пользователю
visible_state	«11» – отображается пользователю; «12» – не отображается пользователю

Признак «visible_state» указывает нужно ли отображать данное поле пользователю в интерфейсе. Как правило, данные дополнительного поля следует отправлять в используемый платежный шлюз, согласно его протоколу взаимодействия.

Если «visible_state» имеет признак «11», заполнено поле «value», то в интерфейсе пользователю необходимо вывести значение из поля «title».

ID «52» – МСС код поставщика услуг – объект обязательный

Содержит 4-х значный код, определяющий категории продавца при операциях с банковской картой. По МСС определяется категория финансовой операции. Поле содержит цифры от «0» до «9». МСС коды определены в ISO 18245.

ID «53» - Код валюты – объект обязательный

Код валюты (ISO 4217) должен содержать 3-значный код валюты. По умолчанию необходимо использовать код валюты 417 – кыргызский сом.

ID «54» - Сумма платежа – объект не обязательный, условный

Используется поставщиком услуг при генерации деталей платежа.

Если присутствует, то должен содержать значение отличное от нуля. Поле содержит цифры от «0» до «9» и указывается в тыйнах.

Если поле отсутствует, то покупатель в приложении должен задать сумму, которую он платит поставщику услуг.

**ID «59» – Наименование поставщика
услуг – объект обязательный**

Используется поставщиком услуг при генерации деталей платежа. Поле содержит наименование продавца (производителя услуг) латинскими буквами.

ID «63» - Контрольная сумма - объект обязательный

Контрольная сумма данных используется для проверки целостности данных, указанных в деталях платежа.

Алгоритм формирования:

1. Все значения деталей платежа до объекта 63 (ID «00» – «90», за исключением ID 63) преобразуются в одну строку.
2. Строка данных переводится в массив байт с кодировкой UTF-8.
3. Вычисляется хеш массива, используя алгоритм SHA256.
4. Массив байт преобразуется в строку.
5. Удаляются все символы «-», если они есть.
6. Из строки берутся последние 4 символа.

Использование данных из платежной ссылки для осуществления информационного взаимодействия

При генерации динамической платежной ссылки Поставщиком услуги необходимо использовать код услуги в Платежном шлюзе для корректной обработки деталей платежа.

Дополнительное использование платежной ссылки

Платежная ссылка, которая используется для формирования QR-кода, может передаваться плательщикам дополнительными следующими способами:

1. Генерация на сайте (мобильном приложении) Поставщика услуг (в том числе в виде URI-кнопки).
2. Push-уведомление в приложении.
3. SMS.
4. Мессенджеры (в том числе в виде URI-кнопки).
5. E-mail.
6. NFC – технология, обеспечивающая обмен данными между поддерживающими данную технологию устройствами. Например, передача приложением на смартфоне поставщика услуг на смартфон плательщика, или считывание смартфоном плательщика URI, записанный на пассивной NFC-метке поставщика услуг.
7. И т.п.

Дополнительная информация для пунктов совершения платежей (далее - ПСП) расчетного агента

1. Мобильным платежным приложениям (на всех операционных системах) необходимо настроить связь с доменом <https://pay.payqr.kg> для автоматического запуска приложения.
2. Аналогичную связь рекомендуется осуществить между мобильным платежным приложением и собственным сайтом владельца приложения (для предложения пользователю открыть страницу в приложении или установить приложение).
3. Мобильное платежное приложение и иной ПСП (например, интернет-банкинг), на который можно перейти по URI, должны быть готовы к обработке фрагментной части QR-кода (платежной ссылки).

4. На всех стадиях совершения платежа ПСП плательщику должны быть отображены все детали выбранных (в том числе автоматически используя платежную ссылку) действий:

- название поставщика услуг;
- лицевой счет, отправленный в запросе параметров услуги протокола;
- дополнительные поля;
- сумма.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-14/62-6-(ПС)

**О внесении изменений в постановление
Правления Национального банка Кыргызской Республики
«Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по
предоставлению удаленного/дистанционного обслуживания
в Кыргызской Республике» от 15 апреля 2015 года № 22/3»**

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по предоставлению удаленного/дистанционного обслуживания в Кыргызской Республике» от 15 апреля 2015 года № 22/3» следующие изменения:

- пункт 2 после слов «коммерческим банкам,» дополнить словами «небанковским финансово-кредитным организациям,»;
- в пункте 4:

подпункт 2 изложить в следующей редакции:

«2) Поставщик услуг – банки, небанковские финансово-кредитные организации (далее – НФКО), операторы платежных систем и платежные организации, имеющие лицензию/свидетельство Национального банка на право осуществления отдельных банковских операций и платежных услуг, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.»;

подпункт 3 изложить в следующей редакции:

«3) Пользователь – физическое или юридическое лицо либо индивидуальный предприниматель, использующий дистанционные банковские и платежные услуги для удаленного управления своим банковским счетом, электронным кошельком или обязательствами перед НФКО.»;

дополнить подпунктом 8 следующего содержания:

«8) Личный кабинет – это особый раздел пользователя в информационной системе поставщика услуг, который позволяет получить доступ к данным о состоянии счета/кредитного лимита и движения денежных средств, а также направлять заявки, подтверждения и поручения поставщику услуг.»;

дополнить подпунктом 9 следующего содержания:

«9) Обязательства пользователя перед НФКО – обязательства пользователя, возникшие при получении кредита в НФКО, а также посредством управления личного кабинета.»;

– в пункте 10:

второй абзац после слов «электронными кошельками» дополнить словами «, а также обязательствами пользователя перед НФКО»;

седьмой абзац после слов «на банковском счете» дополнить словами «, по обязательствам пользователя перед НФКО»;

– в пункте 14:

первый абзац после слов «через интернет-банкинг» дополнить словами «(личный кабинет пользователя).»;

подпункт 1 после слов «через интернет-банкинг» дополнить словами «(личный кабинет пользователя).»;

по тексту после слов «интернет-банкинга» дополнить словами «(личного кабинета пользователя).»;

пункт 15 в третьем абзаце после слов «банковский счет,» дополнить словами «обязательства пользователя перед НФКО,»;

пункт 27 после слов «банковскими счетами» дополнить словами «, обязательствами пользователя перед НФКО.».

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и коммерческих банков.

5. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения небанковских финансово-кредитных организаций.

6. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Исполняющий обязанности председателя

А. Тезекбаева

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 18 декабря 2019 года
№ 2019-П-07/64-3-(ДКП)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-2-(ДКП)

В соответствии со статьями 20, 27 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и Положением «Об обязательных резервах», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-1-(ДКП), Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-2-(ДКП) изменения (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Экономическому управлению довести настоящее постановление до сведения банков.

4. Настоящее постановление вступает в силу с 1 января 2020 года.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 18 декабря 2019 года
№ 2019-П-07/64-3-(ДКП)

**Изменения
в постановление Правления Национального
банка Кыргызской Республики «О нормативах
обязательных резервных требований для банков»
от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-2-(ДКП)**

1. Внести в постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-2-(ДКП) следующие изменения:

- приложение к постановлению изложить в следующей редакции:

«Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от « ____ » _____ 20__ г.
№ _____

Перечень обязательств для расчета обязательных резервов банков*

№	Виды обязательств	Код показателя	Наименование показателя
1	Расчетные счета	2011	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)
		2012	Расчетные счета коммерческих организаций
		2013	Расчетные счета некоммерческих организаций
		2014	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей
		2016	Расчетные счета юридических лиц-нерезидентов
		2017	Расчетные счета Фонда развития Кыргызской Республики
		2018	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций-нерезидентов
		2019	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей-нерезидентов

2	Депозиты до востребования	2022	Депозиты до востребования других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)
		2023	Депозиты до востребования коммерческих организаций
		2024	Депозиты до востребования некоммерческих организаций
		2025	Депозиты до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей
		2027	Депозиты до востребования юридических лиц-нерезидентов
		2028	Депозиты до востребования Фонда развития Кыргызской Республики
		2029	Депозиты до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов
		2030	Депозиты до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей-нерезидентов
3	Срочные депозиты	2032	Срочные депозиты других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)
		2033	Срочные депозиты коммерческих организаций
		2034	Срочные депозиты некоммерческих организаций
		2035	Срочные депозиты физических лиц и индивидуальных предпринимателей
		2037	Срочные депозиты юридических лиц-нерезидентов
		2038	Срочные депозиты Фонда развития Кыргызской Республики
		2039	Срочные депозиты других финансово-кредитных организаций-нерезидентов
		2040	Срочные депозиты физических лиц и индивидуальных предпринимателей-нерезидентов

4	Счета и депозиты Правительства КР и местных органов власти	2041	Счета Казначейства Кыргызской Республики
		2042	Счета Социального фонда Кыргызской Республики
		2043	Депозиты Социального фонда Кыргызской Республики
		2044	Депозиты Министерства финансов Кыргызской Республики
		2045	Депозиты местных органов власти
		2046	Депозиты других правительственных учреждений
5	Обезличенные металлические счета до востребования	2211	Обезличенные металлические счета до востребования других финансово-кредитных организаций
		2212	Обезличенные металлические счета до востребования коммерческих организаций
		2213	Обезличенные металлические счета до востребования некоммерческих организаций
		2214	Обезличенные металлические счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей
		2215	Обезличенные металлические счета до востребования юридических лиц-нерезидентов
		2216	Обезличенные металлические счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей-нерезидентов
		2218	Обезличенные металлические счета до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов

6	Срочные обезличенные металлические счета	2221	Срочные обезличенные металлические счета других финансово-кредитных организаций
		2222	Срочные обезличенные металлические счета коммерческих организаций
		2223	Срочные обезличенные металлические счета некоммерческих организаций
		2224	Срочные обезличенные металлические счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей
		2225	Срочные обезличенные металлические счета юридических лиц-нерезидентов
		2226	Срочные обезличенные металлические счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей-нерезидентов
		2228	Срочные обезличенные металлические счета других финансово-кредитных организаций-нерезидентов

* В перечень обязательств, входящих в расчетную базу, не входят депозиты банков».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 23 декабря 2019 года
№ 2019-П-07/65-1-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 4,25 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в действие с 24 декабря 2019 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение одного рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 23 декабря 2019 года
№ 2019-П-07/65-2-(ДКП)

О графике обязательного резервирования на 2020 год

В соответствии со статьей 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и Положением «Об обязательных резервах», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10-1-(ДКП), Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить график обязательного резервирования на 2020 год (прилагается).
2. Юридическому управлению:
 - опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
 - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу с 6 января 2020 года.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 23 декабря 2019 года
№ 2019-П-07/65-2-(ДКП)

ГРАФИК
обязательного резервирования на 2020 год

	Расчетный период		Базовый период		Длительность периода
	начало	конец	начало	конец	
1	09.12.2019	05.01.2020	06. 01.2020	02.02.2020	28 дней
2	06.01.2020	02.02.2020	03.02.2020	01.03.2020	28 дней
3	03.02.2020	01.03.2020	02.03.2020	29.03.2020	28 дней
4	02.03.2020	29.03.2020	30.03.2020	26.04.2020	28 дней
5	30.03.2020	26.04.2020	27.04.2020	24.05.2020	28 дней
6	27.04.2020	24.05.2020	25.05.2020	21.06.2020	28 дней
7	25.05.2020	21.06.2020	22.06.2020	19.07.2020	28 дней
8	22.06.2020	19.07.2020	20.07.2020	16.08.2020	28 дней
9	20.07.2020	16.08.2020	17.08.2020	13.09.2020	28 дней
10	17.08.2020	13.09.2020	14.09.2020	11.10.2020	28 дней
11	14.09.2020	11.10.2020	12.10.2020	08.11.2020	28 дней
12	12.10.2020	08.11.2020	09.11.2020	06.12.2020	28 дней
13	09.11.2020	06.12.2020	07.12.2020	03.01.2021	28 дней

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-1-(НПА)

Об утверждении Порядка определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Порядок определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков (прилагается).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, соответствующих структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-1-(НПА)

ПОРЯДОК определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков

Глава 1. Общие положения

1. Порядок определяет метод расчета капитала, необходимого для покрытия операционных рисков коммерческих банков, в том числе осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, и Государственного банка развития Кыргызской Республики (далее – банки).

2. Операционный риск – это риск прямых или косвенных убытков, которому подвержен банк в результате сбоев в операциях банка или его дочерних компаний, вызванных внешними событиями, ошибками персонала, мошенничеством, а также в результате неадекватности или нарушения процессов, процедур или системы контроля.

Глава 2. Расчет капитала для покрытия операционных рисков по базовому индикативному методу

3. Банкам необходимо осуществлять расчет размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, по базовому индикативному методу.

4. Размер капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, включается в расчет адекватности суммарного капитала банка.

5. Расчет капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, осуществляется на основе данных периодического регулятивного банковского отчета.

6. Базовый индикативный метод предполагает прямую зависимость уровня операционного риска от масштабов деятельности банка

и подразумевает использование единого индикатора риска для банка, в качестве которого выступает чистый доход банка. При этом не учитываются ни внутренние процедуры контроля, ни подверженность риску в разрезе различных направлений деятельности.

7. Размер капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, рассчитывается путем умножения среднегодового чистого дохода за последние три года на коэффициент, обозначаемый альфа (α).

8. Чистый доход определяется как сумма чистого процентного дохода и чистого непроцентного дохода и рассчитывается до вычета резерва на покрытие потерь по ссудам. При расчете данного показателя исключаются:

- убытки от любых операций с ценными бумагами банка;
- доход от разовых, неповторяющихся операций;
- доход, полученный от страхования.

Для банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, под чистым процентным доходом понимается доход, рассчитанный путем вычета расходов, понесенных по операциям привлечения, из доходов, полученных по операциям размещения (финансирования).

9. Чистый непроцентный доход рассчитывается путем вычета всех непроцентных расходов из всех непроцентных доходов. При расчете чистого непроцентного дохода не включаются операционные и/или административные расходы.

Под непроцентными доходами/расходами банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, понимаются доходы/расходы, полученные/понесенные по операциям, отличным от операций размещения/привлечения. При расчете чистого непроцентного дохода не включаются операционные и/или административные расходы, в том числе амортизационные расходы по договорам иджара/иджара мунтахия биттамлик.

10. Капитал, необходимый для покрытия операционных рисков, рассчитывается по формуле:

$$K_{OP} = [\sum(\text{ЧД}_{1...n} \times \alpha)]/n,$$

где:

K_{OP} – размер капитала, резервируемый для покрытия операционных рисков, в рамках базового индикативного метода;

ЧД – положительный ежегодный чистый доход за предыдущие три года;

n – количество лет из предыдущих трех, в которых чистый доход был положительным;

$\alpha = 15 \%$, коэффициент резервирования, который установлен Базельским комитетом по банковскому надзору.

Примеры расчета капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков, приводятся в Приложении 1 к настоящему Порядку.

11. Показатели за любой год, в котором ежегодный чистый доход был отрицательным или нулевым, исключаются из числителя при расчете среднего значения, а из знаменателя исключается количество лет, в которые банк понес убытки.

12. Банки должны пересматривать размер капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, не менее одного раза в год по итогам года и предоставлять предварительный расчет размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, и коэффициента достаточности (адекватности) суммарного капитала (K2.1) с учетом пересмотренного размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, Совету директоров банка и в Национальный банк не позднее 15 числа месяца, следующего за отчетным годом.

Пересмотренный по итогам года расчет размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, должен представляться банками в составе Периодического регулятивного банковского отчета, начиная с апреля года, следующего за отчетным.

13. В целях непрерывного, надлежащего и эффективного управления операционными рисками банка Совет директоров ответственен за осуществление непосредственного контроля за процессом реализации политики по управлению операционными рисками банка.

Глава 3. Расчет коэффициента адекватности капитала

14. Расчет коэффициента адекватности капитала банков осуществляется в соответствии с Инструкцией по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утвержденной постановлением Правления Национального банка от 21 июля 2004 года № 18/2, и Инструкцией по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, утвержденной постановлением Правления Национального банка от 28 декабря 2009 года № 51/4.

Пример расчета коэффициента адекватности капитала коммерческих банков с учетом капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков, приводится в Приложении 2 к настоящему Порядку.

**Приложение 1
к Порядку определения
уровня капитала,
необходимого для покрытия
операционных рисков банков**

Расчет капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков с использованием базового индикативного метода

Пример 1:

Чистый доход банка в 2016 г, 2017 г. и 2018 г. составил 3 664 тыс. сом, 3 574 тыс. сом и 8 616 тыс. сом соответственно. Расчет размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, будет выглядеть следующим образом:

$$K_{OP} = ((3\ 664 + 3\ 574 + 8\ 616) * 15\%) / 3 = 792,7 \text{ тыс. сом}$$

Таким образом, банком должен быть предусмотрен капитал в сумме 792,7 тыс. сом для покрытия операционных рисков банка.

Пример 2:

Чистый доход банка составил в 2016 г. 8 297 тыс. сом, в 2017 г. 3 451 тыс. сом, а в 2018 г. убытки банка составили 0,2 тыс. сом. Расчет размера капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, будет выглядеть следующим образом:

$$K_{OP} = ((8\ 297 + 3\ 451) * 15\%) / 2 = 881,1 \text{ тыс. сом}$$

Как видно из примера, в расчет капитала не включен показатель за 2018 г. в соответствии с пунктом 11 Порядка.

**Приложение 2
к Порядку определения
уровня капитала,
необходимого для покрытия
операционных рисков банков**

Расчет

коэффициента адекватности капитала коммерческого банка

Пример:

Чистый суммарный капитал банка 2 500 тыс. сом. Сумма всех активов, взвешенных по степени риска, составляет 10 000 тыс. сомов. Размер капитала, резервируемый для покрытия операционных рисков, составляет 792,7 тыс. сом (рассчитанный по базовому индикативному методу). Расчет коэффициента адекватности будет выглядеть следующим образом:

$$K2.1 = \frac{2\,500}{10\,000 + 8.33 * 792,7} * 100 = 15,1$$

Таким образом, коэффициент адекватности капитала, рассчитанный с учетом капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков, составляет 15,1%.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-2-(НПА)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– «Об утверждении Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/2»;

– «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5»;

– «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики» от 15 декабря 2005 года № 37/5»;

– «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению риском ликвидности коммерческих банков Кыргызской Республики» от 29 марта 2019 года № 2019-П-12/17-3-(НПА)».

2. Настоящее постановление вступает в силу с 1 апреля 2020 года.

3. Установить срок соблюдения всеми коммерческими банками коэффициента адекватности суммарного капитала (K2.1), в том числе с учетом капитала, необходимого для покрытия операционных рисков, с 1 октября 2020 года.

4. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», соответствующих структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-2-(НПА)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/2 следующие изменения:

в Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утвержденной вышеуказанным постановлением:

– пункт 2.2 изложить в следующей редакции:

«2.2 Коэффициенты достаточности (адекватности) капитала, основанные на взвешивании балансовых активов и забалансовых обязательств по степени риска:

а) коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (K2.1) должен быть не менее 12% и определяется по формуле:

$K2.1 = (ЧСК / (ЧРА + П * Кор)) * 100\%$, где:

ЧСК – чистый Суммарный капитал, который определяется как сумма капитала Первого уровня и капитала Второго уровня.

ЧРА – сумма балансовых активов и забалансовых обязательств, взвешенных по степени риска за минусом специальных резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков.

П – установленный показатель (число, обратное коэффициенту адекватности суммарного капитала - 8,33 (100%:12%).

Кор – размер капитала, резервируемый для покрытия операционных рисков. Расчет капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков с использованием Базового индикативного метода, осуществляется в соответствии с Порядком определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков, утвержденным постановлением Правления Национального банка от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-1-(НПА).

б) коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (K2.2) должен быть не менее 6% и определяется по формуле:

$$K2.2 = (КПУ / ЧРА) * 100\%, \text{ где:}$$

КПУ – капитал Первого уровня, который определяется согласно пункту 3.6 настоящей Инструкции.

в) коэффициент достаточности (адекватности) Базового капитала Первого уровня (K2.3) должен быть не менее 4,5% и определяется по формуле:

$$K2.3 = (БКПУ / ЧРА) * 100\%, \text{ где:}$$

БКПУ - Базовый капитал Первого уровня.

Национальный банк Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) на основе оценки рисков и системной значимости банков вправе увеличить минимальный размер коэффициентов адекватности капитала.»;

– пункт 2.3 изложить в следующей редакции:

«2.3. Лeverаж (K2.4) должен быть не менее 6% и определяется по формуле:

$$K2.4 = (КПУ / (СА+ЗО)) * 100\%, \text{ где:}$$

СА – суммарные активы банка за минусом нематериальных активов и специальных резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков;

ЗО – забалансовые обязательства за исключением обязательств, по которым банк имеет право безусловного отзыва/аннулирования в любое время без предварительного уведомления.

Значение капитала Первого уровня рассчитывается с учетом положений пункта 3.10 настоящей Инструкции.»;

– пункт 2.4 изложить в следующей редакции:

«2.4. В целях сохранения финансовой устойчивости банка и сохранения стабильности его деятельности устанавливается требование о поддержке «дополнительного запаса капитала банка» (индекс «буфер капитала») для выплаты дивидендов. Индекс «буфер капитала» определяется как отношение чистого Суммарного капитала к сумме балансовых активов и забалансовых обязательств, взвешенных по степени риска за минусом специальных резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков. Значение индекса «буфер капитала» банков устанавливается Комитетом по надзору Национального банка.»;

– абзац двадцать шестой пункта 3.9 изложить в следующей редакции:

«б) инвестор/кредитор не имеет каких-либо прав на досрочное погашение будущих запланированных платежей (процентного дохода или основной суммы инструмента), за исключением случаев банкротства и ликвидации.»;

– пункт 4.1 изложить в следующей редакции:

«4.1. Оценка адекватности капитала в рамках данной Инструкции проводится в отношении кредитного риска, т.е. риска, относящегося к различным видам активов и заключающегося в невозможности обеспечения клиентом полного или частичного возврата актива, а также операционного риска в части расчета коэффициента адекватности суммарного капитала в соответствии с подпунктом «а» пункта 2.2 настоящей Инструкции.»;

– пункт 6.1 изложить в следующей редакции:

«6.1. Сведения о выполнении стандартов достаточности (адекватности) капитала и их расчет представляются банками

ежемесячно в составе Периодического регулятивного банковского отчета.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5 следующие изменения:

в Положении о Периодическом регулятивном банковском отчете, утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 4.9 изложить в следующей редакции:

«4.9. Экземпляр опубликованной финансовой отчетности с заключением независимой аудиторской компании после утверждения собранием акционеров в течение двух рабочих дней представляется в Национальный банк.»;

– в Приложении 1:

пункт 22 дополнить строкой следующего содержания:

«

И. Информация о рисках - событиях банка	Ежемесячно	В течение 5 рабочих дней после окончания отчетного периода
---	------------	--

»;

– в Приложении 2:

Раздел 14, 14 Г и 14 Д изложить в следующей редакции:

«

РАЗДЕЛ 14
СВЕДЕНИЯ О СОБЛЮДЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НОРМАТИВОВ
И ТРЕБОВАНИЯ О ПОДДЕРЖКЕ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ЗАПАСА
КАПИТАЛА БАНКА (ИНДЕКС «БУФЕР КАПИТАЛА»)

Наименование экономических нормативов и требования о поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)	Обозначение	Расчет норматива	Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива
Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков	K1.1	С3 ---- ЧСК		не более 20%	
	K1.2	С3 ---- ЧСК		не более 15%	
	K1.3	С3 ---- ЧСК		не более 30%	
	K1.4	С3 ---- ЧСК		не более 15%	

Норматив достаточности (адекватности) капитала	K2.1	ЧСК ----- ЧРА+П*Кор	-----	не менее 12%	
	K2.2	КПУ ----- ЧРА	-----	не менее 6%	
	K2.3	БКПУ ----- ЧРА	-----	не менее 4,5%	
	K2.4	КПУ ----- СА+ЗО	-----	не менее 6%	
Норматив (показатель) ликвидности	K3.1	ЛА ----- ОБ	-----	не менее 45%	
		ЧСК ----- ЧРА	-----	не менее ___% (указать значение)	
Показатель ликвидности в иностранной валюте	ПЛ	ЛАВ ----- ОБВ	-----	-----	-----

Примечание:

П – установленный показатель (число, обратное коэффициенту адекватности суммарного капитала - 8,33 (100%:12%))

Кор – размер капитала, резервируемый для покрытия операционных рисков. Расчет капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков с использованием Базового индикативного метода, осуществляется в соответствии с Порядком определения уровня капитала, необходимого для покрытия

операционных рисков банков, утвержденным постановлением Правления Национального банка от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-1-(НПА)

КПУ – Капитал Первого уровня

БКПУ – Базовый капитал Первого уровня

	Средние значения за отчетный период	1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя	6 неделя
ЛА - Ликвидные активы							
ОБ - Обязательства банка							
Норматив КЗ = ЛА/ОБ							
	Средние значения за отчетный период	1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя	6 неделя
ЛАВ - Ликвидные активы в иностранной валюте							
ОБВ - Обязательства банка в иностранной валюте							
Показатель (ПЛ)=(ЛАВ/ОБВ)*100	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Расчет капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков

Чистый доход за год 1	...
Чистый доход за год 2	...
Чистый доход за год 3	...
α	15 %
Кор	

Периодический регулятивный
банковский отчет по состоянию
на «__» __ 20__ года

14. Г. ОТЧЕТ О СОБЛЮДЕНИИ НОРМАТИВА КРАТКОСРОЧНОЙ ЛИКВИДНОСТИ (К3.2) И ПОКАЗАТЕЛЕ КРАТКОСРОЧНОЙ ЛИКВИДНОСТИ В ИНОСТРАННОЙ ВАЛЮТЕ (ПКЛ)

Дата	К3.2			ПКЛ		
	ВЛА	КОБ	Фактическое значение	ВЛА	КОБ	Фактическое значение
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Среднее за неделю	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
дд.мм.гггг			-			
Среднее за неделю	0,0	0,0	-			
дд.мм.гггг			-			

дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
Среднее за неделю	0,0	0,0	-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
Среднее за неделю	0,0	0,0	-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
Среднее за неделю	0,0	0,0	-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
дд.мм.гггг			-		
Среднее за неделю	0,0	0,0	-		

Исполнитель: _____ Подпись: _____

Ф.И.О.

».

14. Д. ЕЖЕДНЕВНЫЙ ОТЧЕТ О СОБЛЮДЕНИИ НОРМАТИВА МГНОВЕННОЙ ЛИКВИДНОСТИ (К3.3) И ПОКАЗАТЕЛЕ МГНОВЕННОЙ ЛИКВИДНОСТИ В ИНОСТРАННОЙ ВАЛЮТЕ (ПМЛ)

(валюта)

Дата	К 3.3			ПМЛ		
	ВЛА	КОБ	Фактическое значение	ВЛА	КОБ	Фактическое значение
01.01.20 г.			0			
02.01.20 г.			0			
03.01.20 г.			0			
04.01.20 г.			0			
05.01.20 г.			0			
06.01.20 г.			0			
07.01.20 г.			0			
08.01.20 г.			0			
09.01.20 г.			0			
10.01.20 г.			0			
11.01.20 г.			0			
12.01.20 г.			0			
13.01.20 г.			0			
14.01.20 г.			0			
15.01.20 г.			0			
16.01.20 г.			0			
17.01.20 г.			0			
18.01.20 г.			0			
19.01.20 г.			0			
20.01.20 г.			0			
21.01.20 г.			0			
22.01.20 г.			0			
23.01.20 г.			0			
24.01.20 г.			0			
25.01.20 г.			0			
26.01.20 г.			0			
27.01.20 г.			0			
28.01.20 г.			0			
29.01.20 г.			0			
30.01.20 г.			0			
31.01.20 г.			0			

Исполнитель: _____ Подпись: _____

Ф.И.О.

»;

Раздел 18 «Прочие сведения» дополнить подразделом 18 «И» следующего содержания:

«18.И. Информация о риск - событиях банка

№ п/п	Дата регистрации / завершения/ возникновения, риск-события	Дата выявления риск-события	Дата устранения риск-события	ГО / филиал / название СП / №АТМ / название точки обслуживания / ТСП/	Бизнес-процесс, на котором произошел инцидент/вид деятельности	Описание риск-события	Причины возникновения риска	Проведенные мероприятия по устранению последствий произошедшего риск-события	Принятие решения о методе управления операционным риском (страхование, минимизация, отказ)	Контрольные меры / мероприятия	Уровень рисков (влияние / потери)					Примечание
											на деятельность банка	на репутацию	на репутацию	шкала уровня риска	Сумма финансовых	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1. Внутреннее мошенничество, то есть злоупотребления или неправомерные действия сотрудников банка.																
2. Внешнее мошенничество, то есть неправомерные действия посторонних по отношению к банку лиц.																
3. Практика приема на работу, нарушения банковского, трудового и иного законодательства, условий безопасности труда и охраны здоровья сотрудников.																
4. Нарушение банком обязательств по договорам перед клиентами банка и третьими лицами, злоупотребление информацией о клиентах банка, некачественное осуществление операций или предоставление услуг, несоблюдение обычаев делового оборота, нарушение антимонопольного законодательства, несоблюдение требований по изучению клиентов.																

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики» от 15 декабря 2005 года № 37/5» следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- абзац второй пункта 1.2 изложить в следующей редакции:

«Коммерческие банки, осуществляющие операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, руководствуются настоящим Положением с целью соблюдения стандартов управления операционным риском, установленных Положением «О минимальных требованиях по управлению рисками в банках, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) от 18 июля 2018 года № 2018-П-12/30-3-(БС).»;

- пункт 3.3 изложить в следующей редакции:

«3.3. Для обеспечения эффективного выявления операционного риска банк должен вести учет всех событий, связанных с возникновением операционного риска. Информация о риск-событиях банка представляется банком в Национальный банк ежемесячно в составе Периодического регулятивного банковского отчета.»;

- Приложение 1 к Положению признать утратившим силу.

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению риском ликвидности коммерческих банков Кыргызской Республики» от 29 марта 2019 года № 2019-П-12/17-3-(НПА)» следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению риском ликвидности коммерческих банков Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- главу 3 дополнить параграфом 5-1 следующего содержания:

«§ 5 -1. Порядок расчета показателя
ликвидности в иностранной валюте

50-1. В целях управления риском ликвидности банк рассчитывает показатель ликвидности в иностранной валюте (ПЛ).

Показатель ликвидности в иностранной валюте (ПЛ) рассчитывается в соответствии с пунктом 14 Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-3-(НПА) (далее - Положение «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики») по каждой иностранной валюте отдельно, позиция которой является существенной.

Показатель ликвидности в иностранной валюте определяется по формуле:

$$\text{ПЛ} = (\text{ЛАВ} / \text{ОБВ}) * 100\%, \text{ где:}$$

ЛАВ - ликвидные активы в иностранной валюте;

ОБВ - обязательства банка в иностранной валюте.

50-2. Банк рассчитывает показатель краткосрочной ликвидности в иностранной валюте (ПКЛ) в соответствии с пунктом 21 Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» по каждой иностранной валюте отдельно, позиция которой является существенной.

Показатель краткосрочной ликвидности в иностранной валюте (ПКЛ) определяется по формуле:

$$\text{ПКЛ} = (\text{ВЛАВ} / \text{КОБВ}) * 100, \text{ где:}$$

ВЛАВ - высоколиквидные активы в иностранной валюте;

КОБВ - краткосрочные обязательства в иностранной валюте.

Примечание: Позиция валюты считается «существенной» для банка, если на обязательства, выраженные в этой валюте, приходится не менее 5% совокупных обязательств.

50-3. Банк рассчитывает показатель мгновенной ликвидности в иностранной валюте (ПМЛ) в соответствии с пунктом 25 Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» по каждой иностранной валюте отдельно, позиция которой является существенной.

Показатель мгновенной ликвидности в иностранной валюте (ПМЛ) определяется по формуле:

$$\text{ПМЛ} = (\text{ВЛАВ} / \text{КОБВ}) * 100$$
, где:

ВЛАВ - высоколиквидные активы в иностранной валюте;

КОБВ - краткосрочные обязательства в иностранной валюте.

Примечание: Позиция валюты считается «существенной» для банка, если на обязательства, выраженные в этой валюте, приходится не менее 5% совокупных обязательств.

Перечень банков, которым необходимо рассчитывать показатель мгновенной ликвидности в иностранной валюте устанавливается Комитетом по надзору Национального банка. При этом учитываются нормы Положения «О критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-9-(НПА).

50-4. Информация о расчете показателя ликвидности представляется банками ежемесячно в составе Периодического регулятивного банковского отчета.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-3-(НПА)

Об утверждении Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» (прилагается).

2. Признать утратившими силу:

1) постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/1;

2) пункт III Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 23 октября 2004 года № 26/3;

3) пункт III Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых

нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5;

4) пункт I Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 28 марта 2007 года № 16/4;

5) постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком Кыргызской Республики от 21 июля 2004 года № 18/1» от 22 августа 2007 года № 38/14;

6) постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/1» от 16 января 2008 года № 3/2;

7) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 10 июня 2009 года № 26/2:

- пункт 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

8) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 14 сентября 2011 года № 52/4:

- пункт 2 постановления;
- пункт I Приложения к вышеуказанному постановлению;

9) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 25 апреля 2012 года № 18/8:

- пункт 1 постановления;
- пункт I Приложения к вышеуказанному постановлению;

10) пункт 3 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 25 апреля 2012 года № 18/9;

11) пункт 2 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 16 ноября 2012 года № 43/1;

12) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 27 ноября 2014 года № 53/9:

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

13) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 24 декабря 2014 года № 58/14:

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

14) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении дополнений и изменений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 23 декабря 2015 года № 78/23:

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

15) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 10 февраля 2016 года № 7/3:

- абзац седьмой пункта 1 постановления;
- пункт 6 Приложения к вышеуказанному постановлению;

16) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 14 декабря 2016 года № 48/11:

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

17) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-5-(НПА):

- абзац третий пункта 1 постановления;
- пункт 2 Приложения к вышеуказанному постановлению;

18) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 16 августа 2017 года № 2017-П-12/34-1-(НПА):

- абзац пятый пункта 1 постановления;
- пункт 4 Приложения к вышеуказанному постановлению;

19) постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/1» от 28 февраля 2018 года № 2018-П-12/7-8-(НПА);

20) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 14 марта 2019 года № 2019-П-12/11-1-(НПА):

- абзац третий пункта 1 постановления;
- пункт 2 Приложения к вышеуказанному постановлению;

21) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 15 апреля 2019 года № 2019-П-12/20-2-(НПА):

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению;

22) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по вопросам кредитования и мер воздействия» от 24 апреля 2019 года № 2019-П-12/22-4-(НПА):

- абзац девятый пункта 1 постановления;
- пункт 8 Приложения к вышеуказанному постановлению;

23) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 28 июня 2019 года № 2019-П-12/34-3-(НПА):

- абзац третий пункта 1 постановления;
- пункт 2 Приложения к вышеуказанному постановлению;

24) в постановлении Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 30 октября 2019 года № 2019-П-12/54-3-(НПА):

- абзац второй пункта 1 постановления;
- пункт 1 Приложения к вышеуказанному постановлению.

3. Настоящее постановление вступает в силу с 1 апреля 2020 года.

4. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для

внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», Государственного банка развития Кыргызской Республики, структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-3-(НПА)

ПОЛОЖЕНИЕ
«Об экономических нормативах и требованиях,
обязательных для выполнения коммерческими
банками Кыргызской Республики»

Глава 1. Общие положения

1. Положение распространяется на все коммерческие банки, в том числе коммерческие банки, осуществляющие операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, включая банки, имеющие «исламское окно», с учетом специальной терминологии, применяемой ими при осуществлении банковских операций и на Государственный банк развития Кыргызской Республики (далее – банки).

2. Целью данного Положения является установление обязательных для выполнения банками экономических нормативов и требований.

3. В целях выполнения экономических нормативов и требований, указанных в настоящем Положении, и снижения рисков банкам рекомендуется установить внутренние пределы по экономическим нормативам и требованиям, которые должны быть ниже максимальных и выше минимальных пределов, установленных Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).

4. Для достижения цели и выполнения задач Национального банка Правление Национального банка отдельным постановлением может изменять значения установленных в настоящем Положении экономических нормативов и требований.

Глава 2. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков (K1)

5. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком, не должен превышать следующие значения:

- для заемщиков или группы связанных заемщиков, кроме банков (K1.1) – 20%;
- для банков (K1.3) – 30%.

6. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком, не должен превышать следующие значения:

- для заемщиков или группы связанных заемщиков, кроме банков (K1.2) – 15%;
- для банков (K1.4) – 15%.

7. Порядок расчета максимального размера риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком, определяется в соответствии с Инструкцией «Об ограничениях кредитования», утвержденной постановлением Правления Национального банка от 15 сентября 2004 года № 24/4 (далее – Инструкция «Об ограничениях кредитования»).

8. Порядок расчета максимального размера риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком, определяется в соответствии с главой 6 Инструкции «Об ограничениях кредитования» и Инструкцией «О требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами», утвержденной постановлением Правления Национального банка от 31 мая 2017 года № 21/5.

Глава 3. Стандарты достаточности (адекватности) капитала (K2)

9. Минимальный размер капитала, устанавливаемый Правлением Национального банка:

- 1) минимальный размер уставного капитала банков;
- 2) минимальный размер собственного (регулятивного) капитала (капитала Первого уровня).

10. Коэффициенты достаточности (адекватности) капитала, основанные на взвешивании активов и забалансовых обязательств по степени риска:

– коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (К2.1) – не менее 12%;

– коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (К2.2) – не менее 6%;

– коэффициент достаточности (адекватности) Базового капитала Первого уровня (К2.3) – не менее 4,5%.

11. Лавераж (К2.4) – не менее 6%.

12. Стандарты достаточности (адекватности) капитала и порядок их расчета определяются согласно Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утвержденной постановлением Правления Национального банка от 21 июля 2004 года № 18/2.

Глава 4. Норматив (показатель) ликвидности (К3)

13. Норматив (показатель) ликвидности (К3.1) необходимо поддерживать на уровне не ниже 45%.

14. Норматив (показатель) ликвидности определяется по формуле:

$$К3.1 = (ЛА / ОБ) * 100\%, \text{ где:}$$

1) ЛА – ликвидные активы, к которым относятся:

– наличные денежные средства в кассе и банкоматах банка в национальной и иностранной валюте;

– средства на корреспондентском и других счетах, в том числе в драгоценных металлах, в Национальном банке;

– средства на корреспондентских счетах, в том числе в драгоценных металлах, в банках;

– межбанковские депозиты со сроком погашения 7 (семь) дней;

– государственные казначейские векселя и другие высоколиквидные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком (далее - высоколиквидные ценные бумаги). Данные ценные бумаги при

подсчете норматива (показателя) ликвидности учитываются за минусом премии (дисконта) и нереализованной прибыли (убытков);

- золотые мерные слитки, эмитированные Национальным банком;

- депозиты в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS), за исключением аффилированных банков, если условиями договора предусмотрена возможность изъятия депозита в течение 7 (семи) дней;

- высоколиквидные ценные бумаги, купленные по репо-соглашению;

- государственные ценные бумаги, имеющие долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «A», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service.

2) ОБ – обязательства банка, к которым для расчета норматива (показателя) ликвидности относятся:

- депозиты до востребования юридических и физических лиц в национальной и иностранной валюте, за исключением неснижаемого остатка, установленного договором (которым нельзя распоряжаться до расторжения договора), а также денежные средства в расчетах;

- сумма срочного вклада (депозита), если условиями договора предусмотрена возможность частичного пополнения и частичного изъятия клиентом денежных средств до истечения срока или до наступления иных обязательств, без необходимости расторжения договора и оплаты штрафной процентной ставки, за исключением неснижаемого остатка, установленного договором;

- любые другие обязательства, включая векселя и другие ценные бумаги, выпущенные банком, обязательства по ценным бумагам, проданным по обратному репо-соглашению, а также забалансовые обязательства, расчеты по которым наступают в течение 30 (тридцати) дней после отчетной даты.

При этом обязательства банка по сделкам СВОП и форвард учитываются на основе чистой стоимости обязательств за минусом требований банка к контрагенту.

– обязательства банка по металлическим счетам до востребования или со сроком исполнения в ближайшие 30 (тридцать) дней.

15. Классифицированные межбанковские размещения при расчете норматива (показателя) ликвидности не включаются в состав ликвидных активов.

Примечание: Положение «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков», утвержденное постановлением Правления Национального банка от 21 июля 2004 года № 18/3.

16. Любые ликвидные активы, являющиеся обеспечением по обязательствам банка, а также высоколиквидные ценные бумаги, проданные по репо-соглашению, исключаются из состава ликвидных активов.

17. Депозиты, принятые банком и являющиеся обеспечением по активам, предоставленным клиентам, не включаются в состав обязательств банка, если банк имеет необходимые процедуры и систему контроля, гарантирующие, что залог не будет изъят до наступления срока возврата кредита.

Межбанковские кредиты, полученные банком и имеющие обеспечение в виде залога денежных средств и/или депозита в банке-контрагенте, не включаются в состав обязательств банка, если банк имеет необходимые процедуры и систему контроля, гарантирующие, что кредит может быть полностью погашен за счет залога.

18. В целях уменьшения риска ликвидности руководство банка должно осуществлять ежедневное управление активами и обязательствами. Банк должен соблюдать норматив (показатель) ликвидности в течение отчетного периода (один месяц) на основе средненедельных данных. В течение отчетного периода банк должен рассчитывать значения средненедельных ликвидных активов и краткосрочных обязательств банка (при подсчете средненедельных значений в расчет включаются только рабочие дни) на отчетные

даты. Средние показатели подсчитываются по методу расчета среднеарифметических данных.

19. Банк должен разработать политику по управлению риском ликвидности в соответствии с требованиями Положения «О минимальных требованиях по управлению риском ликвидности коммерческих банков Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 29 марта 2019 года № 2019-П-12/17-3-(НПА).

20. Норматив (показатель) краткосрочной ликвидности (К3.2) необходимо поддерживать на уровне не ниже 35%.

21. Норматив (показатель) краткосрочной ликвидности (К3.2) определяется по формуле:

$$К3.2 = (ВЛА / КОБ) * 100, \text{ где:}$$

1) ВЛА – высоколиквидные активы, к которым относятся:

а) наличные денежные средства в кассе и банкоматах банка в национальной и иностранной валюте;

б) средства на корреспондентском и других счетах, в том числе в драгоценных металлах, в Национальном банке;

в) средства на корреспондентских счетах, в том числе в драгоценных металлах, в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «ВВ» или «Вa2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS), за исключением аффилированных банков;

г) депозиты в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «ВВ» или «Вa2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS), за исключением аффилированных банков, если условиями договора предусмотрена возможность изъятия депозита в течение 7 (семи) дней;

д) ноты Национального банка;

е) государственные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики, срок погашения которых наступает в течение 12 (двенадцати) месяцев;

ж) доля государственных ценных бумаг, выпущенных Правительством Кыргызской Республики (за исключением государственных ценных бумаг, указанных в абзаце «е» подпункта 1 настоящего пункта), в размере, не превышающем 50% от общей суммы обязательств перед Социальным фондом Кыргызской Республики;

з) высоколиквидные ценные бумаги, купленные по репо-соглашению;

и) 20% средств на корреспондентских счетах в других банках, за исключением аффилированных банков, банков, указанных в абзаце «в» подпункта 1 настоящего пункта, а также банков, в которых введены прямой банковский надзор, либо осуществляется процедура ликвидации;

к) для филиала зарубежного банка – средства на корреспондентских счетах в других филиалах данного зарубежного банка и открытых в валюте указанного государства;

л) государственные ценные бумаги, выпущенные государствами, имеющими долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poog's, или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service.

2) КОБ – краткосрочные обязательства:

а) депозиты до востребования юридических и физических лиц в национальной и иностранной валюте, за исключением неснижаемого остатка, установленного договором (которыми нельзя распоряжаться до расторжения договора), а также денежные средства в расчетах;

б) сумма срочного вклада (депозита), если условиями договора предусмотрена возможность частичного пополнения и частичного изъятия клиентом денежных средств до истечения срока или до наступления иных обязательств, без необходимости расторжения договора и оплаты штрафной процентной ставки, за исключением неснижаемого остатка, установленного договором;

в) другие обязательства, в том числе забалансовые, расчеты по которым наступают в течение 7 дней.

При этом обязательства банка по сделкам СВОП и форвард учитываются на основе чистой стоимости обязательств за минусом требований банка к контрагенту.

г) 50% от общей суммы обязательств перед Социальным фондом Кыргызской Республики, не вошедших в абзацы «а» – «в» настоящего подпункта;

д) обязательства по обезличенным металлическим счетам физических и юридических лиц до востребования и со сроком исполнения в ближайшие 7 (семь) дней.

22. Любые ликвидные активы, являющиеся обеспечением по обязательствам банка, а также высоколиквидные ценные бумаги, проданные по репо-соглашению, исключаются из состава ликвидных активов.

23. В целях уменьшения риска краткосрочной ликвидности руководству банка необходимо осуществлять ежедневное управление активами и обязательствами. Банк должен соблюдать норматив (показатель) краткосрочной ликвидности в течение отчетной недели (7 (семи) календарных дней) на основе средненедельных данных, включая рабочие, выходные и праздничные дни. При подсчете средненедельных данных в расчет принимаются ежедневные данные по состоянию на конец операционного дня. Средние показатели подсчитываются по методу расчета среднеарифметических данных.

24. Норматив (показатель) мгновенной ликвидности (К3.3) необходимо поддерживать банкам, депозитная база (счета юридических лиц, физических лиц и Социального фонда Кыргызской Республики) которых составляет 8% и более от депозитной базы банковской системы в целом.

25. Норматив (показатель) мгновенной ликвидности (К3.3) определяется по формуле:

$$К3.3 = (ВЛА / КОБ) * 100\%, \text{ где:}$$

1) ВЛА – высоколиквидные активы:

– наличные денежные средства в кассе и банкоматах банка в национальной и иностранной валюте;

– средства на корреспондентском и других счетах в Национальном банке;

– средства на корреспондентских счетах в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS), за исключением аффилированных банков;

– 20 % средств на корреспондентских счетах в других банках, за исключением аффилированных банков, банков, указанных в абзаце четвертом подпункта 1 настоящего пункта, а также банков, в которых введен прямой банковский надзор либо осуществляется процедура ликвидации;

– для филиала зарубежного банка – средства на корреспондентских счетах в других филиалах данного зарубежного банка, расположенных на территории государств-членов ОЭСР и открытых в валюте указанных государств;

– ноты Национального банка, за исключением нот, являющихся обеспечением по обязательствам банка, а также проданных по репо-соглашению;

– государственные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики, срок погашения которых наступает в течение 7 (семи) дней, за исключением государственных ценных бумаг, являющихся обеспечением по обязательствам банка, а также проданных по репо-соглашению;

– депозиты «овернайт» в банках, имеющие долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Japan Credit Rating Agency (JCR), Dominion Bond Rating Service (DBRS), за исключением аффилированных банков, по которым наступает в течение следующего (одного) операционного дня.

2) КОБ – краткосрочные обязательства:

– депозиты до востребования юридических и физических лиц в национальной и иностранной валюте, денежные средства в расчетах;

– другие обязательства, в том числе забалансовые, расчеты по которым наступают в течение отчетного операционного дня.

26. В целях уменьшения риска мгновенной ликвидности руководство банка должно осуществлять ежедневное управление активами и обязательствами. Банк должен соблюдать норматив (показатель) мгновенной ликвидности на конец отчетного операционного дня.

27. Политика по управлению рисками банка должна содержать положения об управлении риском краткосрочной и мгновенной ликвидности в соответствии с требованиями Положения «О минимальных требованиях по управлению риском ликвидности коммерческих банков Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 29 марта 2019 года № 2019-П-12/17-3-(НПА).

28. Перечень банков, которым необходимо соблюдать норматив (показатель) мгновенной ликвидности (К3.3), а также значение норматива (К3.3) для конкретного банка устанавливаются Комитетом по надзору Национального банка. При этом учитываются нормы Положения «О критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-9-(НПА).

29. Нормативы (К3.1), (К3.2) и (К3.3) не распространяются на Государственный банк развития Кыргызской Республики.

Глава 5. Лимит открытой валютной позиции (К4)

30. Лимит открытой валютной позиции (К4) не должен превышать следующие значения:

– для лимита длинной/короткой открытой валютной балансовой/забалансовой позиции по каждой валюте (К4.1) – не более 15% от чистого суммарного капитала банка;

– для суммарной величины длинных открытых валютных позиций (К4.2) – не более 20% от чистого суммарного капитала банка;

– для суммарной величины коротких открытых валютных позиций (К4.3) – не более 20% от чистого суммарного капитала банка.

Для банков, осуществляющих операции с драгоценными металлами, лимит открытой позиции (К4) в драгоценных металлах не должен превышать следующие значения:

– для лимита длинной/короткой открытой балансовой/забалансовой позиции по каждому виду драгоценного металла (К4.4) – не более 15% от чистого суммарного капитала банка;

– для суммарной величины длинных открытых позиций в драгоценных металлах (К4.5) – не более 20% от чистого суммарного капитала банка;

– для суммарной величины коротких открытых позиций в драгоценных металлах (К4.6) – не более 20% от чистого суммарного капитала банка.

31. Расчет лимитов открытой валютной позиции производится согласно Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции и открытой позиции в драгоценных металлах коммерческими банками на территории Кыргызской Республики», утвержденной постановлением Правления Национального банка от 29 декабря 2004 года № 36/13.

Глава 6. Норматив максимального размера риска по обязательствам перед физическими лицами (К5)

32. Норматив максимального размера риска по срочным депозитам физических лиц и прочим обязательствам перед физическими лицами (К5.1) рассчитывается по формуле:

$$K5.1 = \text{ЧСК} / \text{СДФЛ} * 100\%, \text{ где:}$$

ЧСК – чистый суммарный капитал банка;

СДФЛ – сумма срочных депозитов и прочих обязательств перед физическими лицами, включая векселя, сберегательные (депозитные) сертификаты, облигации, чеки и др.

33. Норматив максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц (К5.2) рассчитывается по формуле:

$$K5.2 = \text{ЧСК} / \text{ДВФЛ} * 100\%, \text{ где:}$$

ЧСК – чистый суммарный капитал банка;

ДВФЛ - сумма депозитов до востребования физических лиц.

34. Данные нормативы, а также их значения могут устанавливаться индивидуально для конкретного банка по решению Комитета по надзору Национального банка.

Данные нормативы не распространяются на Государственный банк развития Кыргызской Республики.

35. Банк должен соблюдать норматив максимального размера риска по срочным депозитам и прочим обязательствам перед физическими лицами (К5.1) на ежедневной основе, а норматив максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц (К5.2) – в течение отчетного периода (один месяц) на основе средненедельных данных. В течение отчетного периода банк должен рассчитывать средненедельные значения депозитов до востребования физических лиц, при подсчете которых в расчет включаются только рабочие дни. Средние показатели подсчитываются по методу расчета среднеарифметических данных.

36. Ежедневно до 9.00 ч. банки должны представлять в Национальный банк отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по срочным депозитам и прочим обязательствам перед физическими лицами (К5.1) по состоянию на конец последнего операционного дня, согласно Приложению 1.

Данный отчет представляется в соответствующее структурное подразделение Национального банка на бумажном носителе, заверенный подписью руководителя банка.

Глава 7. Максимальный размер риска по бланковым кредитам

37. Максимальный размер риска по бланковым кредитам не должен превышать 50 % размера чистого суммарного капитала банка.

Примечание: в максимальный размер риска по бланковым кредитам также должны включаться все кредиты, необеспеченные залогом, выданные до даты вступления в силу постановления Правления Национального банка «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по вопросам кредитования и мер воздействия» от 24 апреля 2019 года № 2019-П-12/22-4-(НПА) и не соответствующие требованиям, указанным в данном постановлении Правления Национального банка.

38. Банк вправе исключить из расчета норматива максимального размера риска по бланковым кредитам кредиты, выданные под поручительство членов группы солидарной ответственности при соблюдении условий и критериев, описанных в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в коммерческих банках и других финансово-кредитных организациях, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденном постановлением Правления Национального банка от 30 июня 2010 года № 52/4, в части кредитования групп солидарной ответственности.

39. Максимальный объем депозитов, привлеченных от физических и юридических лиц, не должен превышать 50 % от размера кредитного портфеля банка в случае если объем кредитов, выданных членам солидарной ответственности, в кредитном портфеле банка составляет 50 и более процентов.

При этом из объема кредитов, выданных членам солидарной ответственности, исключаются кредиты, выданные членам солидарной ответственности, подпадающие под все следующие критерии:

- на сумму не более 150 000 сом (одной ГСО);
- сроком не более чем 24 месяцев;
- с аннуитетным графиком погашения;
- с годовой процентной ставкой не более 23 %.

Глава 8. Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с банком лицами

40. Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и/или связанными с банком лицами, выраженный в качестве размера совокупной задолженности аффилированных и/или связанных с банком лиц перед банком, не должен превышать 60% размера чистого суммарного капитала банка.

Глава 9. Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию

41. Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию, включая любые финансовые вложения

и кредиты, должен составлять менее 15% размера собственного (регулятивного) капитала банка.

42. Общий размер таких инвестиций не может превышать 60% собственного (регулятивного) капитала банка.

43. Если банк намеревается инвестировать в капитал любой небанковской организации в целях долгосрочного инвестирования в размере, превышающем 10 % от его чистого суммарного капитала, то в этом случае банк обязан за 40 (сорок) календарных дней до начала инвестирования письменно сообщить об этом в Национальный банк с приложением следующих документов/информации:

- 1) информации о цели и условиях инвестирования;
- 2) расчета доходности инвестиции в течение последующих двух лет;
- 3) общей информации об организации (наименование, местонахождение, организационно-правовая форма, виды деятельности, с какого времени работает на рынке, сведения о собственниках и руководителях);
- 4) информации о наличии общих интересов между небанковской организацией и аффилированными или связанными с банком лицами;
- 5) информации о кредитах и других видах финансирования, когда-либо предоставленных банком данной организации, и их погашении;
- 6) финансовой отчетности организации за последние два года (предпочтительно заверенная внешним аудитором).

Для осуществления своих функций в соответствии с законодательством Кыргызской Республики Национальный банк вправе запрашивать любую дополнительную информацию.

44. Национальный банк вправе направить требование о приостановлении инвестирования за 10 (десять) дней до начала предполагаемой инвестиции, а также о прекращении или ограничении инвестирования в любое время после того, как банк инвестировал средства в случае, если:

– результаты последней инспекторской проверки либо информация, полученная в рамках внешнего надзора, показали наличие угрозы финансовой стабильности и надежности банка или интересам вкладчиков и других кредиторов банка;

– осуществление инвестиции будет связано с вовлечением банка в нездоровую и небезопасную банковскую практику, с нарушением банковского законодательства, предписаний Национального банка или письменных соглашений банка с Национальным банком;

– банк по каким-либо причинам не может проводить мониторинг этой инвестиции;

– Национальному банку известны факты, свидетельствующие о небезупречной деловой репутации небанковской организации и/или ее должностных лиц, а также факты о том, что предыдущая деятельность небанковской организации и/или ее должностных лиц способствовала банкротству или значительным финансовым убыткам какого-либо юридического лица;

– банк предоставил документы/информацию не в полном объеме либо представил недостоверную информацию.

45. При создании либо приобретении банком зависимой или дочерней компании должны выполняться требования Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и нормативных правовых актов Национального банка, определяющих порядок создания и/или приобретения банком дочерней или зависимой компании.

Глава 10. Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства)

46. Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) не должен превышать 100% размера оплаченного уставного капитала банка.

47. Для целей настоящего Положения под недвижимым имуществом понимается недвижимое имущество (включая строящееся/устанавливаемое недвижимое имущество), которое принадлежит банку или находится в распоряжении банка по договору финансовой аренды и используется/будет использоваться в качестве основного средства.

48. В расчет максимального размера инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) должны включаться все недвижимое имущество, капитальные вложения в благоустройство арендованной

собственности (по договору операционной и/или финансовой аренды), а также любые вложения в акции или облигации или другие подобные долговые обязательства предприятия, владеющего помещениями банка, и все кредиты, выданные таким предприятиям и/или обеспеченные их акциями. Все указанные активы (за исключением недвижимого имущества по договору финансовой аренды) включаются в расчет по их балансовой стоимости.

Недвижимое имущество, находящееся в распоряжении банка по договору финансовой аренды, должно включаться в расчет максимального размера инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) по первоначальной стоимости за вычетом текущего размера обязательств по финансовой аренде.

49. Банк может иметь недвижимое имущество, предназначенное для создания условий труда и отдыха сотрудников, при условии включения балансовой стоимости данного имущества в расчет максимального размера инвестиций в недвижимое имущество (основные средства).

50. При проведении переоценки стоимости недвижимого имущества, в результате которой будет нарушен максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства), банк предоставляет в Национальный банк письмо-обязательство о том, что в течение 12 (двенадцати) месяцев с момента проведения переоценки приведет размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) в соответствии с требованиями Национального банка.

51. Имущество, полученное банком в погашение задолженности по выданным кредитам, может быть принято банком как основное средство при соблюдении требований законодательства и выполнении следующих условий:

- принятие имущества как основного средства не повлечет нарушения максимального размера инвестиций в недвижимое имущество;
- данное имущество будет использоваться для целей банковской деятельности;
- срок введения его в эксплуатацию не должен превышать 18 (восемнадцати) месяцев.

Имущество, полученное в погашение задолженности по выданным кредитам, может быть принято как основное средство только на основании решения Совета директоров, если стоимость принимаемого имущества превышает 10% от чистого суммарного капитала.

Глава 11. Размер инвестиций в ценные бумаги других государств и негосударственные долговые ценные бумаги

52. Общий размер инвестиций банка в ценные бумаги правительств и центральных банков государств, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «А» или «А2», присвоенный одним из рейтинговых агентств Standard and Poor's, Fitch Ratings или Moody's Investors Service, не должен превышать 100% размера чистого суммарного капитала банка.

53. Общий размер инвестиций банка в негосударственные долговые ценные бумаги не должен превышать 50% размера чистого суммарного капитала банка.

Глава 12. Требования по управлению риском концентрации

54. Банк должен идентифицировать риск концентрации и управлять им. Риск концентрации – это возможность понести потенциальные потери, которые могут значительно ухудшить финансовое состояние банка и привести к невозможности проведения текущих операций, что может возникнуть в связи с сосредоточением деятельности с определенными лицами, на определенных видах инструментов, активах и пассивах, отраслях экономики, регионах и странах. Риск концентрации – это не обособленный вид банковского риска, а обобщенный, и может включать элементы следующих банковских рисков: кредитного, отраслевого, странового (регионального) в результате сосредоточения деятельности на отдельных видах операций или на отдельных источниках финансирования.

55. Банк должен разработать политику по управлению рисками, включая риск концентрации. В политике по управлению риском концентрации (далее – политика) должны быть учтены следующие вопросы:

– при работе с индивидуальным клиентом (физическое или юридическое лицо) банк должен рассматривать группу взаимосвязанных лиц как единого клиента и все суммы различных видов активов банка, предоставленных группе взаимосвязанных лиц, должны суммироваться и рассматриваться как единый актив;

– при привлечении денежных средств банк должен рассматривать группу взаимосвязанных лиц как единого клиента (концентрация привлечения средств от одного клиента может негативно влиять на деятельность банка). Банк должен отразить в политике деятельность, касающуюся источников финансирования, и в своих внутренних документах установить условия принятия депозитов и других видов обязательств (далее – депозиты), определить размеры крупных депозитов и критерии, когда различные депозиты должны суммироваться и рассматриваться как единый депозит;

– при вложении денежных средств в различные отрасли экономики банк должен учитывать взаимосвязь различных отраслей экономики. Банк, осуществляя свою деятельность в определенных отраслях экономики, областях и странах, подвергается различным видам рисков. Ухудшение ситуации в данных отраслях экономики, областях и странах подвергает банк риску потерь из-за невозврата и оттока размещенных и привлеченных денежных средств банка, соответственно. Одним из основных критериев, от которых будет зависеть размер таких убытков, является степень риска концентрации;

– размеры различных видов залога должны оцениваться банком. Риск концентрации проявляется при сосредоточении в банке одного вида залогового обеспечения по кредитам. При этом стоимость залога и состояние бизнеса клиента могут быть абсолютно несвязанными;

– банк должен проводить анализ каждого финансового инструмента для выявления его характерных особенностей, в силу которых он несет в себе риски различного вида, которые могут привести к потерям;

– взаимосвязи различного вида рисков и их воздействие на риск концентрации должны оцениваться банком. При взаимодействии различного вида рисков риск концентрации может увеличиваться (например, девальвация национальной валюты клиента-импортера

может повысить степень его риска невозврата и страновой риск и в целом также повышается риск концентрации);

– при управлении риском концентрации банк должен оценивать эффективность диверсификации своей деятельности.

56. Совет директоров и Правление банка должны иметь сведения о риске концентрации всех видов деятельности банка. Система измерения риска концентрации должна объединять подверженность риску концентрации, возникающую из различных видов деятельности банка. Банк для определения принятого банком риска концентрации, как минимум, должен измерять следующие позиции:

а) размеры вложений средств банка:

- в определенные виды активов;
- одному заемщику, связанному с банком и не связанному с банком;
- в определенную отрасль экономики;
- в область (регион) республики;
- в страну;

б) размеры определенных видов обязательств;

в) размеры различных видов залогов.

57. Банком должна быть установлена система ограничений риска концентрации, которая количественно определяла бы размер предельно допустимого для банка риска концентрации, и эта система должна периодически пересматриваться. Банком должны быть как минимум установлены следующие ограничения риска концентрации:

- ограничения, связанные с концентрацией на отдельных финансовых инструментах;
- определенные виды активов в удельном весе от суммы всех активов;
- определенные виды пассивов в удельном весе от суммы всех пассивов;
- кредиты и другие виды задолженности одного заемщика, связанного с банком, в удельном весе от чистого суммарного капитала. Установленное банком значение ограничения не должно

нарушать значение нормативов, установленных настоящим Положением;

– кредиты и другие виды задолженности одного заемщика, не связанного с банком, в удельном весе от чистого суммарного капитала. Установленное банком значение ограничения не должно нарушать значение нормативов, установленных настоящим Положением;

– инвестиции, кредиты и приравненные к ним активы, вложенные в одну область в удельном весе от всех активов;

– инвестиции, кредиты и приравненные к ним активы, вложенные в одну страну в удельном весе от всех активов;

– инвестиции, кредиты и приравненные к ним активы, вложенные в одну отрасль экономики в удельном весе от всех активов;

– десять наиболее крупных кредитов и приравненных к ним активов, предоставленных банком своим клиентам в удельном весе от всех предоставленных банком кредитов;

– десять наиболее крупных кредитов и приравненных к ним активов, предоставленных банком аффилированным и связанным с банком лицам в удельном весе от всех предоставленных банком кредитов;

– депозиты физических лиц в удельном весе от всех привлеченных депозитов;

– определенные виды обязательств, привлеченных банком из одной отрасли экономики, в удельном весе от суммы всех обязательств банка;

– десять наиболее крупных источников финансирования банка в удельном весе от суммы всех обязательств банка;

– определенные виды залогового обеспечения по кредитам в удельном весе от суммы всех залоговых обеспечений.

Отрасль экономики определяется в зависимости от вида экономической деятельности хозяйствующего субъекта, приводящей к получению однородного набора продукции (товара или услуг). Банк должен установить ограничения риска концентрации по отраслям экономики.

58. Банк как минимум ежемесячно должен отслеживать уровень риска концентрации во всех формах его проявления, осуществлять анализ текущей ситуации и планировать деятельность по управлению риском (аналитические отчеты, таблицы, графики и диаграммы) и все это должно представляться руководству банка. Руководство банка должно периодически пересматривать политику управления риском концентрации.

59. Информация по управлению риском концентрации должна быть максимально раскрыта при публикации финансовой отчетности, включая количественные показатели размера риска концентрации, принятого банком.

Глава 13. Порядок и сроки представления и публикации отчетности о выполнении экономических нормативов и поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)

60. Банк должен на ежедневной основе соблюдать все экономические нормативы (за исключением норматива ликвидности, норматива краткосрочной ликвидности и норматива максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц). Нормативы ликвидности и максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц соблюдаются в течение отчетного периода (один месяц). Норматив краткосрочной ликвидности соблюдается в течение отчетного периода (одна неделя).

Проверка соблюдения банками экономических нормативов и требований, поддержки дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»), которые должны рассчитываться ежедневно/еженедельно, может производиться по состоянию на любую дату на основании бухгалтерского баланса.

61. Отчетность о выполнении экономических нормативов представляется в Национальный банк в составе периодического регулятивного банковского отчета по форме Приложения 1 к настоящему Положению.

62. Отчетность о выполнении экономических нормативов должна публиковаться как минимум на официальном сайте банка, а также при необходимости в иных средствах массовой информации

республиканского значения на государственном и/или официальном языках по форме Приложения 2 к настоящему Положению.

Данное требование не распространяется на банки Кыргызской Республики, которые обязаны раскрывать информацию о выполнении экономических нормативов в соответствии с Положением «О требованиях к раскрытию информации о деятельности коммерческого банка», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 30 октября 2019 года № 2019-П-12/54-4-(НПА).

63. Отчетность должна быть опубликована в течение 30 (тридцати) дней с момента окончания каждого квартала.

64. Банк осуществляет выбор средств массовой информации для публикации ежеквартальной отчетности с тем, чтобы обеспечить ее широкое распространение и доступность пользователям.

65. Сведения о публикации с приложением копии публикации должны быть представлены в Национальный банк в течение 3 (трех) рабочих дней после публикации.

Глава 14. Заключительные положения

66. В случаях несоблюдения банком экономических нормативов и требований, непредставления либо представления недостоверной и/или неполной информации, а также несоблюдения сроков публикации отчетности о выполнении экономических нормативов Национальный банк вправе применить к банку меры воздействия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Приложение 1

Наименование экономических нормативов и требования о поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс капитала банка «буфер капитала»)	Обозначение	Расчет норматива и дополнительного запаса капитала банка (индекса капитала банка «буфер капитала»)	Фактическое значение норматива и дополнительного запаса капитала банка (индекса капитала банка «буфер капитала»)	Установленное значение норматива и дополнительного запаса капитала банка (индекса капитала банка «буфер капитала»)	Отклонение от установленного норматива и дополнительного запаса капитала банка (индекса капитала банка «буфер капитала»)
Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков	K1.1	СЗ ЧСК		не более 20%	
	K1.2	СЗ ЧСК		не более 15%	
	K1.3	СЗ ЧСК		не более 30%	
	K1.4	СЗ ЧСК		не более 15%	
Норматив достаточности (адекватности) капитала	K2.1	ЧСК ЧРА+ П*Кор		не менее 12%	
	K2.2	КПУ ЧРА		не менее 6%	
	K2.3	БКПУ ЧРА		не менее 4,5%	
	K2.4	КПУ СА+ЗО		не менее 6%	
Норматив (показатель) ликвидности	K3.1	ЛА ОБ		не менее 45%	
Дополнительный запас капитала банка (индекс «буфер капитала»)		ЧСК ЧРА		не менее __ (указать значение)	

Примечание:

П – установленный показатель (число, обратное коэффициенту адекватности суммарного капитала - 8,33 (100%:12%)

Кор – размер капитала, резервируемый для покрытия операционных рисков. Расчет капитала, резервируемого для покрытия операционных рисков с использованием Базового индикативного метода, осуществляется в соответствии с Порядком определения уровня капитала, необходимого для покрытия операционных рисков банков, утвержденным постановлением Правления Национального банка от 27 декабря 2019 года № 2019-П-12/68-1-(НПА).

КПУ – Капитал Первого уровня

БКПУ – Базовый капитал Первого уровня

	Средние значения за отчетный период	1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя	6 неделя
ЛА - Ликвидные активы							
ОБ - Обязательства банка							
Норматив КЗ.1 = (ЛА / ОБ) * 100%							

А. Ежедневный отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по срочным депозитам и прочим обязательствам перед физическими лицами (К5.1)

Дата	К5.1		
	ЧСК	СДФЛ	Фактическое значение
1.04.07			
2.04.07			
3.04.07			
4.04.07			
...			
...			
...			
30.04.07			

Б. Отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц (К5.2)

Средние значения за отчетный период	1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя
ЧСК - чистый суммарный капитал банка					
ДВФЛ - сумма депозитов до востребования физических лиц					
К5.2 = ЧСК / ДВФЛ * 100%					

В. Отчет о выполнении требований Национального банка

Обозначение	Фактическое значение	Установленное значение	Фактическое значение (в условных ед.)
Максимальный размер риска по бланковым кредитам		Не более 50% ЧСК	
Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с банком лицами		Не более 60% ЧСК	
Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию		Не более 60% собственного (регулятивного) капитала банка	
Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства)		Не более 100% размера оплаченного уставного капитала банка	

Общий размер инвестиций в ценные бумаги Правительств и центральных банков других государств		Не более 100% ЧСК	
Общий размер инвестиций банка в негосударственные долговые ценные бумаги		Не более 50% ЧСК	

Г. Отчет о соблюдении норматива (показателя) краткосрочной ликвидности (К3.2)

Дата	К3.2		
	ВЛА	КОБ	Фактическое значение
ДД.ММ.ГГГГ			
ДД.ММ.ГГГГ			
ДД.ММ.ГГГГ			
...			
Среднее за неделю			

должность _____ подпись _____ фамилия, имя, отчество _____

Д. Ежедневный отчет о соблюдении норматива (показателя) мгновенной ликвидности (К3.3)

Дата	К3.3		
	ВЛА	КОБ	Фактическое значение
1.10.20__ г.			
2.10.20__ г.			
3.10.20__ г.			
...			
...			
...			
30.10.20__ г.			

должность _____ подпись _____ фамилия, имя, отчество _____

Приложение 2

«СВЕДЕНИЯ

о соблюдении экономических нормативов
за _____ квартал 20____ г.
по состоянию на _____ 20____ г.
Банк _____

Наименование экономических нормативов и требования о поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)	Установленное значение норматива	Фактическое значение норматива
Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком (K1.1)	не более 20%	
Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком (K1.2)	не более 15%	
Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, не связанный с банком (K1.3)	не более 30%	
Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, связанный с банком (K1.4)	не более 15%	
Коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (K2.1)	не менее 12%	
Коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (K2.2)	не менее 6%	
Коэффициент достаточности (адекватности) Базового капитала Первого уровня (K2.3)	не менее 4,5%	
Лeverаж (K2.4)	не менее 6%	
Норматив (показатель) ликвидности банка (K3.1)	не менее 45%	
Показатель ликвидности в иностранной валюте (ПЛ)	-	
Количество дней нарушений по суммарной величине длинных открытых валютных позиций (K4.2)	не более 20%	
Количество дней нарушений по суммарной величине коротких открытых валютных позиций (K4.3)	не более 20%	
Дополнительный запас капитала банка (индекс «буфер капитала»)	не менее ____% (указать значение)	
Количество дней нарушений по суммарной величине длинных открытых позиций в драгоценных металлах (K4.5)	не более 20%	
Количество дней нарушений по суммарной величине коротких открытых позиций в драгоценных металлах (K4.6)	не более 20%	

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-4-(НПА)

Об утверждении Положения «О расчете коэффициента покрытия ликвидности коммерческих банков»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О расчете коэффициента покрытия ликвидности коммерческих банков» (прилагается).

2. Системно значимым банкам, определяемым по количественным показателям в соответствии с Положением «О критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 8 июня 2017 года № 2017-П-12-12/23-9-(НПА):

– предоставлять Национальному банку информацию о расчете коэффициента покрытия ликвидности ежемесячно с 1 апреля 2020 года;

– обеспечить соблюдение коэффициента покрытия ликвидности с 1 октября 2020 года.

3. Настоящее постановление вступает в силу с 1 апреля 2020 года.

4. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, соответствующих структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 декабря 2019 года
№ 2019-П-12/68-4-(НПА)

ПОЛОЖЕНИЕ **«О расчете коэффициента покрытия** **ликвидности коммерческих банков»**

Глава 1. Общие положения

Настоящее Положение устанавливает порядок расчета коэффициента покрытия ликвидности. Коэффициент покрытия ликвидности направлен на поддержание устойчивости банков путем обеспечения ими достаточного запаса высоколиквидных активов, которые могут быть легко и сразу преобразованы в денежные средства для удовлетворения своих потребностей в ликвидности в течение стрессового периода, продолжающегося 30 календарных дней.

Коэффициент покрытия ликвидности улучшает способность банка переносить шоки, возникающие от финансовых стрессов, и нацелен на поддержание краткосрочной устойчивости профиля риска ликвидности банков в условиях значительного стрессового сценария.

Настоящее Положение распространяется на системно значимые банки (далее – банки), определяемые по количественным показателям в соответствии с Положением «О критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) от 8 июня 2017 года № 2017-П-12-12/23-9-(НПА).

Глава 2. Измерение уровня ликвидности и порядок расчета коэффициента покрытия ликвидности

§ 1. Коэффициент покрытия ликвидности

1. Коэффициент покрытия ликвидности рассчитывается как отношение высоколиквидных активов по состоянию на дату расчета к общему чистому ожидаемому оттоку денежных средств по операциям банка в течение 30 календарных дней, следующих за датой расчета коэффициента покрытия ликвидности.

2. Коэффициент покрытия ликвидности (КПЛ) рассчитывается по следующей формуле:

$$\text{КПЛ} = \frac{\text{Объем высоколиквидных активов (ВЛА)}}{\text{Чистый ожидаемый отток денежных средств за последующие 30 дней (ЧОДС)}}$$

3. Уровень ликвидности банков измеряется путем расчета КПЛ по всем валютам в эквиваленте национальной валюты (далее – КПЛ) и КПЛ по каждому существенным иностранным валютам.

4. Валюта считается «существенной» для банка, если на обязательства, выраженные в этой валюте, приходится не менее 5% совокупных обязательств банка.

5. КПЛ должен составлять не менее 100%.

6. КПЛ и КПЛ в существенной иностранной валюте рассчитываются ежедневно (за каждый рабочий/операционный день).

7. Банки предоставляют расчет КПЛ и КПЛ по существенным иностранным валютам в Национальный банк за отчетный месяц на ежемесячной основе в составе периодического регулятивного банковского отчета.

8. Национальный банк вправе установить отдельное значение КПЛ для конкретного банка. При этом Национальный банк вправе установить совокупный КПЛ в национальной валюте и КПЛ в иностранной валюте группе банков или для отдельного банка, а также изменять коэффициенты оттока денежных средств, коэффициенты притока денежных средств и веса высоколиквидных активов, указанные в настоящем Положении.

§ 2. Высоколиквидные активы

9. В целях расчета КПЛ высоколиквидными активами (ВЛА) признаются активы, соответствующие следующим условиям:

1) находятся в распоряжении банка и обеспечивают возможность незамедлительного получения денежных средств посредством проведения операций с активами (продажа, передача по операциям репо в обеспечение по привлекаемым средствам);

2) не являются обеспечением по обязательствам банка и не включают ценные бумаги, переданные по операциям репо, совершаемым на возвратной основе;

3) находятся в собственности банка, в том числе ценные бумаги, полученные в рамках операций, совершаемых на возвратной основе (операции обратного репо), либо получены в качестве обеспечения исполнения обязательств по размещенным средствам и сделкам с производными финансовыми инструментами, в случае отсутствия ограничений прав банка на их продажу, передачу в рамках операций репо в обеспечение по привлекаемым средствам до наступления срока исполнения обязательств по их возврату.

Ценные бумаги, полученные банком для обеспечения исполнения обязательств по размещенным средствам, договорам обратного репо или сделкам с производными финансовыми инструментами, могут быть включены в расчет ВЛА только в случае невозможности требования об их досрочном возврате со стороны первоначального продавца или собственника в течение ближайших 30 календарных дней с даты расчета КПЛ.

4) простота и достоверность стоимостной оценки;

5) актив должен иметь активный рынок, на котором он характеризуется низкими спредами между курсами покупателей и продавцов, большими объемами купли-продажи, большим и разнообразным числом участников рынка, что снижает рыночную концентрацию.

10. ВЛА состоят из ликвидных активов первого уровня, а также ликвидных активов уровня 2А и 2Б, которые являются составными частями ликвидных активов второго уровня.

11. ВЛА первого и второго уровня должны соответствовать условиям, установленным в пункте 9 настоящего Положения.

12. Активы первого уровня:

ВЛА первого уровня признаются следующие активы:

1) наличные денежные средства в банке в национальной и иностранной валюте, а также аффилированные мерные слитки, эмитированные Национальным банком;

2) средства, хранящиеся на корреспондентском и других счетах в Национальном банке (за исключением минимального установленного порогового уровня обязательных резервов на дату расчета);

3) средства на корреспондентских счетах в коммерческих банках, имеющие долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «А-», присвоенный рейтинговым агентством Standard and Poor's, или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service;

4) ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком Кыргызской Республики, в том числе ценные бумаги, гарантированные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком Кыргызской Республики;

5) ценные бумаги правительств иностранных государств и центральных банков иностранных государств, международных финансовых организаций, в том числе ценные бумаги, гарантированные ими и удовлетворяющие каждому из следующих условий:

а) эмитенты имеют долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «АА-», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service;

б) банки не имеют обязательств перед правительствами иностранных государств и центральными банками иностранных государств, международными финансовыми организациями или аффилированными с ними организациями.

13. Активы первого уровня включаются в расчет КПЛ в полном объеме.

14. Активы уровня 2А:

Активы уровня 2А рассчитываются по справедливой (рыночной) стоимости с применением коэффициента дисконта в размере 15%.

ВЛА уровня 2А признаются следующие активы:

1) ценные бумаги, выпущенные правительствами иностранных государств и центральными банками иностранных государств, международными финансовыми организациями или гарантированные ими, имеющие долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А-», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service, эмитентами которых не являются аффилированные организации по отношению к банку;

2) ценные бумаги, эмитентами которых не являются аффилированные организации по отношению к банку, имеющие долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «АА-», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service.

15. Активы уровня 2Б:

Активы уровня 2Б рассчитываются по справедливой (рыночной) стоимости с применением коэффициента дисконта в размере 50%.

ВЛА уровня 2Б признаются следующие активы:

1) ценные бумаги, выпущенные правительствами иностранных государств и центральными банками иностранных государств, международными финансовыми организациями или гарантированные ими, и имеющие долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже «ВВВ-», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service;

2) ценные бумаги, эмитентами которых не являются финансовые организации или аффилированные с ними организации, имеющие долгосрочный кредитный рейтинг от «А+» до «А-», присвоенный рейтинговым агентством Standard & Poor's или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS) и Moody's Investors Service;

3) обыкновенные акции компании, которые находятся в свободном обращении на международных фондовых биржах, за исключением обыкновенных акций, выпущенных самим банком или какой-либо дочерней компанией банка.

16. Доля ВЛА второго уровня не должна превышать 40 % общей суммы ВЛА. Если доля ВЛА второго уровня превышает 40 % совокупных ВЛА, то ВЛА второго уровня включаются в состав ВЛА в размере не превышающем 40 % от ВЛА, после применения необходимого коэффициента дисконта.

17. Доля ВЛА уровня 2Б не должна превышать 15 % от общей суммы ВЛА после применения необходимого коэффициента дисконта.

18. В случае, если приемлемый ВЛА стал неприемлемым в соответствии с условиями в пункте 9 настоящего Положения, а также в результате наложения ареста или понижения рейтинга, присваиваемого международными рейтинговыми агентствами, банк может учитывать (держат) такие активы в составе ВЛА в течение дополнительных 30 календарных дней. Это условие предоставит банку дополнительное время для корректировки объема ВЛА по мере необходимости или замены актива.

19. ВЛА банка, включенные в расчет КПЛ, не могут быть обеспечением по обязательствам банка, не должны находиться в залоге в Национальном банке, а также на них не должны быть наложены ограничения со стороны Национального банка, государственных органов, договорными обязательствами или иными условиями, ограничивающими способность банка ликвидировать, продавать, передавать или переуступать актив.

§ 3. Чистый ожидаемый отток денежных средств и его расчет

20. Чистый ожидаемый отток денежных средств определяется как общий ожидаемый отток денежных средств за вычетом общего ожидаемого притока денежных средств.

Общая сумма ожидаемого притока, которая может компенсировать ожидаемый отток, должна составлять не более 75 % общего ожидаемого оттока денежных средств, который должен рассчитываться в соответствии с настоящим Положением.

21. Чистый ожидаемый отток денежных средств рассчитывается по следующей формуле:

$$\text{ЧОДС} = \text{ОДС} - \text{Min} (\text{ПДС}; \text{ОДС} \times 0,75);$$

ЧОДС – чистый ожидаемый отток денежных средств в течение следующих 30 календарных дней;

ОДС – ожидаемый отток денежных средств;

ПДС – ожидаемый приток денежных средств (не более 75 % общего оттока денежных средств).

22. Банк не вправе дважды учитывать ликвидные активы при расчете КПЛ. В случае если какая-либо сумма ликвидного актива включена в состав запаса ВЛА (который является числителем), ожидаемый приток денежных средств, связанный с этим ликвидным активом, не должен учитываться как часть общего ожидаемого притока денежных средств (который является частью знаменателя).

23. Отток денежных средств рассчитывается как общий ожидаемый отток денежных средств путем применения коэффициента оттока к остаткам различных категорий и видов обязательств и внебалансовых обязательств, исполнение которых банком ожидается в течение календарного месяца (в течение 30 календарных дней) следующего за датой расчета КПЛ.

Ожидаемый отток денежных средств включает в себя обязательства перед физическими лицами, индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, по привлеченным средствам, возвратность которых обеспечивается активами банка либо без такового обеспечения, по производным финансовым инструментам, условным обязательствам и другим договорным

обязательствам, а также иные ожидаемые дополнительные оттоки денежных средств.

24. Обязательства перед физическими лицами и индивидуальными предпринимателями

Обязательства перед физическими лицами и индивидуальными предпринимателями включают обязательства по банковским счетам, счетам по банковским вкладам (депозитам), в том числе по металлическим счетам.

Вклады (депозиты), выступающие в качестве залогового обеспечения по выданным банком кредитам (гарантиям), включаются в расчет в соответствии со сроком погашения кредита (гарантия).

25. В целях расчета ожидаемого денежного оттока вклады (депозиты) физических лиц и индивидуальных предпринимателей классифицируются как стабильные и менее стабильные.

Банк присваивает стабильным вкладам (депозитам) коэффициент оттока в размере 5%.

Под «стабильными депозитами» необходимо понимать депозиты физических лиц и индивидуальных предпринимателей, гарантируемые в размере, установленном Законом Кыргызской Республики «О защите банковских вкладов (депозитов)».

26. Часть вклада (депозита) физических лиц и индивидуальных предпринимателей, превышающая размер, гарантированный Законом Кыргызской Республики «О защите банковских вкладов (депозитов)», должна рассматриваться как «менее стабильный депозит», и к таким депозитам применяется коэффициент оттока в размере 10%.

27. Обязательства перед юридическими лицами

Обязательства перед юридическими лицами включают расчетные счета и привлеченные вклады (депозиты) юридических лиц.

Вклады (депозиты) юридических лиц, состоят из операционных и неоперационных вкладов (депозитов).

28. Операционные вклады (депозиты) – это депозиты, размещенные юридическими лицами и необходимые для ведения их операционной деятельности, связанные с операциями по клирингу, хранению или управлению денежными средствами.

Операционные депозиты и расчетные счета включаются в расчет ожидаемых оттоков с коэффициентом в размере 25%.

29. Операционные вклады (депозиты) должны отвечать следующим условиям:

1) процентная ставка по депозитам не превышает средневзвешенной процентной ставки по депозитам до востребования юридических лиц. Кроме того, депозиты размещаются не с целью получения процентного дохода;

2) вклады (депозиты), которые размещены в банке находятся на отдельных счетах.

30. При этом для отнесения депозитов в категорию операционных депозитов банк должен обеспечить выполнение одного из следующих критериев:

1) предоставлять клиринговые услуги, а также услуги по хранению и управлению наличностью клиента на основании договора банковского вклада (депозита);

2) договор должен содержать норму, согласно которой клиент при закрытии или расторжении договора должен не менее чем за 30 (календарных) дней письменно уведомить об этом банк.

31. Неоперационные вклады (депозиты) – это вклады (депозиты) юридических лиц (за исключением финансово-кредитных организаций), размещенные для хранения и накопления денежных средств и не предназначенные для расчетов с третьими лицами. Банк присваивает нижеследующие коэффициенты оттока:

Вкладчики	Коэффициент оттока, в %
Вклады (депозиты) Правительства Кыргызской Республики, местных органов управления (местное самоуправление), государственных органов власти и структур государственного сектора иностранных государств, международных финансовых организаций	40
Вклады (депозиты) юридических лиц (за исключением финансово-кредитных организаций)	40
Вклады (депозиты) других организаций, не включенных в предыдущие категории	100

32. Вклады (депозиты) и другие привлеченные средства аффилированных лиц и лиц, связанных с банком, включаются в расчет КПЛ с коэффициентом оттока в размере 100 %.

33. Банк включает в сумму ожидаемого денежного оттока средства на корреспондентских счетах банков-корреспондентов с коэффициентом оттока в размере 100%.

34. Банк должен установить коэффициент оттока в размере 100% для всех категорий вкладов (депозитов) и прочих привлеченных средств без обеспечения от банков, финансово-кредитных организаций, осуществляющих операции с ценными бумагами, страховых компании, пенсионных фондов, организации специального назначения (предоставляющие брокерские услуги, услуги управления активами и другие финансовые услуги в качестве посредника) и других организаций, не включенных в предыдущие категории.

35. Привлеченные средства, обеспеченные активами банка и без обеспечения

К привлеченным денежным средствам, возвратность которых обеспечивается активами банка, относятся обязательства банка, обеспеченные высоколиквидными активами и другими активами банка.

36. Банк рассчитывает сумму оттока по привлеченным средствам на основе операции, а не стоимости залогового обеспечения.

37. Банк применяет нижеследующие коэффициенты ко всем подлежащим оплате операциям по привлеченным средствам, возвратность которых обеспечивается активами банка со сроками погашения в течение 30 календарных дней:

Категории подлежащих оплате операций по привлеченным средствам под обеспечение активами банка с наступающими сроками погашения	Коэффициент оттока, в %
Обязательства, обеспеченные ВЛА первого уровня	0
Обязательства перед Национальным банком	0
Обязательства, обеспеченные ВЛА уровня 2А	15
Обязательства, обеспеченные ВЛА уровня 2Б	50

Все прочие операции обеспеченного финансирования с наступающими сроками погашения , не указанные в приведенных выше соответствующих категориях	100
---	-----

38. Кредиты и займы банка без обеспечения, привлеченные от юридических лиц и/или международных финансовых организаций, включаются в ожидаемый отток денежных средств с применением коэффициентов в соответствии с пунктами 31, 32 настоящего Положения.

При этом, если договор содержит условие о том, что расторжение договора может быть не ранее чем через 30 календарных дней после направления банку уведомления, указанные кредиты и займы включаются в ожидаемый отток денежных средств в соответствии со сроком погашения в течение 30 календарных дней.

39. Производные финансовые инструменты

По сделкам с производными финансовыми инструментами в ожидаемый отток денежных средств включается сумма превышения обязательств над требованиями с коэффициентом оттока 100 %. В случае превышения требований над обязательствами по сделкам с производными инструментами сумма превышения включается в ожидаемый приток денежных средств с коэффициентом притока 100%.

40. Условные обязательства по кредитным линиям

Под условными обязательствами по кредитным линиям рассматриваются любые безотзывные (то есть «обязательственные») или условно отзывные договора о предоставлении средств в будущем, которые могут быть востребованы клиентами в течение 30 календарных дней.

41. Банк применяет следующие коэффициенты к обязательственным кредитным линиям:

Контрагент	Коэффициент оттока, в %
Кредитные линии физических лиц, индивидуальных предпринимателей	5
Кредитные линии юридических лиц (за исключением финансово-кредитных организаций)	10

Кредитные линии Правительства Кыргызской Республики и органов власти Кыргызской Республики, международных финансовых организаций	10
Кредитные линии коммерческих банков	40
Кредитные линии финансово-кредитных организаций	40
Прочие	100

42. Другие условные обязательства

Банк рассчитывает ожидаемый отток денежных средств по другим условным обязательствам в соответствии со следующими коэффициентами оттока:

Категория	Коэффициент оттока, в %
Безусловно отзывные (необязательственные) кредитные линии	0
Условные обязательства по финансированию, относящиеся к финансированию торговли	3 – обязательств по финансированию торговли
Гарантии и аккредитивы, не относящиеся к обязательствам по финансированию торговли	10 – суммы гарантий и аккредитивов

43. Другие договорные обязательства

Банк устанавливает коэффициент оттока в 100% по договорным обязательствам и любым другим обязательствам, по которым не установлен коэффициент оттока, и отток денежных средств ожидается в течение следующих 30 календарных дней.

44. Банк не включает в сумму оттока денежных средств оттоки, связанные с операционными расходами.

§ 4. Чистый приток денежных средств и его расчет

45. Кредиты

Банк включает в расчет ожидаемого притока денежных средств средства по предоставленным кредитам только по потокам, предусмотренным договорами (в том числе выплаты процентов)

в течение ближайших 30 календарных дней с даты расчета КПЛ, за исключением кредитов с просроченной задолженностью.

46. Коэффициенты притока по кредитам контрагентов определяются следующим образом:

Контрагент	Коэффициент притока, в %
Кредиты физических лиц, индивидуальных предпринимателей	50
Кредиты юридических лиц (за исключением финансово-кредитных организаций)	50
Кредиты Правительства Кыргызской Республики и органов власти Кыргызской Республики, международных финансовых организаций	50
Кредиты коммерческих банков и финансово-кредитных организаций	100

47. Банк в отношении возобновляемых кредитных линий должен исходить из того, что срок действующего кредитного транша может продлиться и со стороны контрагента не ожидается приток денежных средств по кредитам. Оставшаяся часть неиспользованной кредитной линии рассчитывается в соответствии с пунктом 41 настоящего Положения.

48. Обеспеченные кредиты, в том числе обратное репо и ценные бумаги

Банк должен рассчитывать ожидаемый приток денежных средств по кредитам, обеспеченными высоколиквидными активами и сделкам, совершаемым на возвратной основе с ценными бумагами, со сроком погашения в течение 30 календарных дней, используя следующие коэффициенты притока:

Операции обеспеченного кредитования с наступающими сроками погашения, обеспеченные следующими категориями активов	Коэффициент притока, в %
Активы первого уровня	0
Активы уровня 2А	15
Активы уровня 2Б	50

49. Прочие ожидаемые притоки денежных средств:

1) банк устанавливает коэффициент притока в 100% по притоку средств от ценных бумаг со сроком погашения в течение 30 календарных дней (например, выплата купона) и не включенному в объем ВЛА;

2) к депозитам банка, хранящимся в других финансово-кредитных организациях для операционных целей (для клиринга, хранения и управления денежными средствами, а также проведения расчетов в иностранной валюте), применяется коэффициент притока в 0%;

3) банк устанавливает коэффициент притока в 100% по депозитам, хранящимся в других финансово-кредитных организациях для неоперационных целей, таким как межбанковские депозиты, которые подлежат погашению в течение следующих 30 календарных дней.

50. Условные притоки денежных средств (ожидаемые выплаты дивидендов от инвестиций банка в акции или инструменты, подобные акциям) не включаются банком как ожидаемый приток денежных средств.